

NACIONĀLO IDEJU POPULARITĀTE SABIEDRĪBĀ

Latvijas iedzīvotāju aptauja

2012.gada jūlijs

Šī aptauja veikta pēc Eiropas Konservatīvo un Reformistu Alianses (AECR - Alliance of European Conservatives and Reformists) pasūtījuma.

AECR ir Eiropas Parlamenta atzīta un daļēji finansēta.
Šajā pētījumā/aptauja ietvertā informācija un viedokļi neatspoguļo Eiropas Parlamenta viedokli.

Satura rādītājs

Kopsavilkums	3
1. Latvietības robežas	5
1.1. Latvietības priekšnosacījumi	7
1.2. Uzskati par kopīgo ar dažādām tautām.....	9
1.3. Krievu mākslinieki latviskajā kultūrā	10
2. Attieksme pret migrāciju.....	11
3. Latvijas iedzīvotāju bažas un bailes.....	16
4. Latvijas sabiedrība – atvērta vai noslēgta?.....	19
4.1. Uzskati par ļoti lieliem draudiem Latvijas sabiedrībai	20
4.2. Atvērtās vai noslēgtās sabiedrības atbalstītāji.....	22
5. Latvijas neatkarība un suverenitāte	24
5.1. Latvijas spēja būt pilnībā neatkarīgai un suverēnai	26
5.2. Šķēršļi Latvijas neatkarībai un suverenitātei.....	27
6. Latvijas ģeopolitiskā orientācija	29
6.1. Eiropa vai bijusī PSRS.....	33
6.2. Attieksme pret dziļāku integrāciju Eiropas Savienībā.....	34
6.3. Atbalsts pārejai no lata uz eiro Latvijā	35
7. Latvijas ekonomiski politiskā orientācija	36
7.1. Protekcionisms vai brīvais tirgus.....	38
7.2. Lielo valsts uzņēmumu pārdošana.....	39
8. Vēlamā politika demogrāfijas problēmu risināšanai	41
8.1. Dzimstības veicināšana kā valsts prioritāte.....	43
8.2. Imigrācija kā demogrāfisko problēmu risinājums.....	45
9. Latvijai vēlamā reliģiskā virzība	47
PIELIKUMI.....	49
Aptaujas tehniskā informācija	49
Terminu skaidrojums.....	50
Respondentu sociāli demogrāfiskais profils.....	51
Pētījumu rezultātu statistiskās kļūdas novērtēšanas tabula.....	52

Kopsavilkums

Lai gan ES identitātes kodolu veidojošo pamatvērtību klāsts ir visai neskaidrs, tomēr Latvijas iedzīvotāju ideoloģiskā noskaņojuma ieskicēšana ļauj atklāt kādu paradoksu. Nesen veikti pētījumi liecina, ka Latvijas iedzīvotāji ir drīzāk konservatīvi noskaņoti, kaut arī paši sevi ļoti bieži nepamatoti uzskata par liberāli orientētiem¹. Tas nozīmē, ka realitātē Latvijas iedzīvotāji vairāk atbalsta pieturēšanos tradīcijām, tradicionālu morāles normu un kārtības ievērošanu, nevis ir gatavi jaunām idejām, netradicionālu uzskatu publiskošanai un citu tradīciju pārņemšanai.

Runājot par konservatīvām vērtībām, tās nereti tiek saistītas ar piederību tautai, vēsturiskajai kopienai. Taču ko nozīmē saglabāt nacionālo piederību globalizācijas laikmetā, kad komunikācijai grūti pārvaramus attālumus ir samazinājušas modernās tehnoloģijas, bet iedzīvotāju etniskais viendabīgums daudzās ES valstīs strauji mazinās un kļūst daudzveidīgāks migrācijas rezultātā, neizbēgami mainot sabiedrībā pastāvošās tradīcijas un normas? Šis pētījums ir mēģinājums rast atbildes uz šiem jautājumiem un padziļinātāk izprast atsevišķus aspektus Latvijas iedzīvotāju vērtību un ģeopolitiskajā orientācijā.

Ir pamats uzskatīt, ka viens no faktoriem, kas ietekmē kādas valsts iedzīvotāju atvērtību pasaulei (vai gluži otrādi – vēlmi noslēgties sevī), ir kolektīva apdraudētības sajūta, t.i., sajūta, ka dažādi no ārpusē nākoši strāvotāji rada draudus nācijai pastāvēšanai tās līdzšinējā vai iedomātā ideālajā veidolā. Arī valdošās elites izvēlētajai valsts ģeopolitiskajai orientācijai un debatēm par dažādiem iespējamajiem šīs orientācijas virzieniem demokrātijas apstākļos būtu jāsaistās ar iedzīvotāju priekšstatiem par iespējamajiem ārējiem apdraudējumiem.

2012.gada jūlijā veiktās Latvijas iedzīvotāju aptaujas dati atklāj, ka diezgan liela Latvijas iedzīvotāju daļa saskata dažādus no ārpus (tai skaitā no ārpus ES) nākošus apdraudējumus gan Latvijai, gan tās iedzīvotājiem. Saskaņā ar aptaujas datiem visbiežāk par ārēju draudu iedzīvotāji uzskata Latvijas ekonomiskās neatkarības zaudēšanu (t.i., ārvalstu uzņēmēju ienākšanu Latvijā, izspiežot vietējos uzņēmējus) (61%). Retāk Latvijas iedzīvotāji lielus draudus saskata tādās pārmaiņās kā citu valstu emigrantu ierašanās Latvijā – 39%, tradicionālo morāles normu nomaīņa ar citām – 28%, netradicionālu reliģiju parādīšanās – 28%, citu kultūru un tradīciju ienākšana – 19%, bet jauktās laulības ar citu tautību un rasu pārstāvjiem – 18% iedzīvotāju.

Taču vienlaikus aptaujas dati atklāj, ka biežāk nekā par atsevišķi ņemtiem ārējiem faktoriem iedzīvotāji par apdraudējumu Latvijai un tās iedzīvotājiem uzskata Latvijas iedzīvotāju emigrāciju uz citām valstīm, kas kļuva iespējama pēc tam, kad 2004. gadā ES iestājošos dalībvalstu iedzīvotājiem radās pieeja iesaistīties darbaspēka brīvā kustībā ES. To kā par lielu draudu Latvijai un tās iedzīvotājiem kopumā ir atzinuši 76% aptaujas dalībnieku. Pētījumā gan nav noskaidroti iemesli, kāpēc cilvēki to uzskata par apdraudējumu, bet interesanti atzīmēt, ka attieksme pret citu demogrāfisku problēmu ir diezgan vēsa – dzimstības veicināšanas noteikšanu par valsts prioritāti, ja tāpēc būtu „jāiesaldē” pensijas un pabalsti, atbalsta tikai 18% iedzīvotāju.

Detalizētāk analizējot attieksmi pret migrāciju, jāsecina, ka arī idejas līmenī attieksme pret to nav viennozīmīga – viedokli, ka katrai tautai būtu jādzīvo tās vēsturiskajā dzimtenē, atbalstīja 27%, bet tam nepiekrīta 45% respondentu (no aptaujas dalībniekiem, kas ģimenē pārsvarā runā latviešu valodā, šim apgalvojumam piekrīta 38%, nepiekrīta 33%). Jāatzīmē, ka migrācijas jautājumā parādās arī atšķirības iedzīvotāju ģeopolitiskajā orientācijā: ja attieksme pret iespējamo migrāciju no ES valstīm gan latviski, gan krieviski runājošajiem ir vienāda (abās grupās to atbalsta 29%), tad krievvalodīgie migrāciju no Krievijas, Baltkrievijas, Ukrainas (43%) un citām NVS valstīm (17%) atbalsta ievērojami biežāk nekā latviski runājošie (attiecīgi 14% un 5%).

Iedzīvotāju ģeopolitisko simpātiju analīze atklāj arī citas iezīmes attiecībā uz vēlamo Latvijas attīstības virzienu un sadarbības partneriem gan ES, gan ārpus tās. Aptaujas dati liecina, ka iedzīvotāji īsti netic iespējai, ka Latvija varētu būt pilnībā neatkarīga un suverēna – tā uzskata tikai 28% iedzīvotāju (33%

¹ http://populares.lv/images/pdf/latvijas_iedzivotaju_ideologiskais_portrets.pdf

latviešu valodā un 21% krievu valodā runājošo). Neticības iemesls visbiežāk tiek skaidrots ar Latvijas elites neprasmi pārvaldīt valsti (63%), nevis ar valsts ekonomikas nelielo apjomu un specifiku (35%), globālajām tendencēm (21%) vai valsts ģeogrāfisko atrašanās vietu (21%). Neuzticēšanās politiskajai elitei vērojama arī citos pētījumos – „DNB Latvijas barometrs” 2012.gada jūlijā² liek secināt, ka tikai 19% Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka situācija valstī attīstās pareizā virzienā un tikai 20% pozitīvi vērtēja valdības darbu .

Iespējams, ka piesardzība pret elites atbalstītiem projektiem liek ar lielāku piesardzību izturēties arī pret dziļāku integrāciju Eiropas Savienībā. Lai arī tālāku integrāciju, iekļaušanos Eiropas Savienībā iedzīvotāji atbalsta nedaudz biežāk (30%) nekā to noraida (22%), šis atbalsts nav liels, īpaši ņemot vērā, ka konkrētu soli dziļākai integrācijai ES – eiro ieviešanu atbalsta tikai 16% iedzīvotāju (to „pilnīgi atbalsta” tikai 3%).

Pētījums ļauj konstatēt vēl vairākas iezīmes sabiedrības attieksmē pret vēlamo ģeopolitisko virzību. No vienas puses, arī šajā jautājumā parādās atšķirības dažādu etnisko grupu uzskatos – latviski runājošie vairāk atbalsta tuvināšanos Eiropas Savienībai, bet krievvalodīgie, izvēloties: ES un NATO vai Krievija un NVS, ievērojami biežāk atbalsta tuvināšanos pēdējai (ja no latviski runājošajiem tuvināšanos ES un NATO izvēlētos 49%, bet Krievijai un NVS - 15%, tad no krievu valodā runājošajiem tuvināšanos ES un NATO atbalsta 10%, bet Krievijai un NVS - 51%).

Piedāvājot citas ģeopolitiskās dimensijas – ar ko Latvijai vajadzētu pirmām kārtām veidot saimnieciskās un kultūras saites: Baltijas un Ziemeļu jūras reģionu, Krieviju un NVS valstīm, ES valstīm kopumā vai Austrumeiropu - iedzīvotāji visbiežāk izvēlētos Baltijas un Ziemeļu jūras reģionu (29%), otrajā vietā atstājot Krieviju un NVS valstis (20%) un Eiropas Savienību kopumā (19%). Arī šajā jautājumā ir vērojamas būtiskas atšķirības atkarībā no aptaujas dalībnieku ģimenē lietotās sarunu valodas. Latviešu valodā runājošie biežāk atbalsta orientāciju uz Baltijas un Ziemeļu jūras reģionu (38%) un ES kopumā (24%), kamēr Krieviju un NVS izvēlējas tikai 9%, bet Austrumeiropu - 2%. Savukārt no krievu valodā runājošajiem Baltijas un Ziemeļu jūras reģionu izvēlējas 19%, Krieviju un NVS – 34%, ES kopumā - 12%, bet Austrumeiropu - 5%.

Taču salīdzinoši biežākais atbalsts orientācijai uz Baltijas un Ziemeļu jūras reģionu var būt trausls, jo pētījums parāda, ka ne latvieši, ne krievvalodīgie īsti nejūt kopību ar ziemeļvalstu iedzīvotājiem (ar zviedriem, somiem, norvēģiem un britiem daudz kopīga jūt tikai 4-5% Latvijas iedzīvotāju. Latvieši to ir norādījuši nedaudz biežāk, bet arī šajā grupā to atzinuši ne vairāk kā 6%), kamēr ar Krievijā dzīvojošajiem krieviem daudz kopīga jūt 36% (t.sk. arī 15% latviešu). Līdz ar to ir bažas, ka arī šāda tuvināšanās tomēr varētu palikt netīkamās elites projekts.

Svarīgi arī atzīmēt, ka paši aptaujas dalībnieki uzskata, ka latviešiem un Latvijas krievvalodīgajiem ir vairāk kopīga nekā atšķirīga: 63% latviešu uzskata, ka viņiem ir daudz kopīga ar Latvijā dzīvojošajiem krievvalodīgajiem, un 79% Latvijā dzīvojošie krievu - ka viņiem ir daudz kopīga ar latviešiem (jāatzīmē, uz kopīgo ar latviešiem norādīts ir biežāk (79%) nekā uz kopīgo ar Krievijā dzīvojošajiem krieviem (71%)).

---

² https://www.dnb.lv/sites/default/files/dnb_latvian_barometer/documents/dnb-latvijas-barometrs-petijums-nr50.pdf

1. Latvietības robežas

Pētījuma ietvaros iedzīvotājiem lūdza paust savu viedokli par to, kas būtu uzskatāmi par latviešiem, novērtēt, cik daudz kopīga respondentiem ir ar dažādām tautām (latviešiem, krieviem, lietuviešiem u.c.), kā arī atzīmēt, vai, viņuprāt, Latvijā dzīvojošo krievu mākslinieku radītie darbi ir uzskatāmi par latviskās kultūras sastāvdaļu.

1.1. Latvietības priekšnosacījumi

Atbildot uz jautājumu par to, kas būtu uzskatāmi par latviešiem, respondentiem tika lūgts izvēlēties atbilstošāko atbildi skalā no 1 līdz 5, kur 1 nozīmē, ka *tikai tie, kuru vecāki ir bijuši latvieši (t.i., latvietību nosaka etniskā izcelsme un asinsradniecība)*, bet 5 nozīmē, ka *visi tie, kuri runā latviešu valodā un latvisko kultūru ir pieņēmuši kā savējo (t.i., arī krievi un citas ādas krāsas cilvēki var būt latvieši)*.

Saskaņā ar aptaujas rezultātiem Latvijas iedzīvotāji biežāk sliecas piekrist viedoklim, ka par latviešiem būtu uzskatāmi *tikai tie, kuru vecāki ir bijuši latvieši (t.i., latvietību nosaka etniskā izcelsme un asinsradniecība)* (atbildes 1 un 2 atzīmēja 44%), bet retāk pauž viedokli, ka par latviešiem uzskatāmi *visi tie, kuri runā latviešu valodā un latvisko kultūru ir pieņēmuši kā savējo (t.i., arī krievi un citas ādas krāsas cilvēki var būt latvieši)* (atbildes 4 un 5 atzīmēja 32%)

Jāpiebilst, ka viedoklim, ka par latviešiem uzskatāmi *visi tie, kuri runā latviešu valodā un latvisko kultūru ir pieņēmuši kā savējo (t.i., arī krievi un citas ādas krāsas cilvēki var būt latvieši)*, latviešu un krievu tautības respondenti piekrita gandrīz vienlīdz bieži (attiecīgi 32% un 31%), nedaudz biežāk to atzīmēja cittautieši (34%).

Salīdzinot Saeimā pārstāvēto partiju atbalstītāju viedokļus, jāsecina, ka biežāk nekā caurmērā par latviešiem *tikai tos, kuru vecāki bijuši latvieši*, uzskatīja Nacionālās apvienības (56%) un Reformu partijas (55%) atbalstītāji.

Savukārt viedokli, ka par latviešiem uzskatāmi *visi tie, kuri runā latviešu valodā un latvisko kultūru ir pieņēmuši kā savējo (t.i., arī krievi un citas ādas krāsas cilvēki var būt latvieši)*, biežāk nekā caurmērā pauda VIENOTĪBAS atbalstītāji (38%).

1.2. Uzskati par kopīgo ar dažādām tautām

Pētījuma rezultāti liecina, ka vairāk nekā 3/4 aptaujāto Latvijas iedzīvotāju izjūt *ļoti* vai *diezgan* daudz kopīga ar latviešiem (90%) un ar Latvijā dzīvojošajiem krievvalodīgajiem (76%).

Ar Krievijā dzīvojošajiem krieviem kopību izjūt 36% Latvijas iedzīvotāju, ar lietuviešiem – 21%, ar igauņiem – 14%, ar poļiem – 9%, ar vāciešiem – 8%. Ne vairāk kā 5% respondentu atbildēja, ka viņiem ir kaut kas kopīgs ar britiem (5%), zviedriem (4%), somiem (4%) vai norvēģiem (4%).

Salīdzinot aptaujāto atbildes atkarībā no viņu tautības, jāatzīmē, ka no latviešiem 95% norādīja, ka viņiem ir *ļoti* vai *diezgan* daudz kopīga ar latviešiem un 63% norādīja, ka viņiem ir *ļoti* vai *diezgan* daudz kopīga ar Latvijā dzīvojošajiem krievvalodīgajiem. Vairāk nekā 1/10 latviešu arī atzīmēja, ka viņiem ir *ļoti* vai *diezgan* daudz kopīga ar lietuviešiem (21%), igauņiem (15%) un Krievijā dzīvojošajiem krieviem (15%).

No aptaujātajiem krieviem 95% atbildēja, ka viņiem ir *ļoti* vai *diezgan* daudz kopīga ar Latvijā dzīvojošajiem krievvalodīgajiem, kopību ar Krievijā dzīvojošajiem krieviem izjūt 71%, bet ar latviešiem – 79% krievu. Ne mazāk kā 1/10 krievu norādīja, ka viņiem ir *ļoti* vai *diezgan* daudz kopīga ar lietuviešiem (17%), igauņiem (12%) vai poļiem (10%).

1.3. Krievu mākslinieki latviskajā kultūrā

Atbildot uz jautājumu, vai Latvijā dzīvojošo krievu mākslinieku radītie darbi ir uzskatāmi par latviskās kultūras sastāvdaļu, lielākā daļa aptaujāto (66%) atbildēja, ka tie *vienuzīmīgi* vai *drīzāk* ir uzskatāmi par latviskās kultūras sastāvdaļu, bet 20% pauda viedokli, ka *drīzāk* vai *vienuzīmīgi* nav.

Latvijas iedzīvotāji, kuru galvenā sarunvaloda ģimenē ir latviešu valoda, retāk nekā krievvalodīgie pauda viedokli, ka Latvijā dzīvojošo krievu mākslinieku radītie darbi ir uzskatāmi par latviskās kultūras sastāvdaļu (attiecīgi 60% un 75%).

Viedokli, ka Latvijā dzīvojošo krievu mākslinieku radītie darbi ir uzskatāmi par latviskās kultūras sastāvdaļu, biežāk nekā LR pilsoņi kopumā pauda Saskaņas Centra elektorāts (72%), bet retāk nekā caurmērā tam piekrita ZZS (58%) un VIENOTĪBAS (55%) atbalstītāji.

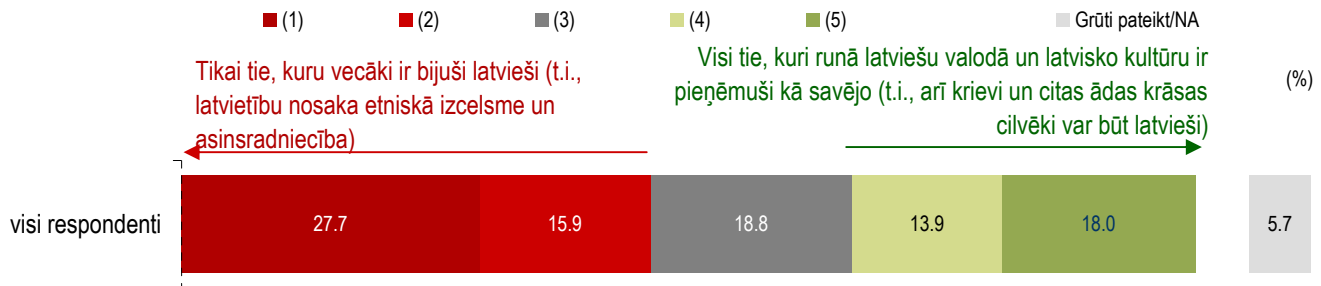
1. Latvietības robežas

1.1. Latvietības priekšnosacījumi

Latvietība - iedzimta vai iemācīta

"Kas, Jūsaprāt, būtu uzskatāmi par latviešiem?"

Atbalsts idejai ir mērīts piecu punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka respondents pilnībā piekrīt vienai pozīcijai, bet 5 - ka otram.

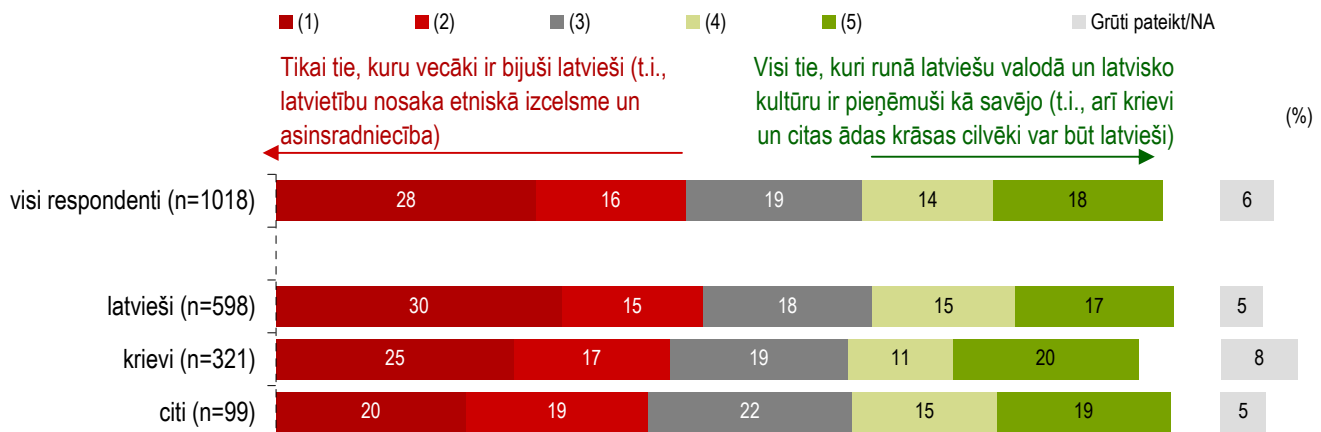
Bāze: visi respondenti, n=1018

SKDS dati

Latvietība - iedzimta vai iemācīta / atkarībā no tautības

"Kas, Jūsaprāt, būtu uzskatāmi par latviešiem?"

Atbalsts idejai ir mērīts piecu punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka respondents pilnībā piekrīt vienai pozīcijai, bet 5 - ka otram.

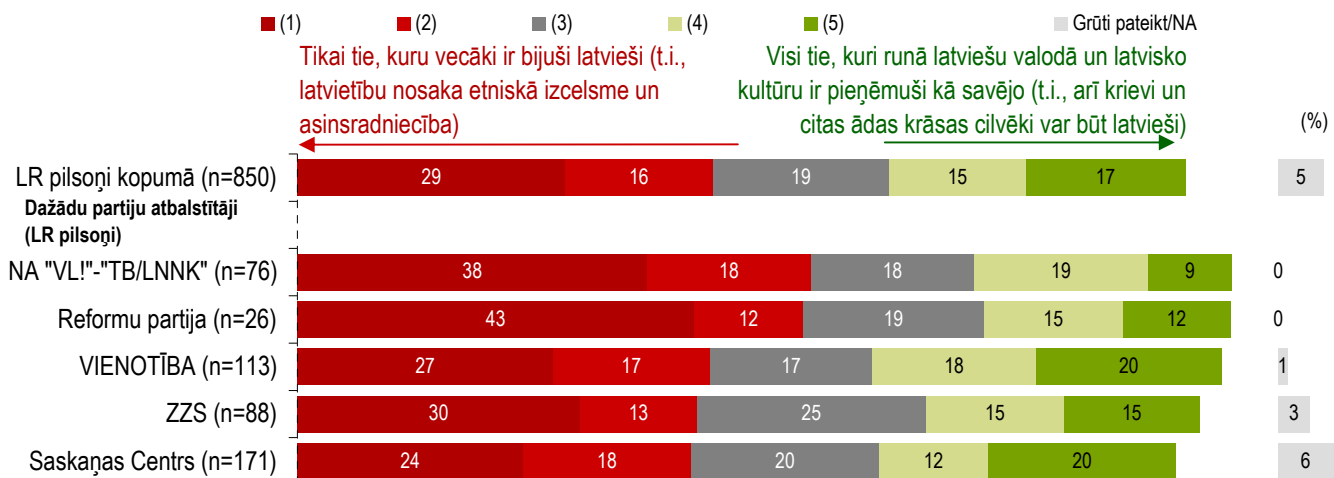
Bāze: visi respondenti

SKDS dati

Latvietība - iedzimta vai iemācīta / dažādu partiju atbalstītāji

"Kas, Jūsaprāt, būtu uzskatāmi par latviešiem?"

Atbalsts idejai ir mērīts piecu punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka respondents pilnībā piekrīt vienai pozīcijai, bet 5 - ka otram.

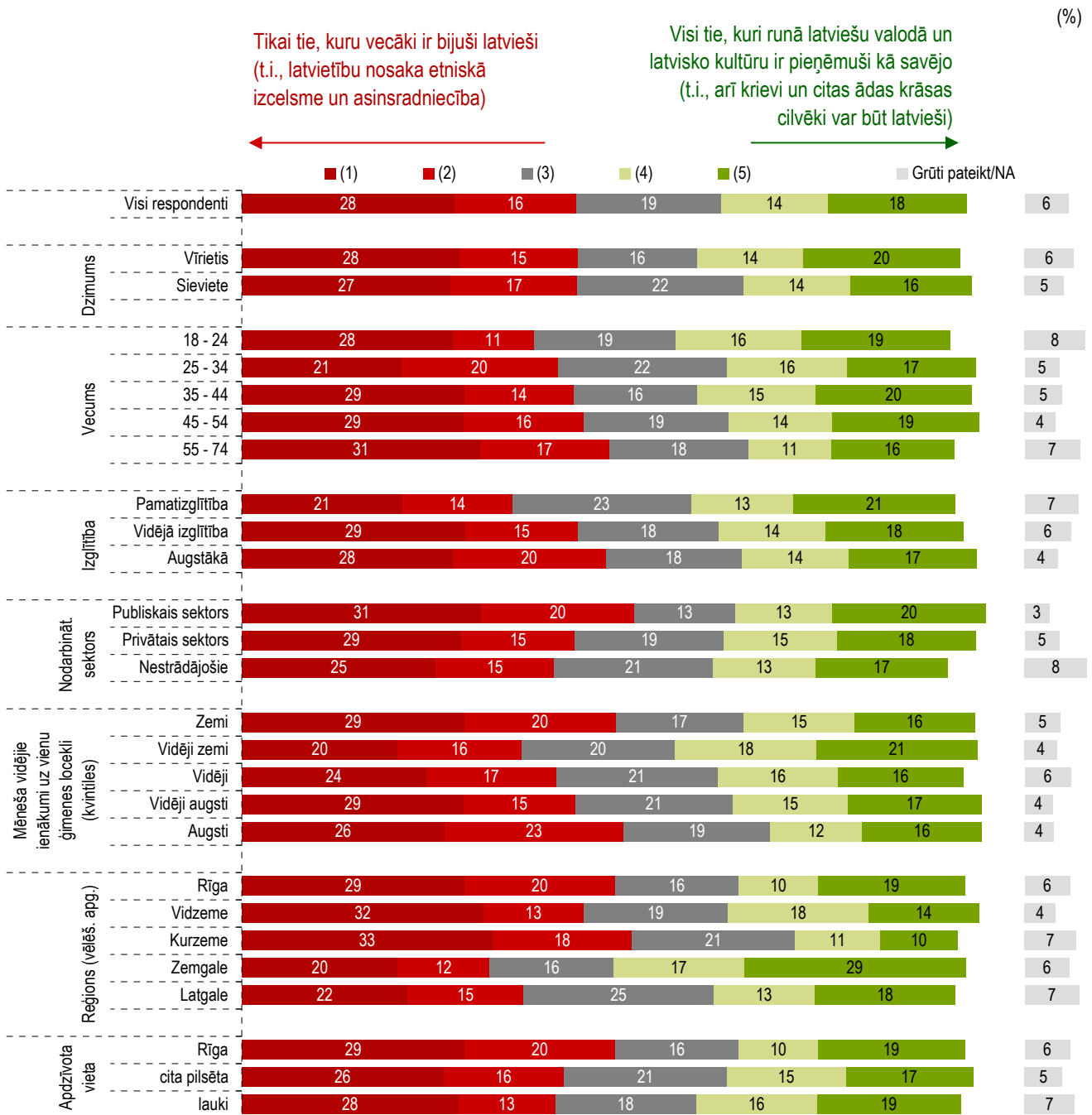

Bāze: LR pilsoņi

SKDS dati

Latvietība - iedzimta vai iemācīta / sociālās un demogrāfiskās grupas
 "Kas, Jūsaprāt, būtu uzskatāmi par latviešiem?"

Atbalsts idejai ir mērīts piecu punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka respondents pilnībā piekrīt vienai pozīcijai, bet 5 - ka otram.

Bāze: visi respondenti, n - skatīt respondentu soc. dem. profila aprakstu

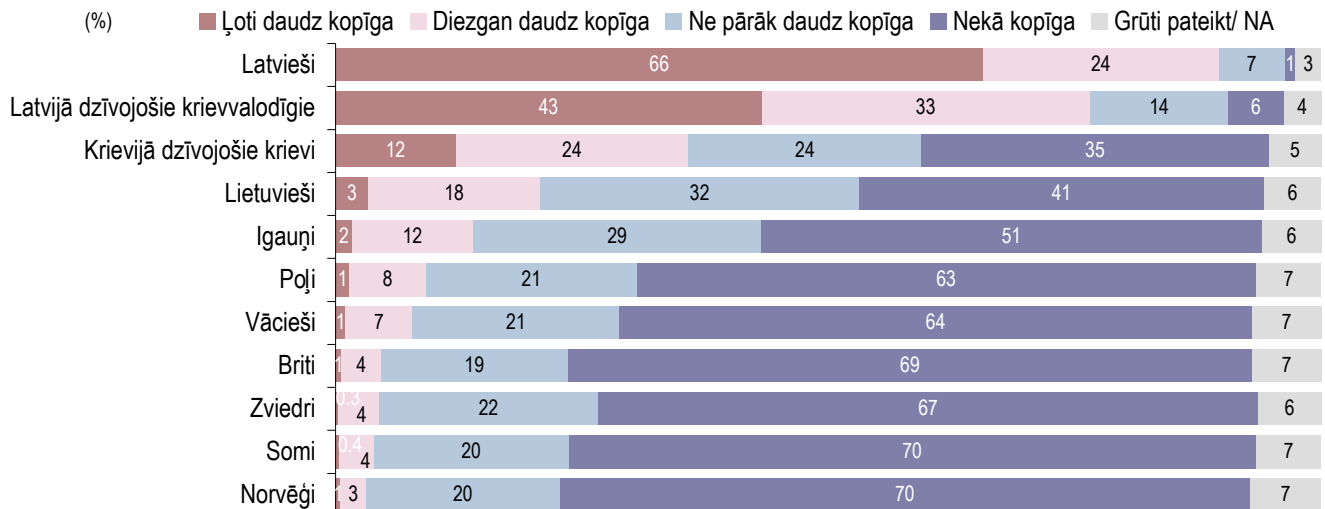
SKDS dati

1.2. Uzskati par kopīgo ar dažādām tautām

Uzskati par kopīgo ar dažādām tautām

"Domājot par dažādām valstīm un tautām, kā Jūs novērtētu, cik daudz kopīga Jums ir ar šādām iedzīvotāju grupām? Vai Jums ir ļoti daudz kopīga, diezgan daudz kopīga, ne pārāk daudz kopīga vai nav nekā kopīga ar šādām iedzīvotāju grupām..."

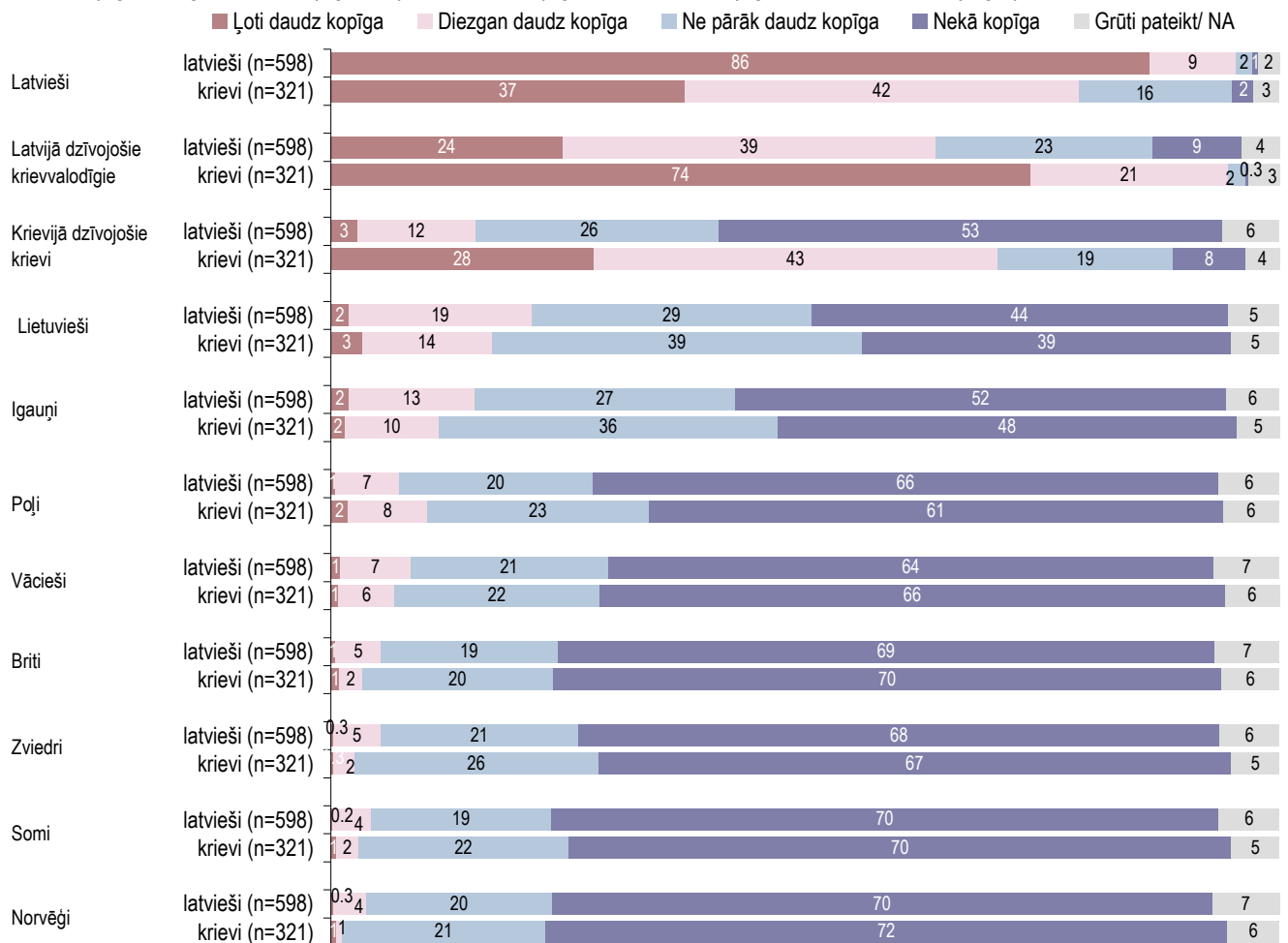

Bāze: visi respondenti, n=1018

SKDS dati

Uzskati par kopīgo ar dažādām tautām / atkarībā no tautības

"Domājot par dažādām valstīm un tautām, kā Jūs novērtētu, cik daudz kopīga Jums ir ar šādām iedzīvotāju grupām? Vai Jums ir ļoti daudz kopīga, diezgan daudz kopīga, ne pārāk daudz kopīga vai nav nekā kopīga ar šādām iedzīvotāju grupām..." (%)

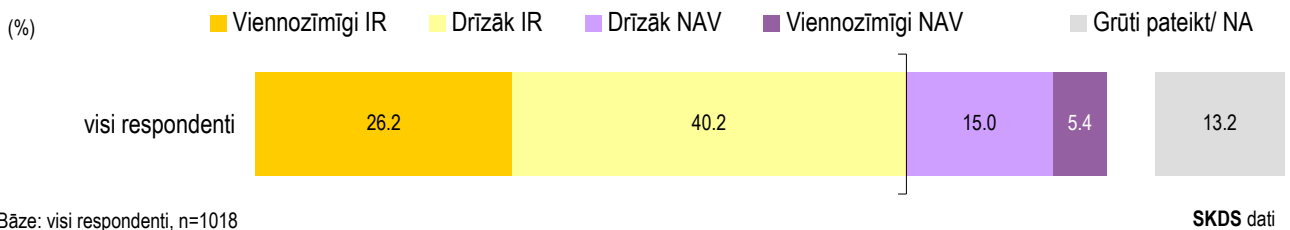
Bāze: visi respondenti

SKDS dati

1.3. Krievu mākslinieki latviskajā kultūrā

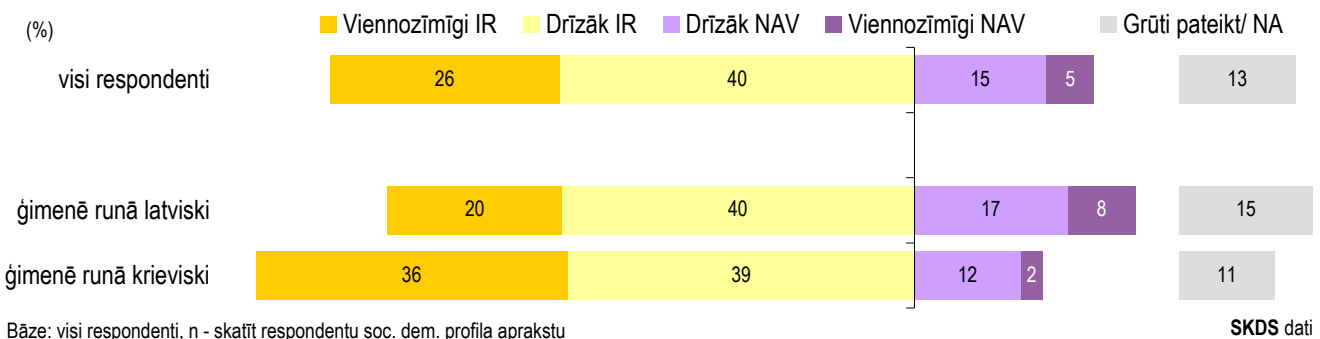
Latvijā dzīvojošo krievu mākslinieku darbi kā latviskās kultūras sastāvdaļa

"Vai, Jūsaprāt, Latvijā dzīvojošo krievu mākslinieku radītie darbi ir uzskatāmi par latviskās kultūras sastāvdaļu?"

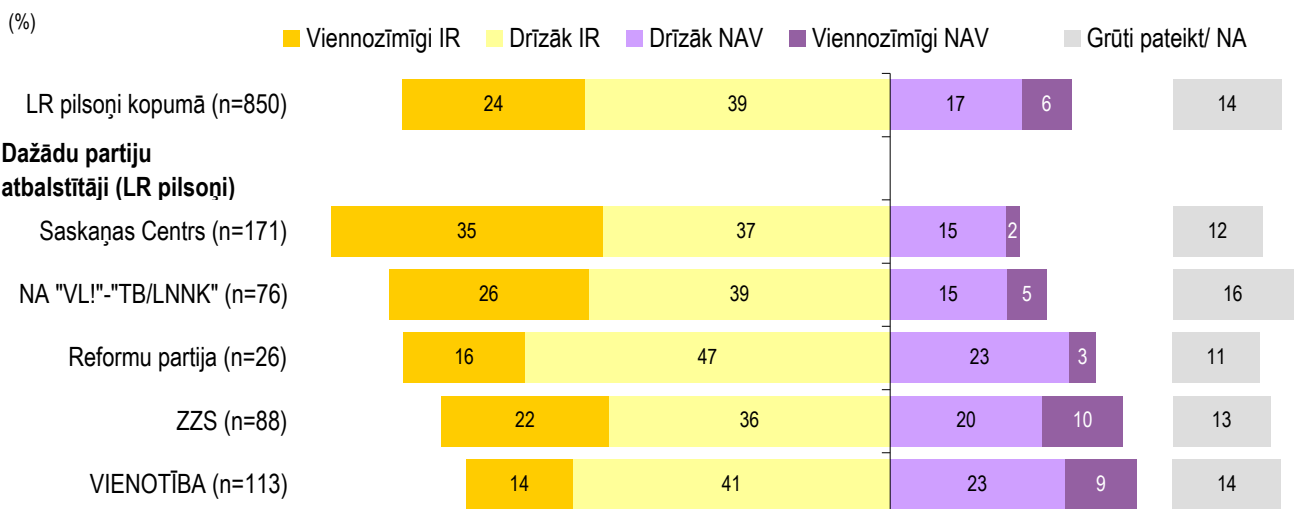
Latvijā dzīvojošo krievu mākslinieku darbi kā latviskās kultūras sastāvdaļa / atkarībā no sarunvalodas ģimenē

"Vai, Jūsaprāt, Latvijā dzīvojošo krievu mākslinieku radītie darbi ir uzskatāmi par latviskās kultūras sastāvdaļu?"

Latvijā dzīvojošo krievu mākslinieku darbi kā latviskās kultūras sastāvdaļa / dažādu partiju atbalstītāji

"Vai, Jūsaprāt, Latvijā dzīvojošo krievu mākslinieku radītie darbi ir uzskatāmi par latviskās kultūras sastāvdaļu?"

2. Attieksme pret migrāciju

Pētījuma rezultāti liecina, ka Latvijas sabiedrība biežāk noraida nekā atbalsta viedokli, ka *vispārīgi ņemot, katrai tautai būtu jādzīvo savā vēsturiskajā dzimtenē (t.i., latviešiem – Latvijā, krieviem – Krievijā, ukraiņiem – Ukrainā, īriem – Īrijā, zviedriem – Zviedrijā u.t.t.)*: tam piekrita 27%, tajā skaitā 10% pilnībā piekrita, bet nepiekrita 45%, tajā skaitā 26% tam *nemaz nepiekrīt*. Gandrīz katram ceturtajam respondentam (23%) nebija noteikta viedokļa šajā jautājumā (izvēlēta atbilde *ne piekrītu, ne nepiekrītu*).

Būtiski atšķiras iedzīvotāju atbildes atkarībā no tā, vai viņu ģimenē galvenā sarunvaloda ir latviešu vai krievu: no tiem, kas ģimenē galvenokārt runā latviešu valodā, 38% piekrīt un tikai 33% nepiekrīt uzskatam, ka *katrai tautai būtu jādzīvo savā vēsturiskajā dzimtenē*, bet no respondentiem, kuri ģimenē galvenokārt runā krievu valodā, tikai 13% piekrīt un 61% nepiekrīt šādam viedoklim.

Arī balsstiesīgie Latvijas iedzīvotāji biežāk nepiekrīt (42%) nekā piekrīt (32%) viedoklim, ka *katrai tautai būtu jādzīvo savā vēsturiskajā dzimtenē*.

Analizējot Saeimā pārstāvēto partiju atbalstītāju viedokļus, jāsecina, ka uzskatam *katrai tautai būtu jādzīvo savā vēsturiskajā dzimtenē* biežāk piekrituši nekā nepiekrituši ir Nacionālās apvienības VL! – TB/LNNK atbalstītāji (piekrita 47%, nepiekrita 27%), kā arī ZZS (piekrita 38%, nepiekrita 32%) un VIENOTĪBAS (piekrita 36%, nepiekrita 33%) elektorāts. Savukārt apvienības Saskaņas Centrs atbalstītāji pārliecinoši noraidījuši viedokli, ka *katrai tautai būtu jādzīvo savā vēsturiskajā dzimtenē*: tam piekrita tikai 17%, bet to noraidīja 63% SC elektorāta.

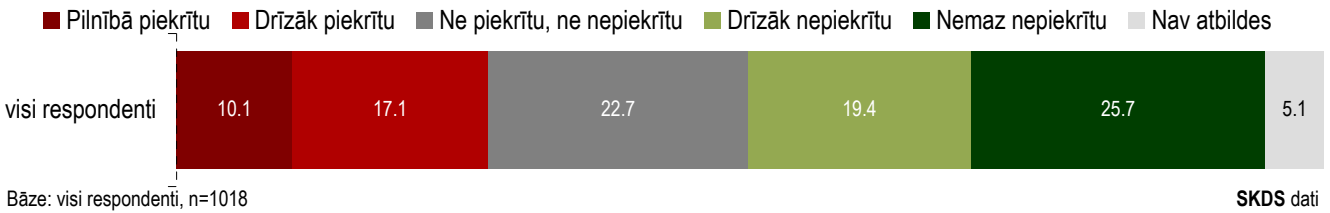
Salīdzinot visu respondentu atbildes citās sociāldemogrāfiskajās grupās, var konstatēt, ka biežāk nekā caurmērā tam, ka *katrai tautai būtu jādzīvo savā vēsturiskajā dzimtenē*, piekrituši iedzīvotāji vecumā no 25 līdz 34 gadiem, publiskajā sektorā nodarbinātie, iedzīvotāji ar zemiem ienākumiem, Vidzemē un Kurzemē dzīvojošie, kā arī respondenti lauku apvidos.

Savukārt to, ka nepiekrīt šādam viedoklim, biežāk nekā caurmērā norādīja jaunieši vecumā no 18 līdz 24 gadiem, aptaujātie ar vidējo izglītību, privātajā sektorā nodarbinātie, iedzīvotāji ar vidēji augstiem ienākumiem un Rīgā dzīvojošie.

2. Attieksme pret migrāciju

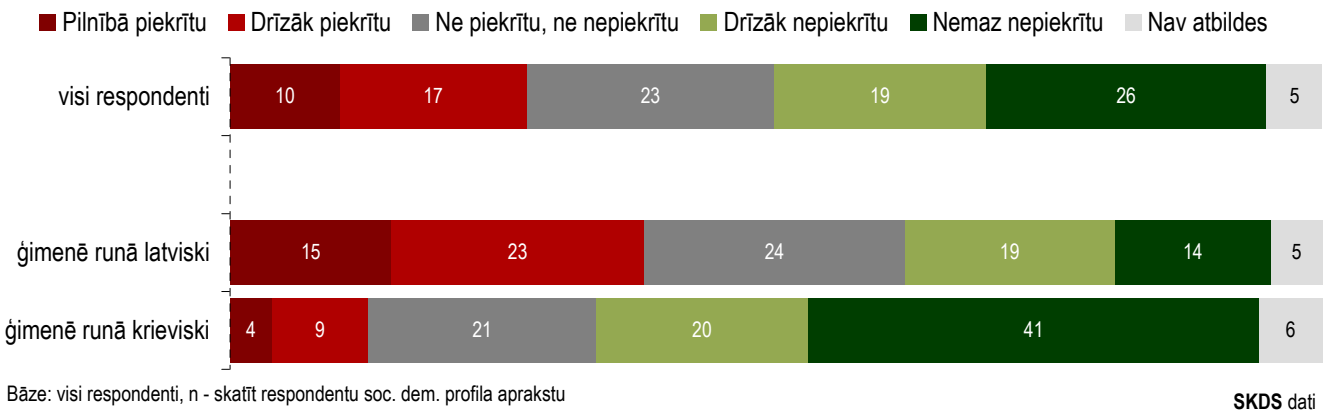
Uzskati par to, vai katrai tautai jādzīvo savā vēsturiskajā dzimtenē

"Lūdzu, novērtējiet katru no sekojošajiem apgalvojumiem: vispārīgi ņemot, katrai tautai būtu jādzīvo savā vēsturiskajā dzimtenē (t.i., latviešiem – Latvijā, krieviem – Krievijā, ukraiņiem – Ukrainā, īriem – Īrijā, zviedriem – Zviedrijā u.t.t.)" (%)

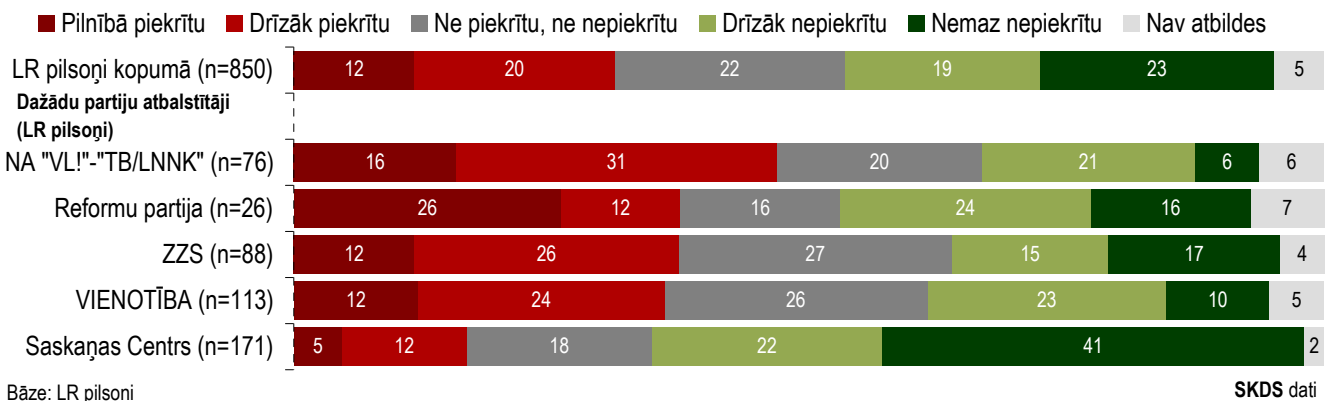
Uzskati par to, vai katrai tautai jādzīvo savā vēsturiskajā dzimtenē / atkarībā no sarunvalodas ģimenē

"Lūdzu, novērtējiet katru no sekojošajiem apgalvojumiem: vispārīgi ņemot, katrai tautai būtu jādzīvo savā vēsturiskajā dzimtenē (t.i., latviešiem – Latvijā, krieviem – Krievijā, ukraiņiem – Ukrainā, īriem – Īrijā, zviedriem – Zviedrijā u.t.t.)" (%)

Uzskati par to, vai katrai tautai jādzīvo savā vēsturiskajā dzimtenē / dažādu partiju atbalstītāji

"Lūdzu, novērtējiet katru no sekojošajiem apgalvojumiem: vispārīgi ņemot, katrai tautai būtu jādzīvo savā vēsturiskajā dzimtenē (t.i., latviešiem – Latvijā, krieviem – Krievijā, ukraiņiem – Ukrainā, īriem – Īrijā, zviedriem – Zviedrijā u.t.t.)" (%)

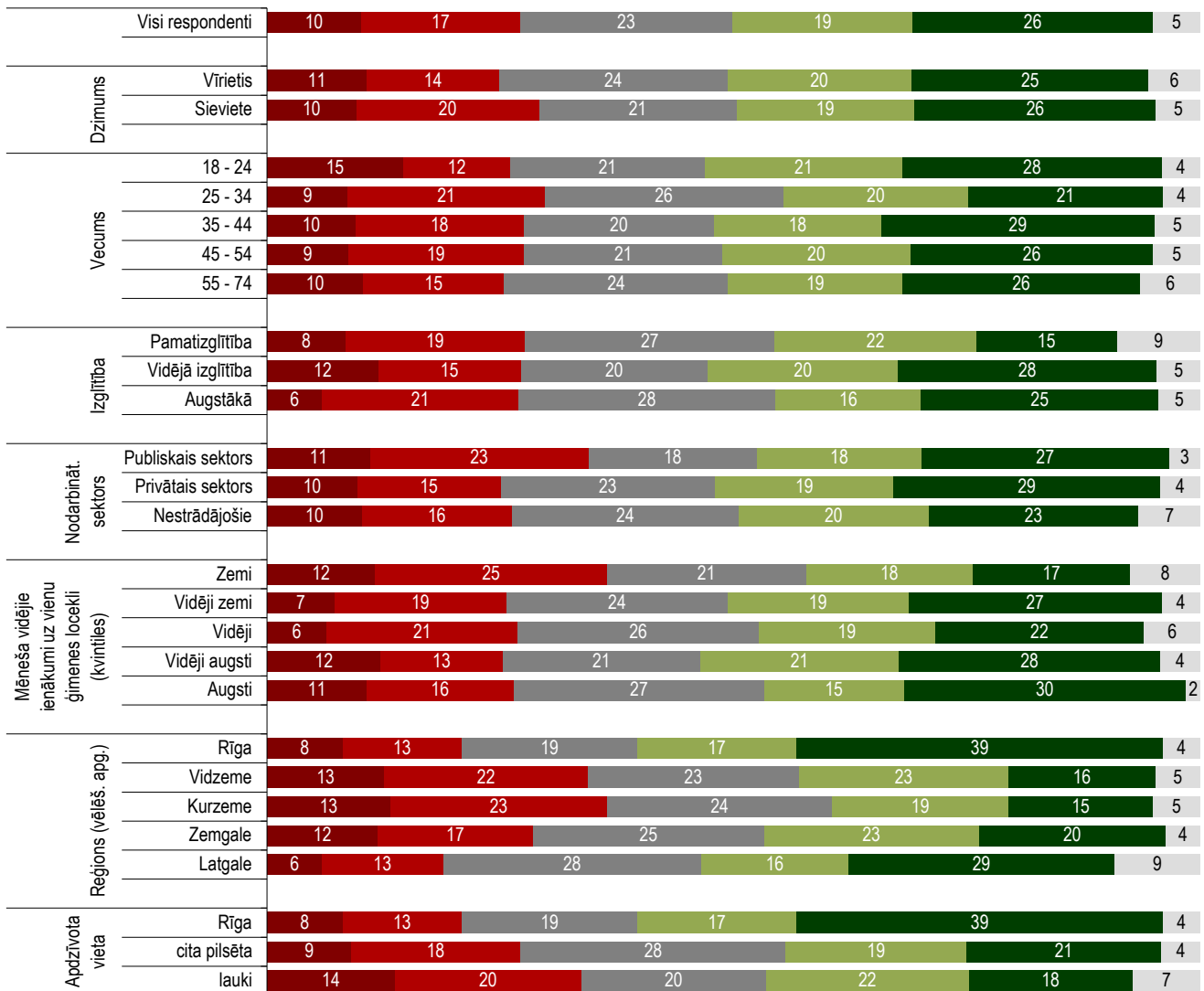

Uzskati par to, vai katrai tautai jādzīvo savā vēsturiskajā dzimtenē / sociālās un demogrāfiskās grupas

"Lūdzu, novērtējiet katru no sekojošajiem apgalvojumiem: vispārīgi ņemot, katrai tautai būtu jādzīvo savā vēsturiskajā dzimtenē (t.i., latviešiem – Latvijā, krieviem – Krievijā, ukraiņiem – Ukrainā, īriem – Īrijā, zviedriem – Zviedrijā u.t.t.)"

(%)

■ Pilnībā piekřītu ■ Drīzāk piekřītu ■ Ne piekřītu, ne nepiekřītu ■ Drīzāk nepiekřītu ■ Nemaz nepiekřītu ■ Nav atbildes

Bāze: visi respondenti, n - skatīt respondentu soc. dem. profila aprakstu

SKDS dati

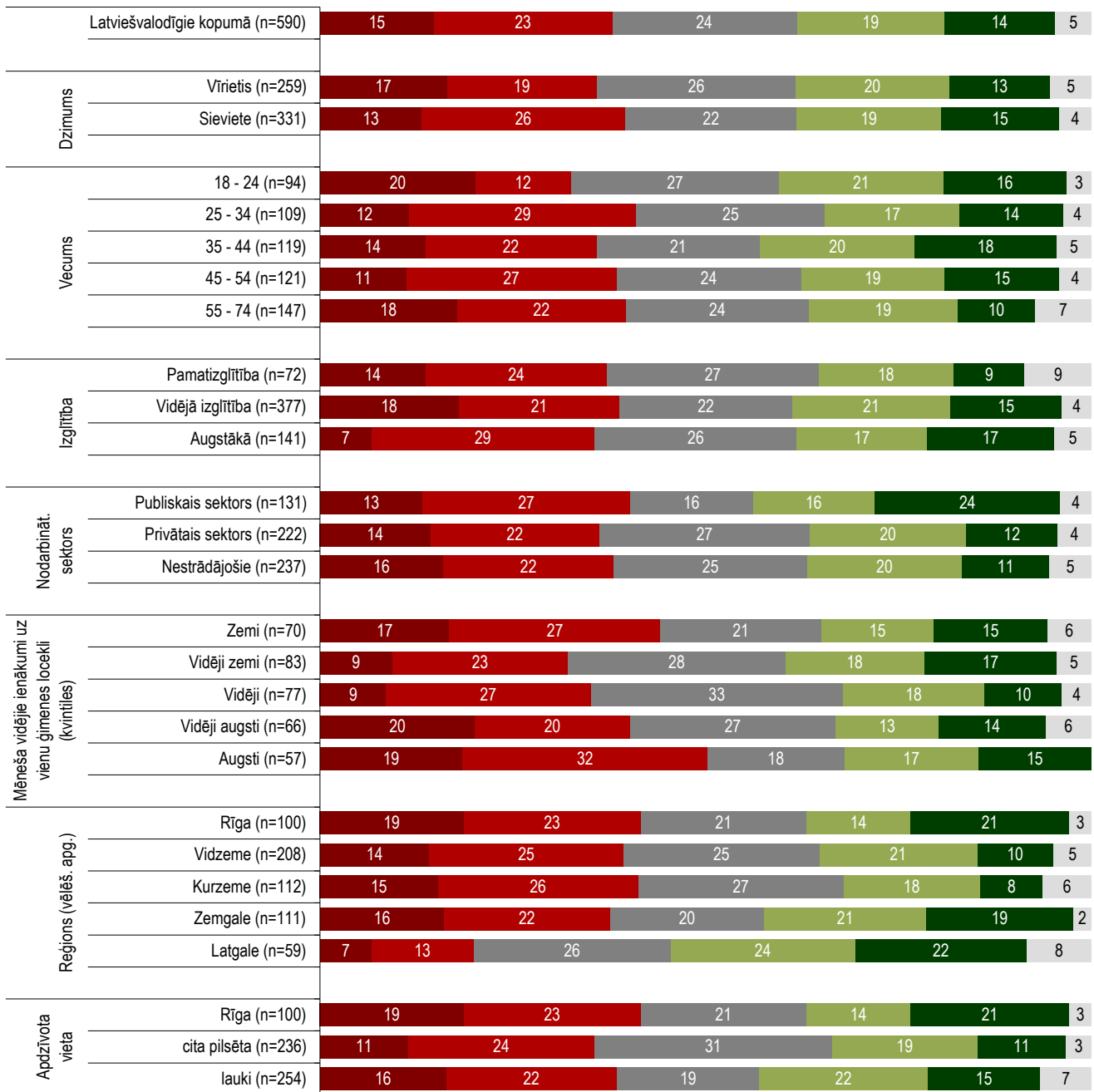
RESPONDENTI AR LATVIEŠU SARUNVALODU ĢIMENĒ

Uzskati par to, vai katrai tautai jādzīvo savā vēsturiskajā dzimtenē / sociālās un demogrāfiskās grupas

"Lūdzu, novērtējiet katru no sekojošajiem apgalvojumiem: *vispārīgi ņemot, katrai tautai būtu jādzīvo savā vēsturiskajā dzimtenē (t.i., latviešiem – Latvijā, krieviem – Krievijā, ukraiņiem – Ukrainā, īriem – Īrijā, zviedriem – Zviedrijā u.t.t.)*"

(%)

■ Pilnībā piekrītu ■ Drīzāk piekrītu ■ Ne piekrītu, ne nepiekrītu ■ Drīzāk nepiekrītu ■ Nemaz nepiekrītu ■ Nav atbildes

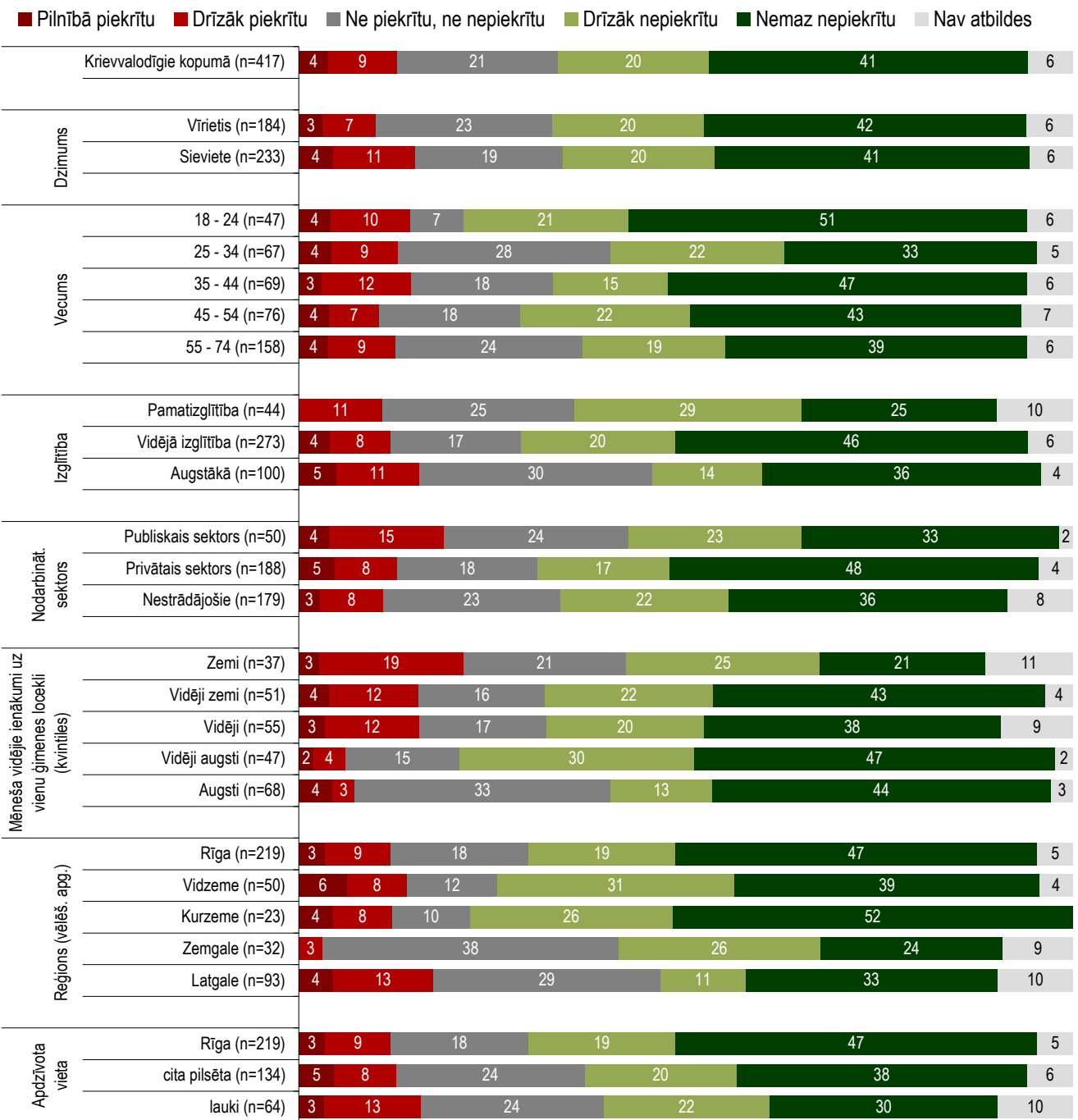
Bāze: respondenti ar latviešu sarunvalodu ģimenē

SKDS dati

RESPONDENTI AR KRIEVU SARUNVALODU ĢIMENĒ

Uzskati par to, vai katrai tautai jādzīvo savā vēsturiskajā dzimtenē / sociālās un demogrāfiskās grupas

"Lūdzu, novērtējiet katru no sekojošajiem apgalvojumiem: vispārīgi ņemot, katrai tautai būtu jādzīvo savā vēsturiskajā dzimtenē (t.i., latviešiem – Latvijā, krieviem – Krievijā, ukraiņiem – Ukrainā, īriem – Īrijā, zviedriem – Zviedrijā u.t.t.)" (%)

Bāze: respondenti ar krievu sarunvalodu ģimenē

SKDS dati

3. Latvijas iedzīvotāju bažas un bailes

Aptaujas ietvaros respondentiem tika lūgts novērtēt, cik lieli draudi, viņuprāt, Latvijai un tās iedzīvotājiem ir šādi faktori:

- *Latvijas ekonomiskās (saimnieciskās) neatkarības zaudēšana. Dažādu lielu ārvalstu uzņēmumu ienākšana Latvijā, kas izspiež un pārņem vietējos uzņēmumus;*
- *Citu valstu emigrantu ierašanās Latvijā labākas dzīves meklējumos;*
- *Citu kultūru un tradīciju ienākšana Latvijā;*
- *Citu Latvijai netradicionālu reliģiju ienākšana Latvijā;*
- *Tradicionālo morāles normu nomaiņa ar no citām valstīm un reģioniem nākušām morāles normām;*
- *Latvijas iedzīvotāju izceļošana dzīvot uz citām valstīm;*
- *Latvijas iedzīvotāju jauktas laulības ar citu tautību un ādas krāsas cilvēkiem.*

Saskaņā ar pētījuma rezultātiem, deviņi no desmit Latvijas iedzīvotājiem (90%) par ļoti lielu vai nelielu draudu Latvijai un tās iedzīvotājiem uzskata *Latvijas iedzīvotāju izceļošana dzīvot uz citām valstīm*, tajā skaitā 76% to uzskatīja par ļoti lielu draudu un vēl 14% par nelielu draudu.

Vairāk nekā 3/4 respondentu par ļoti lieliem vai nelieliem draudiem Latvijai un tās iedzīvotājiem uzskata arī *Latvijas ekonomiskās (saimnieciskās) neatkarības zaudēšanu, dažādu lielu ārvalstu uzņēmumu ienākšanu Latvijā, kas izspiež un pārņem vietējos uzņēmumus* (86%) un *citu valstu emigrantu ierašanos Latvijā labākas dzīves meklējumos* (78%).

Salīdzinoši retāk par draudiem Latvijai un tās iedzīvotājiem uzskatīti tādi aspekti kā *tradicionālo morāles normu nomaiņa ar no citām valstīm un reģioniem nākušām morāles normām* (67%), *citu Latvijai netradicionālu reliģiju ienākšana Latvijā* (65%), *citu kultūru un tradīciju ienākšana Latvijā* (60%) un *Latvijas iedzīvotāju jauktas laulības ar citu tautību un ādas krāsas cilvēkiem* (53%).

Analizējot respondentu atbildes atkarībā no viņu galvenās sarunvalodas ģimenē, jāsecina, ka aptaujātie, kur ģimenē galvenokārt runā latviešu valodā, biežāk nekā respondenti ar krievu sarunvalodu par draudiem Latvijai un tās iedzīvotājiem uzskatījuši *citu valstu emigrantu ierašanos Latvijā labākas dzīves meklējumos* (šādu viedokli pauda attiecīgi 82% no tiem, kuri ģimenē runā galvenokārt latviešu valodā un 72% no tiem, kuri ģimenē galvenokārt runā krievu valodā), *citu kultūru un tradīciju ienākšanu Latvijā* (attiecīgi 66% un 52%), kā arī *Latvijas iedzīvotāju jauktas laulības ar citu tautību un ādas krāsas cilvēkiem* (attiecīgi 59% un 45%).

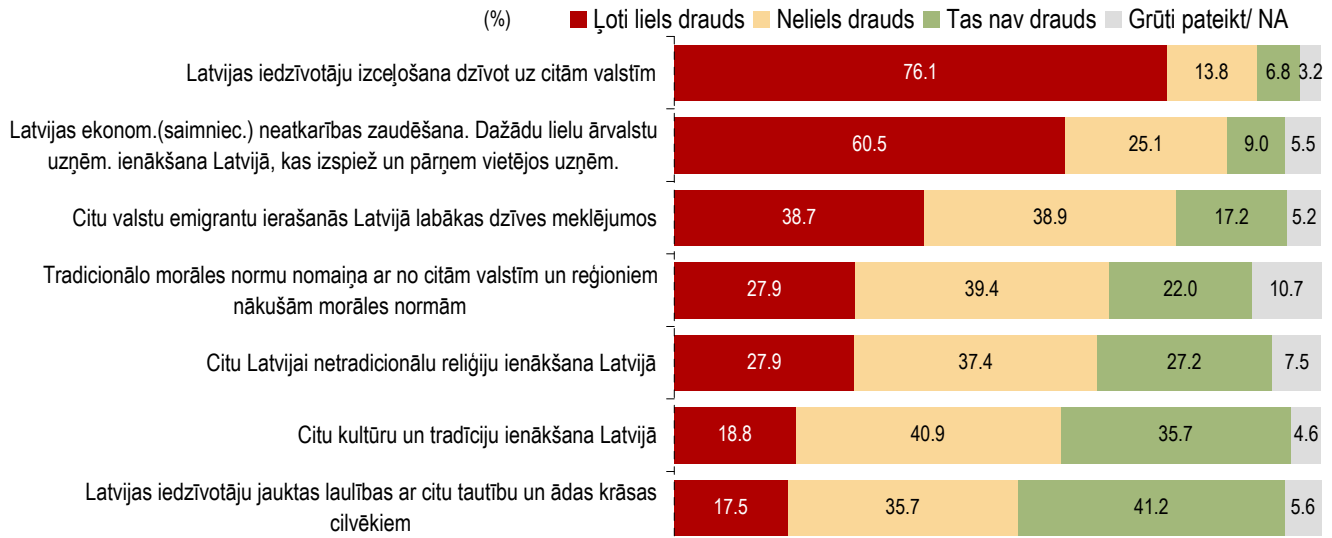
Pētījuma rezultāti liecina, ka Nacionālās apvienības VL! – TB/LNNK atbalstītāji visus uzskaitītos aspektus par draudiem Latvijai un tās iedzīvotājiem uzskatīja biežāk nekā LR pilsoņi caurmērā. Jāpiebilst, ka lielāko daļu no uzskaitītajiem faktoriem par draudiem Latvijai un tās iedzīvotājiem biežāk nekā caurmērā atzina arī VIENOTĪBAS elektorāts.

3. Latvijas iedzīvotāju bažas un bailes

Uzskati par draudiem Latvijas sabiedrībai

"Sabiedrībā bieži tiek runāts par dažādiem apdraudējumiem, ar kuriem Latvija un tās iedzīvotāji saskaras jau tagad vai var saskarties jau tuvākajā nākotnē. Lūdzu, novērtējiet katru no šiem faktoriem un pasakiet, cik liels drauds, Jūsaprāt, tas ir Latvijai un tās iedzīvotājiem. Lūdzu, savu vērtējumu izsakiet, domājot tieši par apdraudētību (t.i., nevēlamām sekām), nevis par to, vai šāda lieta vispār pastāv vai arī varētu notikt nākotnē."

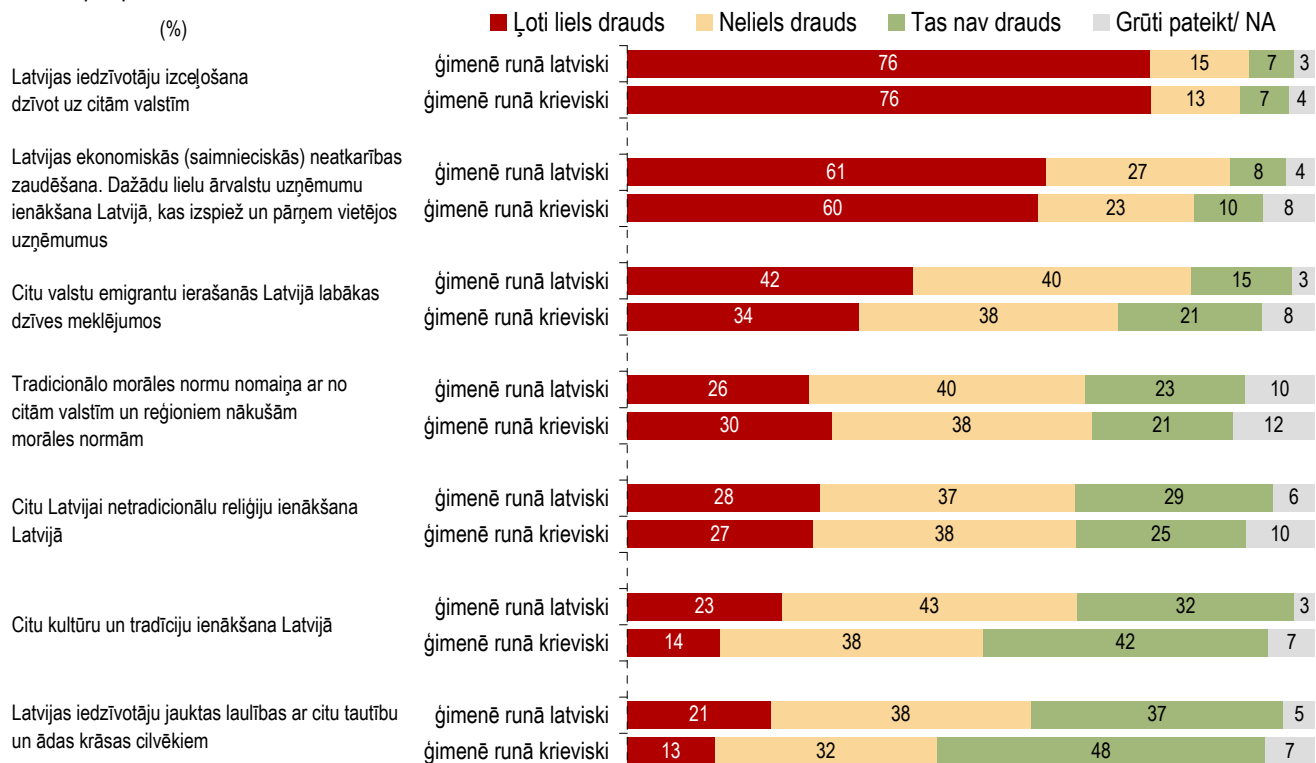

Bāze: visi respondenti, n=1018

SKDS dati

Uzskati par draudiem Latvijas sabiedrībai / atkarībā no sarunvalodas ģimenē

"Sabiedrībā bieži tiek runāts par dažādiem apdraudējumiem, ar kuriem Latvija un tās iedzīvotāji saskaras jau tagad vai var saskarties jau tuvākajā nākotnē. Lūdzu, novērtējiet katru no šiem faktoriem un pasakiet, cik liels drauds, Jūsaprāt, tas ir Latvijai un tās iedzīvotājiem. Lūdzu, savu vērtējumu izsakiet, domājot tieši par apdraudētību (t.i., nevēlamām sekām), nevis par to, vai šāda lieta vispār pastāv vai arī varētu notikt nākotnē."

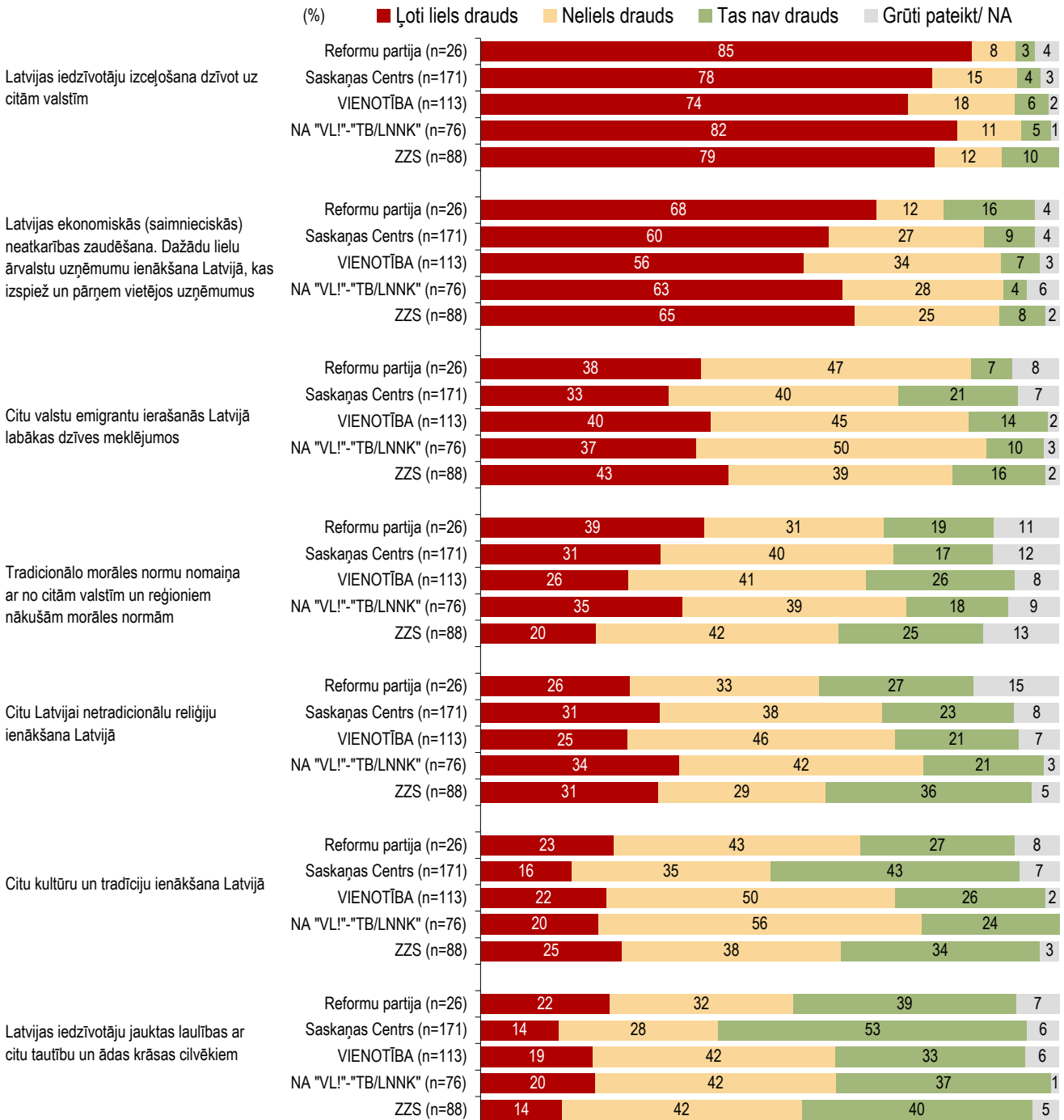

Bāze: visi respondenti, n - skatīt respondentu soc. dem. profila aprakstu

SKDS dati

Uzskati par draudiem Latvijas sabiedrībai / dažādu partiju atbalstītāji

"Sabiedrībā bieži tiek runāts par dažādiem apdraudējumiem, ar kuriem Latvija un tās iedzīvotāji saskaras jau tagad vai var saskarties jau tuvākajā nākotnē. Lūdzu, novērtējiet katru no šiem faktoriem un pasakiet, cik liels drauds, Jūsaprāt, tas ir Latvijai un tās iedzīvotājiem. Lūdzu, savu vērtējumu izsakiet, domājot tieši par apdraudētību (t.i., nevēlamām sekām), nevis par to, vai šāda lieta vispār pastāv vai arī varētu notikt nākotnē."

Bāze: LR pilsoņi

SKDS dati

4. Latvijas sabiedrība – atvērta vai noslēgta?

Pētījuma ietvaros tika noskaidrots, cik lielā mērā Latvijas iedzīvotāji baidās no atšķirīgā – no citu kultūru, tradīciju, reliģiju ienākšanas Latvijā, jauktajām laulībām ar citu tautību un ādas krāsas cilvēkiem, citu valstu emigrantu ierašanās un ārvalstu uzņēmumu ienākšanas Latvijā.

Izmantojot aptaujas datus par to, cik liela daļa Latvijas iedzīvotāju par *ļoti lielu draudu* Latvijai un tās iedzīvotājiem uzskata „Latvijas ekonomiskās (saimnieciskās) neatkarības zaudēšana. Dažādu lielu ārvalstu uzņēmumu ienākšana Latvijā, kas izspiež un pārņem vietējos uzņēmumus”, „Citu valstu emigrantu ierašanās Latvijā labākas dzīves meklējumos”, „Citu kultūru un tradīciju ienākšana Latvijā”, „Citu Latvijai netradicionālu reliģiju ienākšana Latvijā” un „Latvijas iedzīvotāju jauktas laulības ar citu tautību un ādas krāsas cilvēkiem”, tika izveidots jauns mainīgais, kas parāda, cik liela daļa no respondentiem par *ļoti lielu draudu* uzskata visus piecus uzskaitītos aspektus, cik liela daļa baidās no četriem u.t.t.

Pētījuma rezultāti liecina, ka no visiem aptaujātajiem Latvijas iedzīvotājiem visus 5 uzskaitītos aspektus par *ļoti lielu draudu* uzskata 5%, četrus – 6%, trīs – 12%, divus – 23%, vienu – 32%, bet nevienu no uzskaitītajiem par *ļoti lielu draudu* neatzina 21% respondentu.

Aptaujātie, kuri ģimenē galvenokārt sarunājas latviešu valodā, biežāk nekā galvenokārt krievu valodā runājošie pauda viedokli, ka *ļoti lielu draudu* rada visi pieci vai četri no uzskaitītajiem aspektiem. Jāpiebilst, ka biežāk nekā caurmērā piecus vai četrus no uzskaitītajiem aspektiem par *ļoti lielu draudu* uzskatīja arī Zaļo un zemnieku savienības, kā arī Nacionālās apvienības „VL!”-„TB/LNNK” atbalstītāji.

Analizējot, cik liela daļa iedzīvotāju par *ļoti lielu draudu* vai *nelieli draudu* Latvijai un tās iedzīvotājiem uzskata atšķirīgo – citu kultūru, tradīciju, reliģiju ienākšanu Latvijā, jauktās laulības ar citu tautību un ādas krāsas cilvēkiem, citu valstu emigrantu ierašanos un ārvalstu uzņēmumu ienākšanu Latvijā, tika izveidotas respondentu grupas, kas pauž atbalstu atvērtai sabiedrībai (neuzskata, ka atšķirīgais apdraud Latviju un tās iedzīvotājus) vai noslēgtai sabiedrībai (uzskata, ka atšķirīgais apdraud Latviju un tās iedzīvotājus), vai arī neatbalsta ne atvērtu, ne noslēgtu sabiedrību.

Jāatzīmē, ka atvērtās/ noslēgtās sabiedrības indekss var svārstīties robežās no 0 punktiem līdz 10 punktiem – par katru no 5 aspektiem, ko respondents uzskatīja par *ļoti lielu draudu*, viņš saņēma divus punktus, par katru no 5 aspektiem, ko uzskatīja par *nelieli draudu*, viņš saņēma vienu punktu, bet, ja kādu no aspektiem vispār neuzskatīja par draudu, tad saņēma 0 punktus.

Kopumā par atvērtas sabiedrības atbalstītājiem (0-3 punkti) var uzskatīt 27% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju (tajā skaitā 5% atbalsta *ļoti* atvērtu sabiedrību), bet par kopumā noslēgtas sabiedrības atbalstītājiem (7-10 punkti) var uzskatīt 28% respondentu (tajā skaitā 9% atbalsta *ļoti* noslēgtu sabiedrību). Vairāk nekā 2/5 aptaujāto 44% neatbalsta ne atvērtu, ne noslēgtu sabiedrību (4-6 punkti).

Salīdzinot atbildes atkarībā no respondentu sarunvalodas, jāsecina, ka tie, kuri ģimenē galvenokārt runā latviešu valodā, biežāk izrādījušies noslēgtas sabiedrības atbalstītāji, bet aptaujātie, kuri ģimenē galvenokārt runā krievu valodā, biežāk nekā caurmērā atbalstījuši kopumā atvērtu sabiedrību.

4. Latvijas sabiedrība – atvērta vai noslēgta?

4.1. Uzskati par ļoti lieliem draudiem Latvijas sabiedrībai

Jautājums: "Sabiedrībā bieži tiek runāts par dažādiem apdraudējumiem, ar kuriem Latvija un tās iedzīvotāji saskaras jau tagad vai var saskarties jau tuvākajā nākotnē. Lūdzu, novērtējiet katru no šiem faktoriem un pasakiet, cik liels drauds, Jūsaprāt, tas ir Latvijai un tās iedzīvotājiem. Lūdzu, savu vērtējumu izsakiet, domājot tieši par apdraudētību (t.i., nevēlamām sekām), nevis par to, vai šāda lieta vispār pastāv vai arī varētu notikt nākotnē."

Apgalvojumi: "Latvijas ekonomiskās (saimnieciskās) neatkarības zaudēšana. Dažādu lielu ārvalstu uzņēmumu ienākšana Latvijā, kas izspiež un pārņem vietējos uzņēmumus"

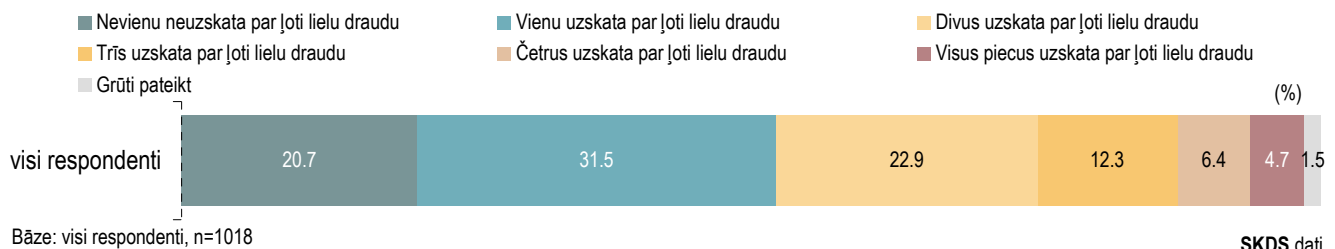
"Citu valstu emigrantu ierašanās Latvijā labākas dzīves meklējumos"

"Citu kultūru un tradīciju ienākšana Latvijā"

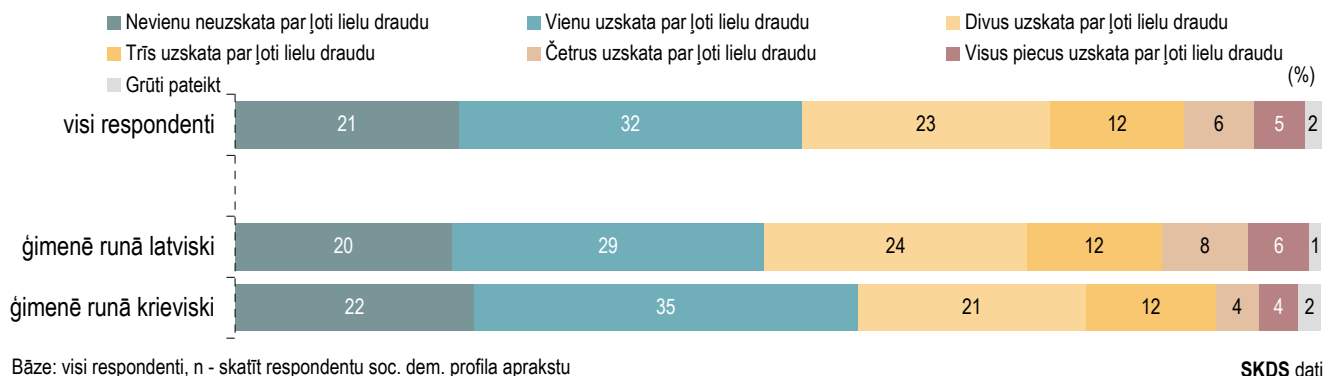
"Citu Latvijai netradicionālu reliģiju ienākšana Latvijā"

"Latvijas iedzīvotāju jauktas laulības ar citu tautību un ādas krāsas cilvēkiem"

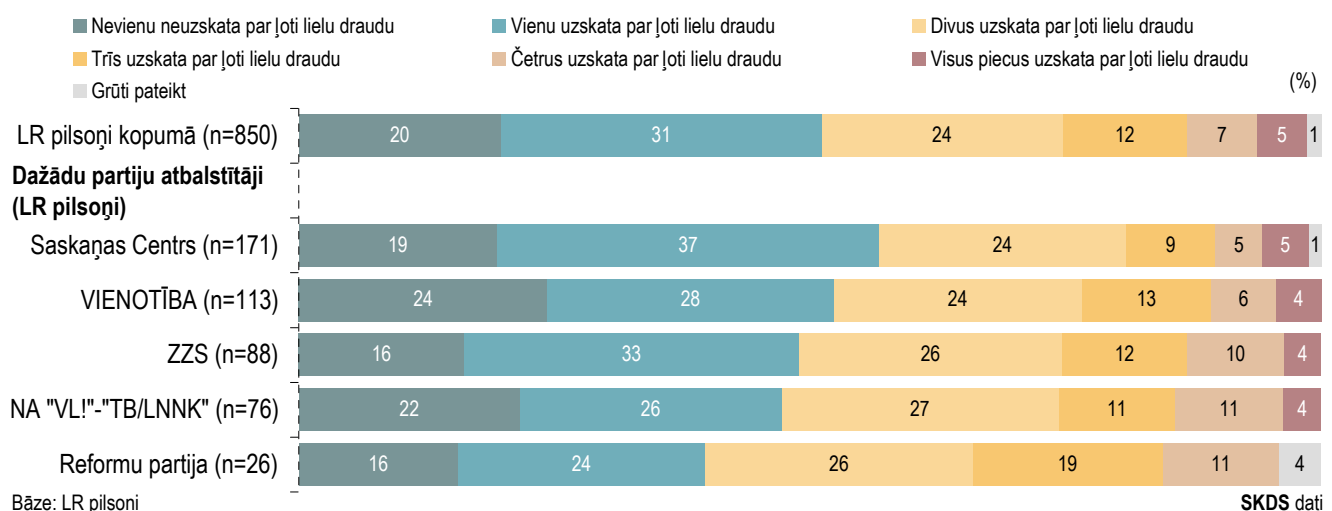
Uzskati par ļoti lieliem draudiem Latvijas sabiedrībai

Uzskati par ļoti lieliem draudiem Latvijas sabiedrībai / atkarībā no sarunvalodas ģimenē

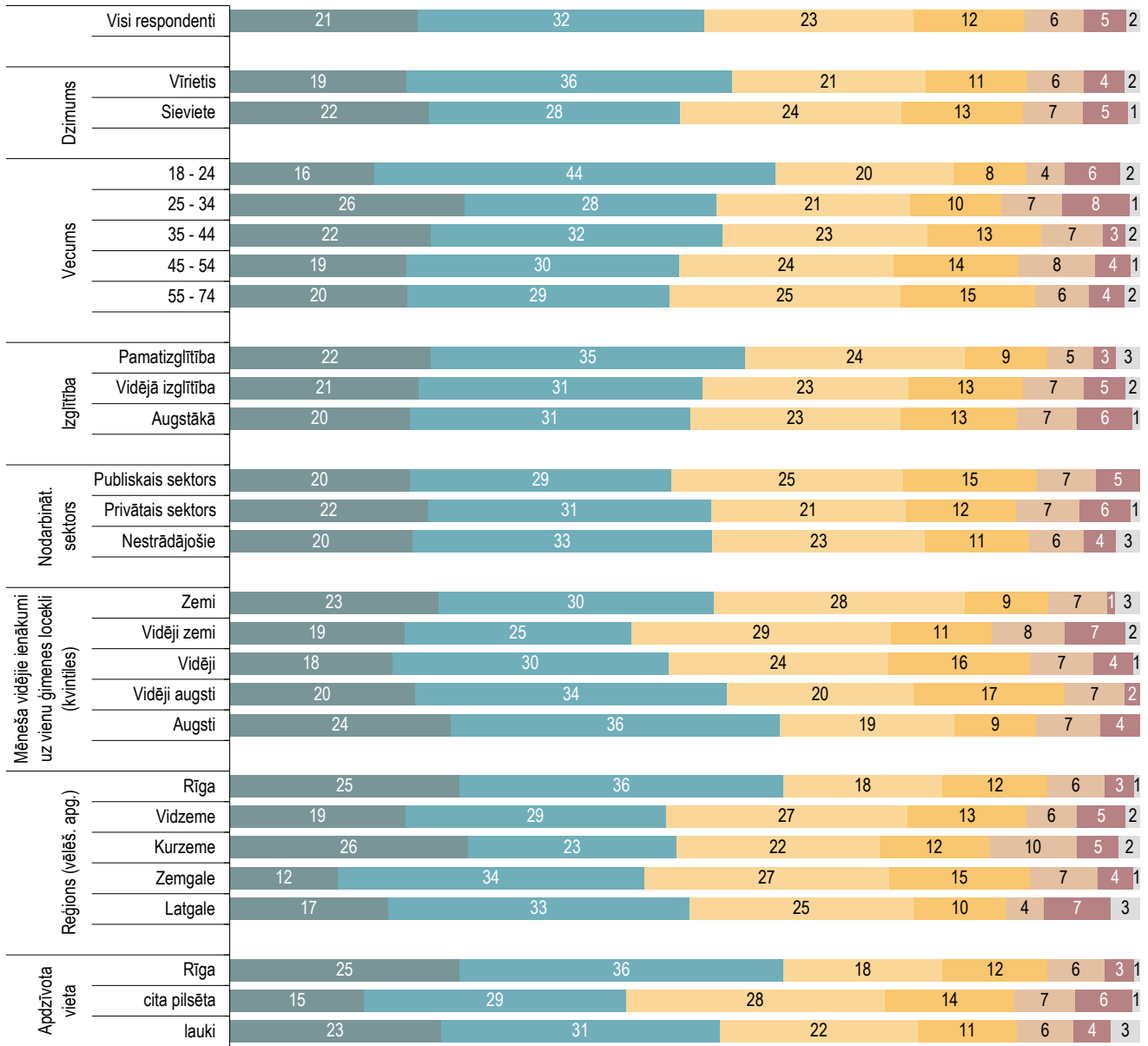

Uzskati par ļoti lieliem draudiem Latvijas sabiedrībai / dažādu partiju atbalstītāji

Uzskati par ļoti lieliem draudiem Latvijas sabiedrībai / sociālās un demogrāfiskās grupas

- Nevienu uzskata par ļoti lielu draudu
- Vienu uzskata par ļoti lielu draudu
- Divus uzskata par ļoti lielu draudu
- Trīs uzskata par ļoti lielu draudu
- Četrus uzskata par ļoti lielu draudu
- Visus piecus uzskata par ļoti lielu draudu (%)
- Grūti pateikt

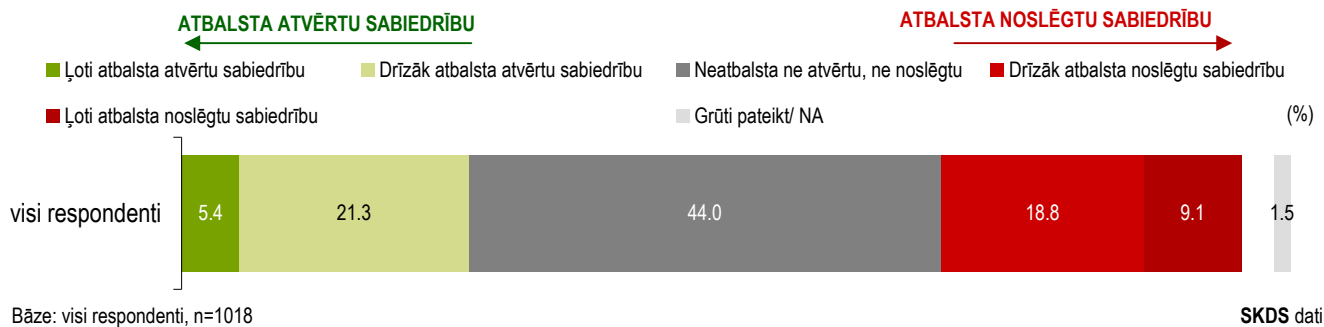

Bāze: visi respondenti, n - skalīt respondentu soc. dem. profila aprakstu

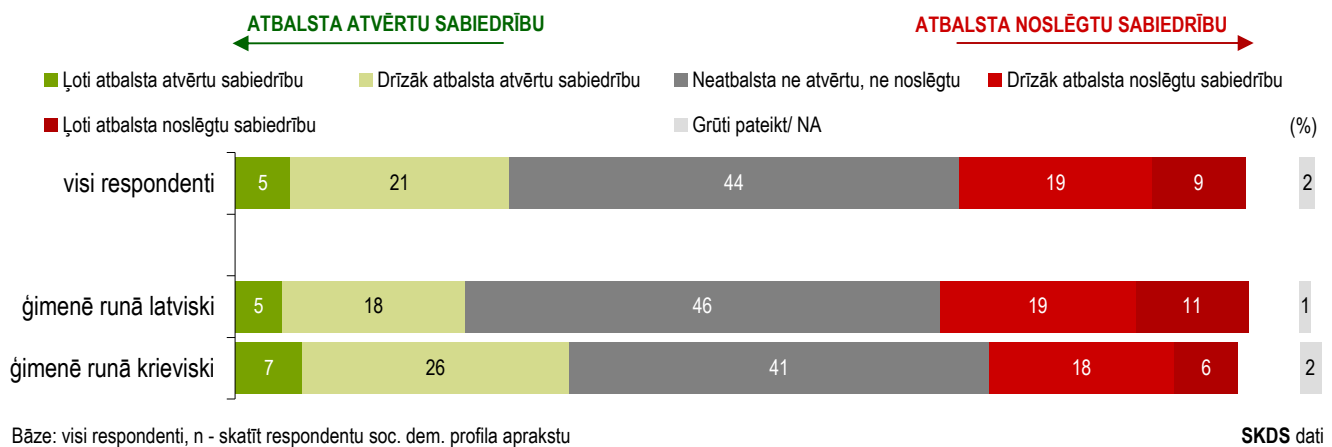
SKDS dati

4.2. Atvērtās vai noslēgtās sabiedrības atbalstītāji

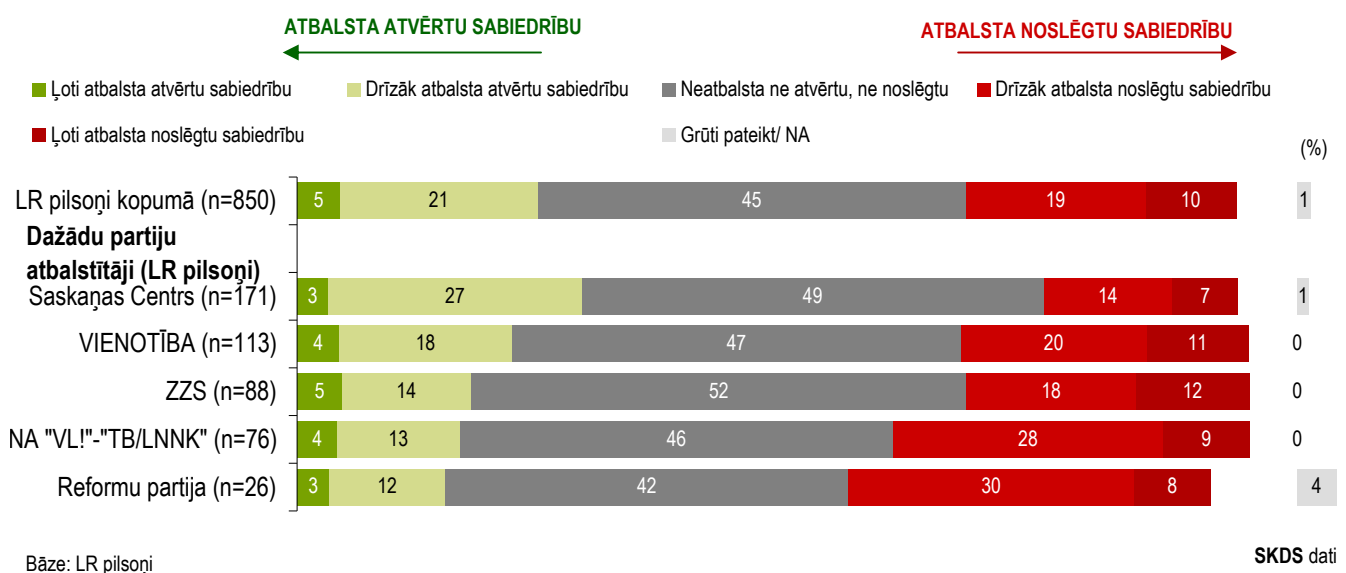
Atvērtās vai noslēgtās sabiedrības atbalstītāji

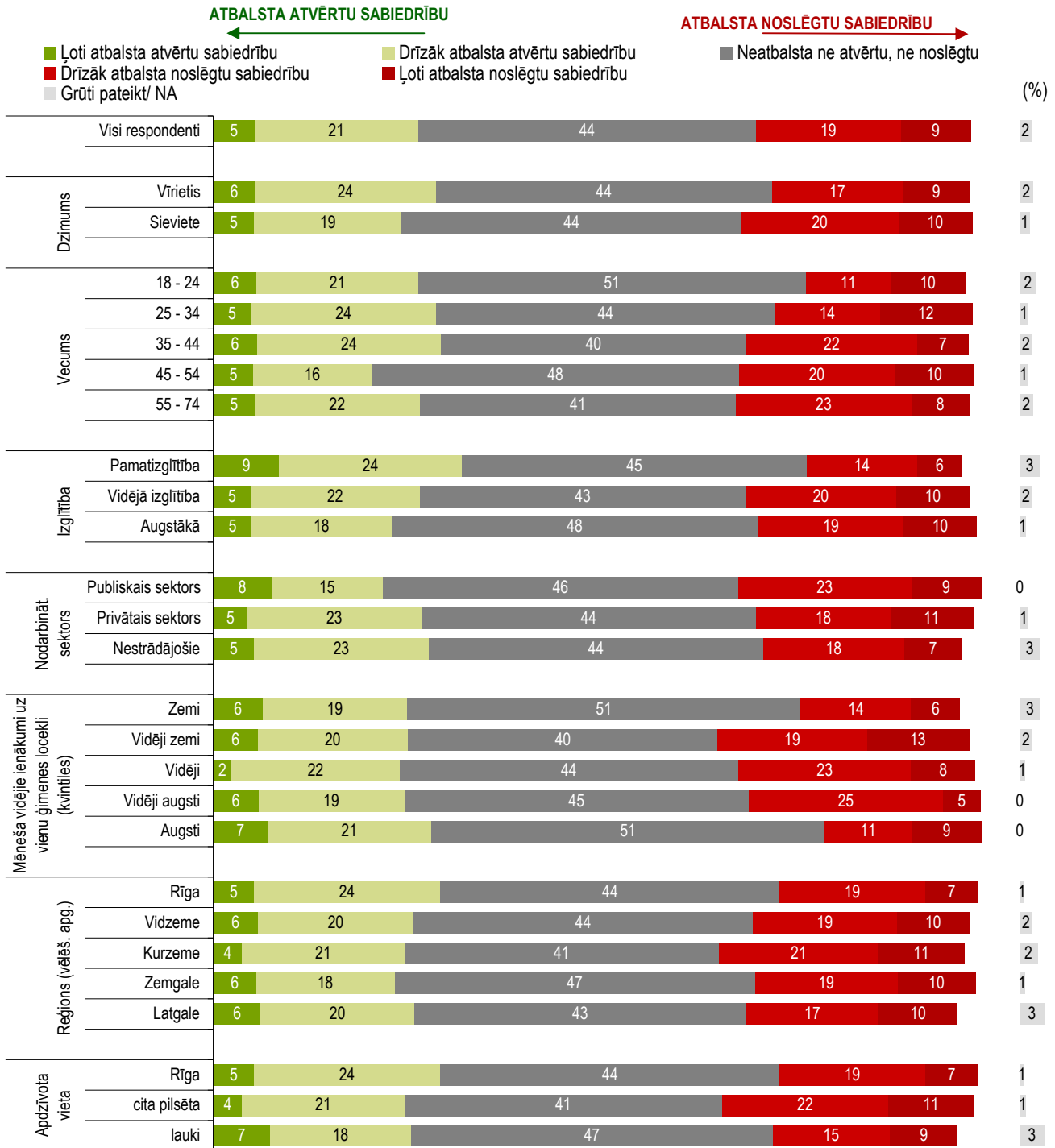
Atvērtās vai noslēgtās sabiedrības atbalstītāji / atkarībā no sarunvalodas ģimenē

Atvērtās vai noslēgtās sabiedrības atbalstītāji / dažādu partiju atbalstītāji

Atvērtās vai slēgtās sabiedrības atbalstītāji / sociālās un demogrāfiskās grupas

Bāze: visi respondenti, n - skaitīt respondentu soc. dem. profila aprakstu

SKDS dati

5. Latvijas neatkarība un suverenitāte

Aptaujas ietvaros iedzīvotājiem lūdza paust savu viedokli par to, vai, viņuprāt, Latvija spēj veiksmīgi pastāvēt kā pilnībā neatkarīga un suverēna valsts, īpaši neorientējoties uz kādām citām valstīm vai reģioniem, kā arī raksturot galvenos šķēršļus, kas apgrūtina vai neļauj saglabāt pilnīgu neatkarību.

5.1. Latvijas spēja būt pilnībā neatkarīgai un suverēnai

Dati liecina, ka Latvijas iedzīvotāji ir kopumā visai skeptiski noskaņoti pret Latvijas spēju būt neatkarīgai un suverēnai valstij – tikai 28% uzskatīja, ka Latvija to spēj, tai skaitā 7% domāja, ka Latvija to *noteikti* spēj. Kopumā gandrīz 2/3 Latvijas spēju būt neatkarīgai un suverēnai vērtēja skeptiski – 64% pauda viedokli, ka Latvija to nespēj, turklāt jāuzsver, ka 24% pauda pārlicību, ka Latvija *noteikti* nespēj veiksmīgi pastāvēt kā pilnībā neatkarīga un suverēna valsts, neorientējoties uz citām valstīm vai reģioniem.

Pētījuma dati liecina, ka ir vērojamas atšķirības iedzīvotāju uzskatos atkarībā no viņu sarunvalodas ģimenē. Tiesa, kaut arī iedzīvotāji, kuri ģimenē runā latviski, biežāk atbalstīja viedokli, ka Latvija spēj veiksmīgi pastāvēt kā pilnībā neatkarīga un suverēna valsts, tik un tā šādu uzskatu pauda mazākums (33%). Savukārt no iedzīvotājiem ar krievu sarunvalodu ģimenē uzskatu, ka Latvija spēj būt pilnībā neatkarīga un suverēna, atbalstīja 21%.

Būtiski uzsvērt, ka skeptiski noskaņoti pret valsts spēju būt pilnībā neatkarīgai un suverēnai bija 59% latviski runājošo un 72% krieviski runājošo iedzīvotāju.

Savukārt, vērtējot uzskatu atšķirības starp iedzīvotājiem, kuri atbalsta atvērtu, noslēgtu, vai kuri neatbalsta ne atvērtu, ne noslēgtu sabiedrību, būtiskas tendences nav novērojamas. Kaut arī tie, kas vairāk sliecas atbalstīt noslēgtu sabiedrību, nedaudz biežāk pauda viedokli, ka Latvija spēj veiksmīgi pastāvēt kā neatkarīga un suverēna valsts (34%), arī šajā grupā vairākums uzskatīja, ka Latvija tomēr nespēj būt pilnībā neatkarīga un suverēna (61%). Grupā, kas sliecas atbalstīt atvērtu sabiedrību, to norādīja 65%, bet starp respondentiem, kas nav nedz atvērtas, nedz noslēgtas sabiedrības atbalstītāji - 66%.

Salīdzinot 11.Saeimā pārstāvēto politisko spēku elektorāta uzskatus, jāsecina, ka biežāk domā, ka Latvija spēj veiksmīgi pastāvēt kā pilnībā neatkarīga un suverēna valsts, piekrita Nacionālās apvienības (42%) un VIENOTĪBAS (39%) atbalstītāji, bet retāk - LR pilsoņi, kuri balsotu par Saskaņas Centru (24%).

5.2. Šķēršļi Latvijas neatkarībai un suverenitātei

Aptaujātos Latvijas iedzīvotājus arī lūdza raksturot, kādi faktori, viņuprāt, apgrūtina vai pat neļauj Latvijai sekmīgi pastāvēt kā pilnībā neatkarīgai un suverēnai valstij.

Dati liecina, ka visbiežāk par apgrūtinājumu vai šķērslī Latvijas neatkarībai un suverenitātei iedzīvotāji uzskata iekšpolitikas jautājumus – 63% par apgrūtināšanu uzskatīja tieši Latvijas elites (politiķu, augstākās ierēdniecības u.c.) neprasmī pārvaldīt valsti. Otrs biežāk minētais šķērslis (35%) bijis Latvijas tautsaimniecības (ekonomikas) nelielais mērogs un specifika (jeb tas, ka Latvijas tautsaimniecība spēj efektīvi darboties tikai ciešā sazobē ar citām valstīm).

Salīdzinoši retāk par šķērsli Latvijas neatkarībai un suverenitātei iedzīvotāji uzskatījuši globālās tendences un Latvijas ģeogrāfisko atrašanās vietu – šie faktori atzīmēti vienlīdz bieži (21%).

Datu salīdzinājums atkarībā no respondentu sarunvalodas ģimenē liecina, ka iedzīvotāji, kuri ģimenē galvenokārt sarunājas krieviski, biežāk kritizējuši Latvijas politiķu un augstākās ierēdniecības neprasmī pārvaldīt valsti (70%). Tiesa, arī aptaujas dalībnieki, kuri galvenokārt sazinās latviešu valodā, tieši šo faktoru visbiežāk atzinuši par šķērsli Latvijas neatkarībai un suverenitātei (59%). Attiecībā uz pārējiem faktoriem, salīdzinot abu grupu atbildes, būtiskas atšķirības nav vērojamas, vienīgi Latvijas ģeogrāfisko atrašanās vietu latviski runājošie par šķērsli uzskatījuši nedaudz biežāk (25%) nekā krievvalodīgie (16%).

Savukārt iedzīvotāji, kuri ir tendēti atbalstīt noslēgtu sabiedrību, biežāk nekā caurmērā par šķēršļiem Latvijas neatkarībai un suverenitātei uzskatīja Latvijas elites neprasmī pārvaldīt valsti (69%) un Latvijas ģeogrāfisko atrašanās vietu (28%). Jāatzīmē, ka atvērtas sabiedrības atbalstītāji nedaudz biežāk nekā citas grupas atzīmēja, ka šķērslis ir Latvijas tautsaimniecības nelielais mērogs un specifika – ka tā spēj darboties tikai sazobē ar citām valstīm (38%).

Ja analizē 11.Saeimā pārstāvēto partiju atbalstītāju uzskatus, sākotnēji jānorāda, ka visu pētījumā analizēto partiju elektorāts visbiežāk par faktoru, kas apgrūtina vai nedod iespējas Latvijai sekmīgi pastāvēt kā pilnībā neatkarīgai un suverēnai valstij, uzskatījuši tieši Latvijas elites neprasmī pārvaldīt valsti (no 50% līdz 69%). Jāpiebilst, ka visbiežāk to norādījis Saskaņas Centra elektorāts (69%).

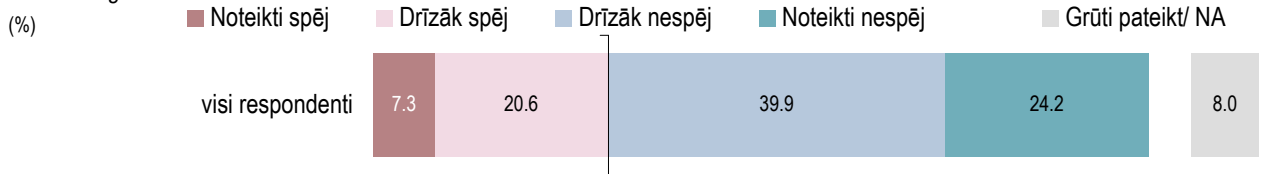
Raksturojot atšķirības, jāatzīmē, ka Latvijas tautsaimniecības nelielo mērogu un specifiku par šķērsli biežāk nekā caurmērā atzina ZZS atbalstītāji (46%, citās partijās: 23% līdz 40%), valdošās globālās tendences - VIENOTĪBAS elektorāts (29%, citās partijās: 17% līdz 21%), bet Latvijas ģeogrāfisko atrašanās vietu - LR pilsoņi, kuri balsotu par Nacionālo apvienību (29%, citās partijās: 17% līdz 25%).

5. Latvijas neatkarība un suverenitāte

5.1. Latvijas spēja būt pilnībā neatkarīgai un suverēnai

Uzskati par Latvijas spēju pastāvēt pašai par sevi

"Kā Jums šķiet, vai Latvija ir spējīga sekmīgi pastāvēt kā pilnībā neatkarīga un suverēna valsts, īpaši neorientējoties uz kādām valstīm vai reģioniem?"

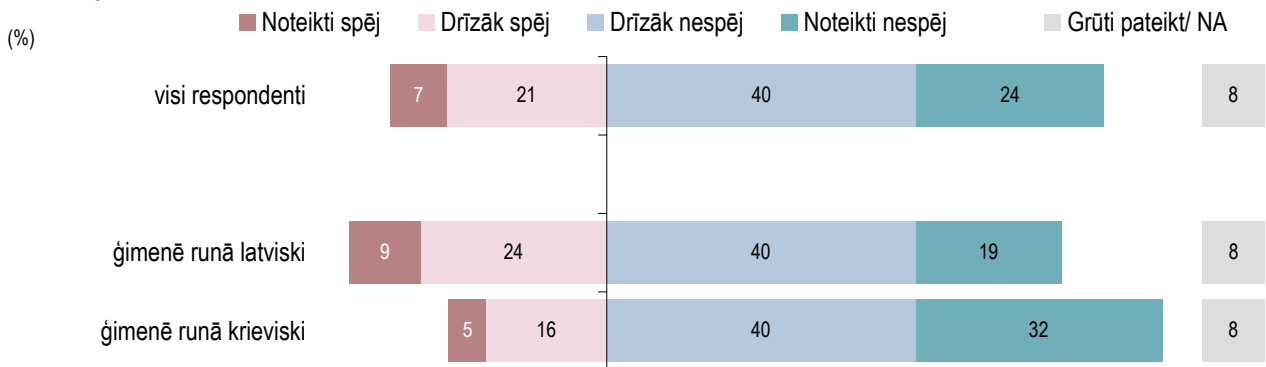

Bāze: visi respondenti, n=1018

SKDS dati

Uzskati par Latvijas spēju pastāvēt pašai par sevi / atkarībā no sarunvalodas ģimenē

"Kā Jums šķiet, vai Latvija ir spējīga sekmīgi pastāvēt kā pilnībā neatkarīga un suverēna valsts, īpaši neorientējoties uz kādām valstīm vai reģioniem?"

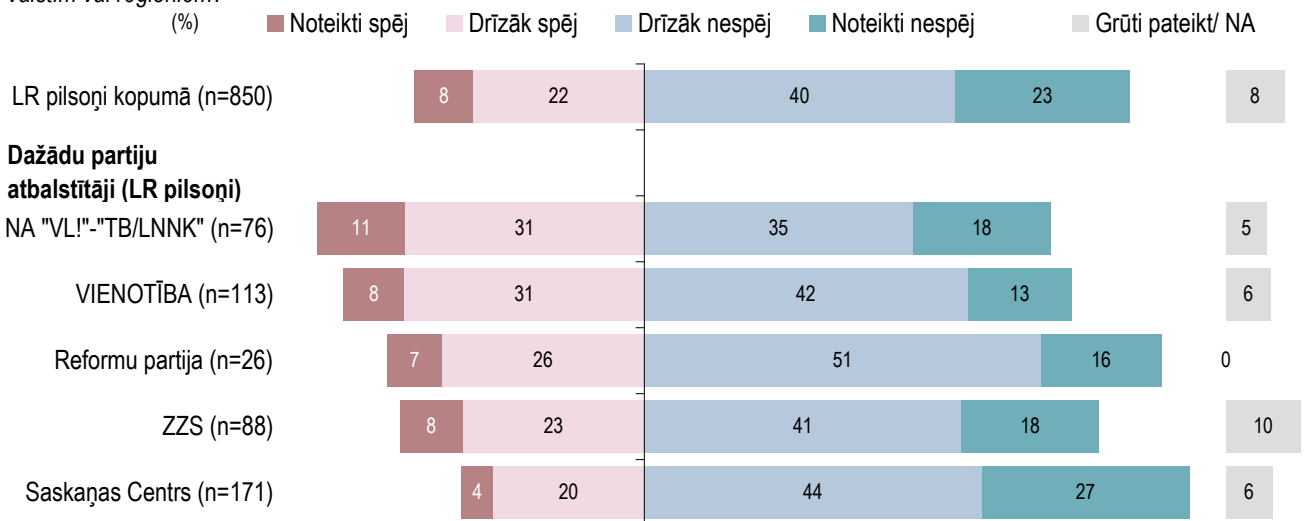

Bāze: visi respondenti, n - skatīt respondentu soc. dem. profila aprakstu

SKDS dati

Uzskati par Latvijas spēju pastāvēt pašai par sevi / dažādu partiju atbalstītāji

"Kā Jums šķiet, vai Latvija ir spējīga sekmīgi pastāvēt kā pilnībā neatkarīga un suverēna valsts, īpaši neorientējoties uz kādām valstīm vai reģioniem?"

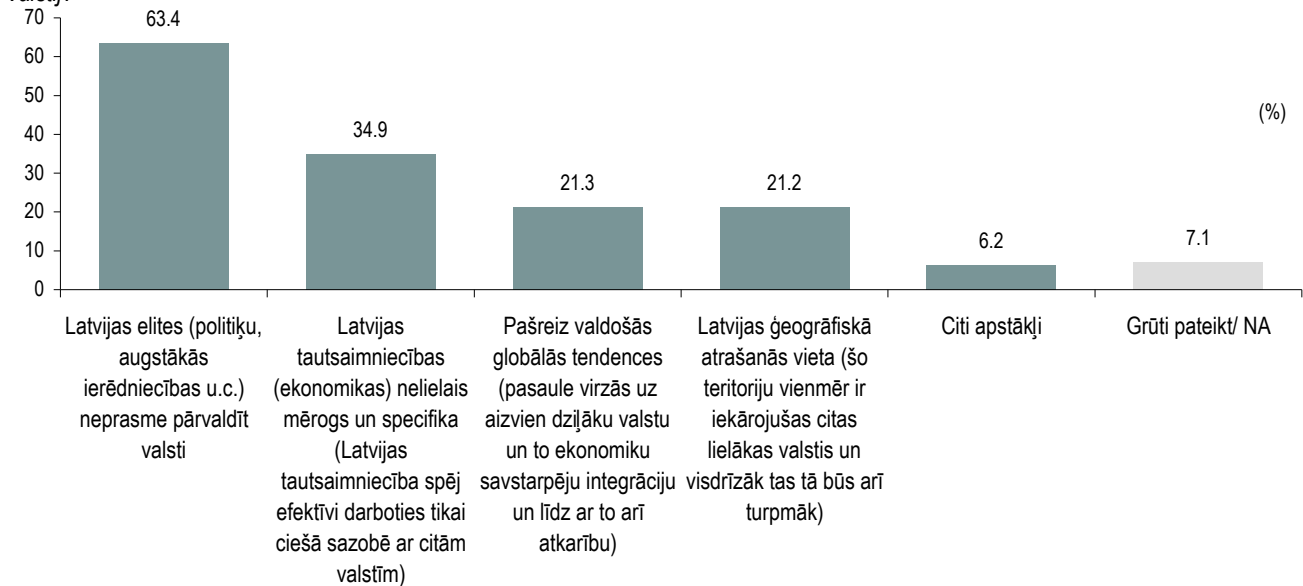
Bāze: LR pilsoņi

SKDS dati

5.2. Šķēršļi Latvijas neatkarībai un suverenitātei

Šķēršļi Latvijas kā neatkarīgas un suverēnas valsts pastāvēšanai

"Kuri no šiem faktoriem, Jūsaprāt, apgrūtina vai pat nedod iespējas Latvijai sekmīgi pastāvēt kā pilnībā neatkarīgai un suverēnai valstij?"

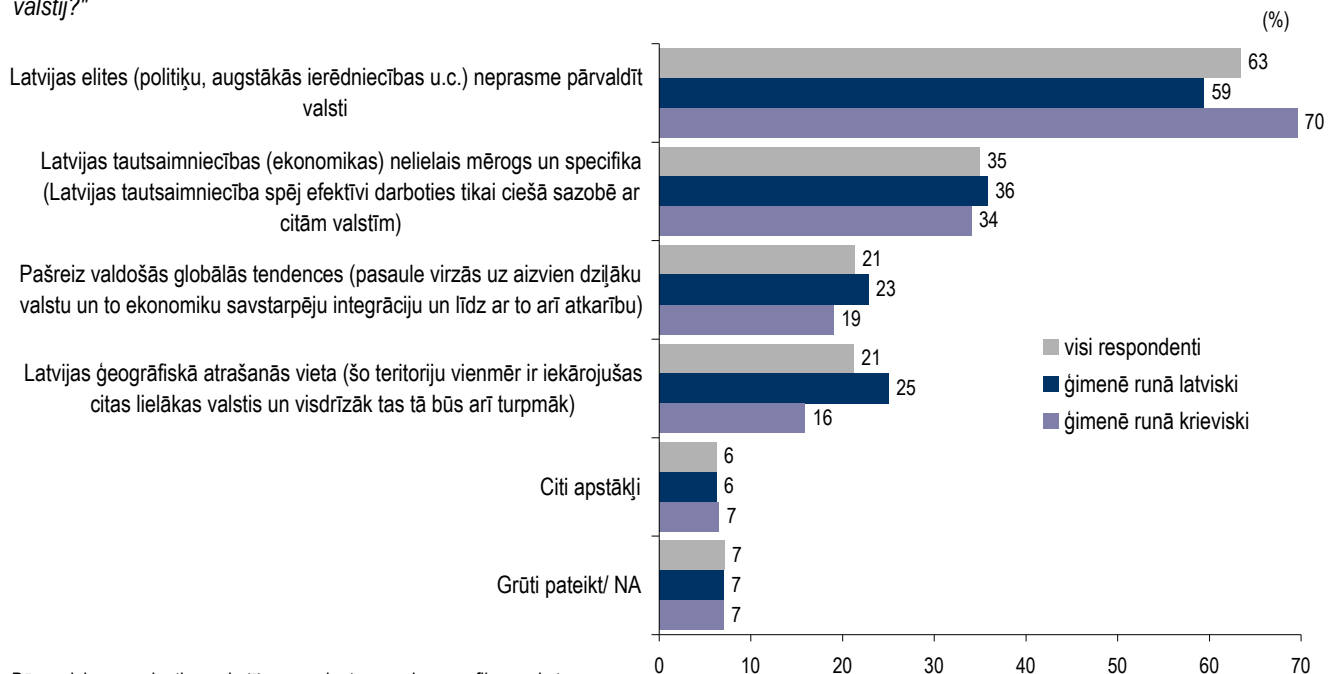
Bāze: visi respondenti, n=1018

Iespējamās vairākas atbildes, % summa > 100%

SKDS dati

Šķēršļi Latvijas kā neatkarīgas un suverēnas valsts pastāvēšanai / atkarībā no sarunvalodas ģimenē

"Kuri no šiem faktoriem, Jūsaprāt, apgrūtina vai pat nedod iespējas Latvijai sekmīgi pastāvēt kā pilnībā neatkarīgai un suverēnai valstij?"

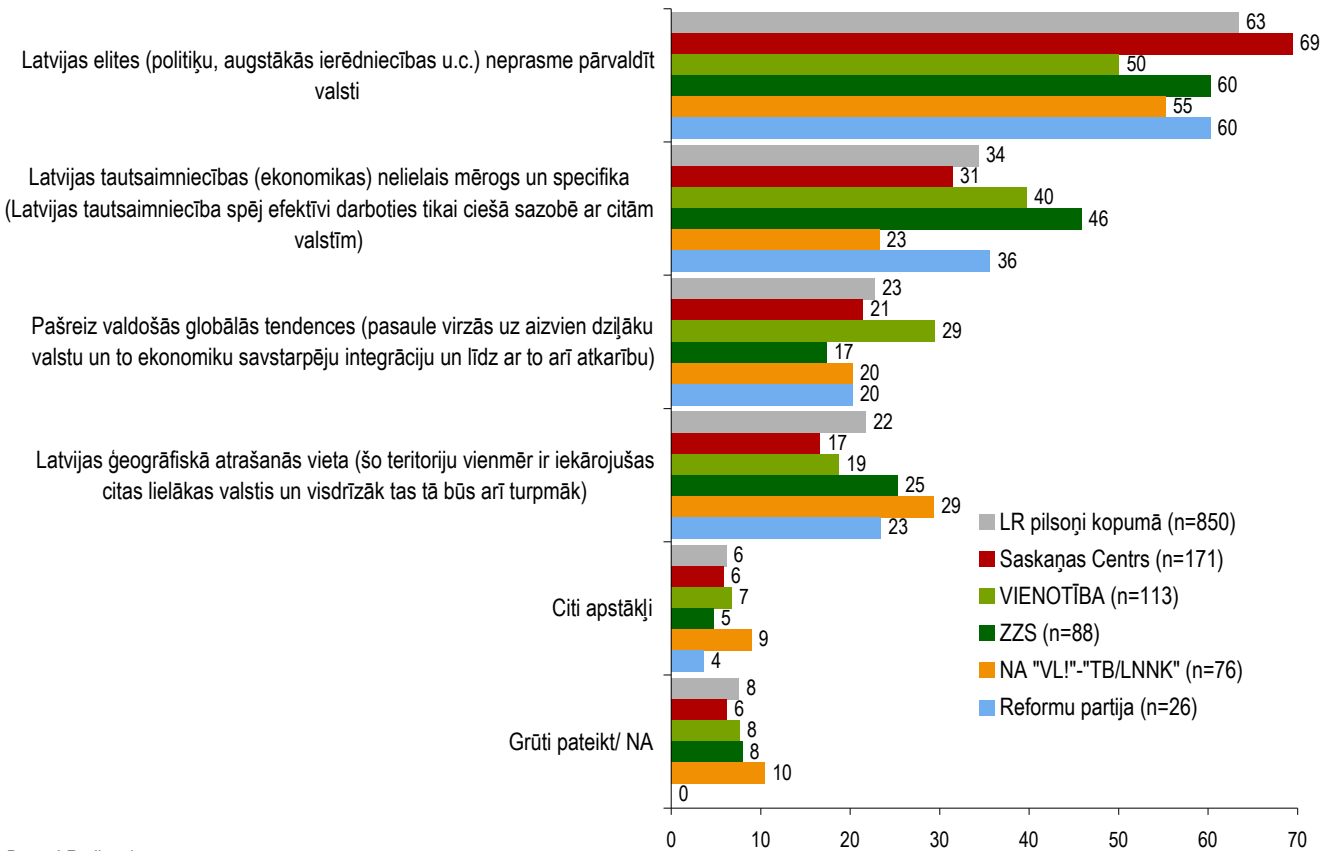
Bāze: visi respondenti, n - skaīt respondentu soc. dem. profila aprakstu

Iespējamās vairākas atbildes, % summa > 100%

SKDS dati

Šķēršļi Latvijas kā neatkarīgas un suverēnas valsts pastāvēšanai / dažādu partiju atbalstītāji (%)

"Kuri no šiem faktoriem, Jūsaprāt, apgrūtina vai pat nedod iespējas Latvijai sekmīgi pastāvēt kā pilnībā neatkarīgai un suverēnai valstij?"

Bāze: LR pilsoņi

Iespējamās vairākas atbildes, % summa > 100%

SKDS dati

6. Latvijas ģeopolitiskā orientācija

Lūgti izvēlēties, uz kādām valstīm vai to grupām Latvijai vajadzētu orientēties vispirmām kārtām, iedzīvotāji visbiežāk izvēlējušies Baltijas un Ziemeļu jūras reģionu, t.i., Vācija, Ziemeļvalstis (Zviedrija, Somija, Norvēģija, Dānija), Lielbritānija un Nīderlande (29%). Nākamie biežāk minētie ģeopolitiskās orientācijas virzieni bija Krievija un NVS valstis (Baltkrievija, Ukraina u.c.) (20%), kā arī Eiropas Savienības valstis kopumā, īpaši neizdalot kādu valstu grupu (19%). Tikai 3% domāja, ka Latvijai vajadzētu orientēties uz ES ietilpstošo Austrumeiropu (Poliju, Čehiju, Slovākiju, Rumāniju, Bulgāriju). Savukārt viedokli, ka Latvijai vajadzētu būt pilnībā pašai par sevi un nevajadzētu īpaši orientēties uz kādām valstīm vai reģioniem, pauda 17% iedzīvotāju.

Sakarības vērojamas respondentu attieksmē atkarībā no sarunvalodas ģimenē. Ja aptaujātie, kuri ģimenē runā latviski, biežāk nekā caurmērā par vēlamo Latvijas ģeopolitisko orientāciju uzskatīja Baltiju un Ziemeļu jūras reģionu (38%) vai ES valstis kopumā (24%), tad respondenti ar krievu sarunvalodu ģimenē visbiežāk devuši priekšroku orientācijai Krievijas un NVS valstu virzienā (34%).

Jāpiebilst, ka arī iedzīvotāji, kuri atbalsta atvērtu sabiedrību, biežāk nekā caurmērā uzskatījuši, ka Latvijai vajadzētu orientēties uz Krieviju un NVS valstīm (26%). Respondenti, kuri atbalsta noslēgtu sabiedrību, gan biežāk nekā citas grupas ir atbildējuši, ka Latvijai nevajadzētu orientēties uz kādām valstīm vai reģioniem (22%), tomēr visbiežāk par vēlamo ģeopolitiskās orientācijas virzienu šī grupa ir uzskatījusi Baltijas un Ziemeļu jūras reģionu (33%).

11.Saeimā pārstāvēto partiju elektorātu pozīcijas atšķiras: Saskaņas Centra elektorāts visbiežāk uzskatīja, ka Latvijai vajadzētu orientēties Krievijas un NVS valstu virzienā (35%, citas partijas: 4% līdz 9%), bet pārejo pētījumā analizēto partiju atbalstītāji visbiežāk par vēlamo ģeopolitisko virzienu uzskatījuši Baltijas un Ziemeļu jūras reģionu (VIENOTĪBA: 40%, ZZS: 40%, Nacionālā apvienība: 38%, Reformu partija: 35%, bet Saskaņas Centrs: tikai 15%). Jāpiebilst, ka Nacionālās apvienības atbalstītāji biežāk nekā caurmērā par vēlamo orientācijas virzienu uzskatījuši arī Eiropas Savienību kopumā (34%, citas partijas: 16% līdz 28%).

6.1. Eiropa vai bijusī PSRS

Aptaujas ietvaros iedzīvotājiem lūdza izvēlēties starp diviem ģeopolitiskajiem virzieniem – ciešāku integrāciju Eiropas Savienībā un NATO vai tuvināšanos Krievijai un NVS – un norādīt, kādam būtu jābūt Latvijas galvenajam mērķim.

Dati liecina, ka sabiedrībā nav vienprātības par to, kuram no minētajiem virzieniem būtu jābūt Latvijas prioritātei. Paužot savu attieksmi 5 punktu skalā, atbildes 1 un 2, kas nozīmē atbalstu ciešākai, tālākai integrācijai Eiropas Savienībā un NATO, atzīmēja kopumā 32%. Savukārt atbalstu tam, lai notiktu tuvināšanās Krievijai un NVS (atbildes 4 un 5), pauda 30% iedzīvotāju.

Tiesa, analizējot respondentu atbildes atkarībā no sarunvalodas ģimenē, vērojamas zināmas sakarības. Ja no iedzīvotājiem, kuri ģimenē sarunājas latviešu valodā, aptuveni puse (49%) pauda atbalstu dziļākai integrācijai ES un NATO (no krievvalodīgajiem to izvēlējās 10%), tad aptuveni tikpat liels īpatsvars krievvalodīgu pauda atbalstu tam, lai notiktu tuvināšanās Krievijai un NVS (51%) (no latviešu valodā runājošajiem 15%).

Salīdzinot atvērtas un noslēgtas sabiedrības atbalstītājus, vērojams, ka abās grupās ir abu virzienu atbalstītāji, tomēr noslēgtas sabiedrības atbalstītāji biežāk izvēlējušies ES un NATO,

nevis Krieviju un NVS (33% un 26%), bet atvērtas sabiedrības atbalstītāju atbildēs vērojama pretēja tendence (attiecīgi 27% un 36%).

Pastāvošie stereotipi apstiprinās, salīdzinot 11.Saeimā pārstāvēto partiju atbalstītāju uzskatus. Saskaņas Centra elektorāts visbiežāk par vēlamo uzskatījuši tuvināšanos Krievijai un NVS (54%, citas partijas: 5% līdz 16%), savukārt integrāciju ES un NATO par vēlamo mērķi visbiežāk izvēlējušies VIENOTĪBAS (67%), Nacionālās apvienības (63%) un Reformu partijas (52%) atbalstītāji. LR pilsoņi, kuri balsotu par ZZS, šajā jautājumā visbiežāk ieturējuši neitrālu pozīciju – atbildi 3 atzīmēja kopumā 44%.

6.2. Attieksme pret dziļāku integrāciju Eiropas Savienībā

Lūgti novērtēt Latvijas turpmāko integrāciju Eiropas Savienībā un virzību uz iekļaušanos vienotā Eiropā, domājot par latviešu tautas nākotnes perspektīvām, iedzīvotāji bijuši diezgan atturīgi: pozitīvi (*loti pozitīvi* vai *drīzāk pozitīvi*) to vērtēja 30%, negatīvi - 22%, bet neitrāli - 39%.

Jāpiebilst, ka iedzīvotāji, kuri ģimenē galvenokārt runā latviešu valodā, arī šajā aspektā Latvijas tālāku integrāciju ES un iekļaušanos kopējā Eiropā biežāk nekā caurmērā vērtē pozitīvi (36%), bet krievvalodīgie to norādījuši retāk (21%). Tiesa, abās grupās visbiežāk tika pausta neitrāla attieksme (39%).

Interesanti, ka noslēgtas vai atvērtas sabiedrības atbalstītāju atbildes īpaši neatšķiras: tālāku integrāciju ES par labvēlīgu latviešu tautas nākotnes perspektīvām atzīst 28% atvērtas un 26% noslēgtas sabiedrības piekritēju.

Starp 11.Saeimā pārstāvēto partiju atbalstītājiem visbiežāk pozitīvi noskaņoti šajā jautājumā bija LR pilsoņi, kuri balsotu par VIENOTĪBU (50%) vai Nacionālo apvienību (45%), bet visretāk to norādīja Saskaņas Centra atbalstītāji (19%).

6.3. Atbalsts pārejai no lata uz eiro Latvijā

Saskaņā ar pētījuma rezultātiem Latvijas iedzīvotāji kritiski vērtē pāreju no lata uz eiro – to neatbalsta 59% aptaujāto, tai skaitā 34% šajā jautājumā ir noskaņoti galēji kritiski (atbilde *pilnīgi neatbalstu*). Tikai 15% pauda atbalstu pārejai uz eiro, bet 24% bija neitrāla attieksme.

Lai arī citos jautājumos par integrāciju ES abu grupu attieksme atšķīrās, šajā gadījumā latviešu un krievvalodīgo uzskati atšķiras tikai nelielā mērā: atbalstu pārejai no lata uz eiro pauda attiecīgi 17% latviešu un 12% krievu valodā runājošo, bet kritisku vērtējumu sniedza attiecīgi 58% un 59%.

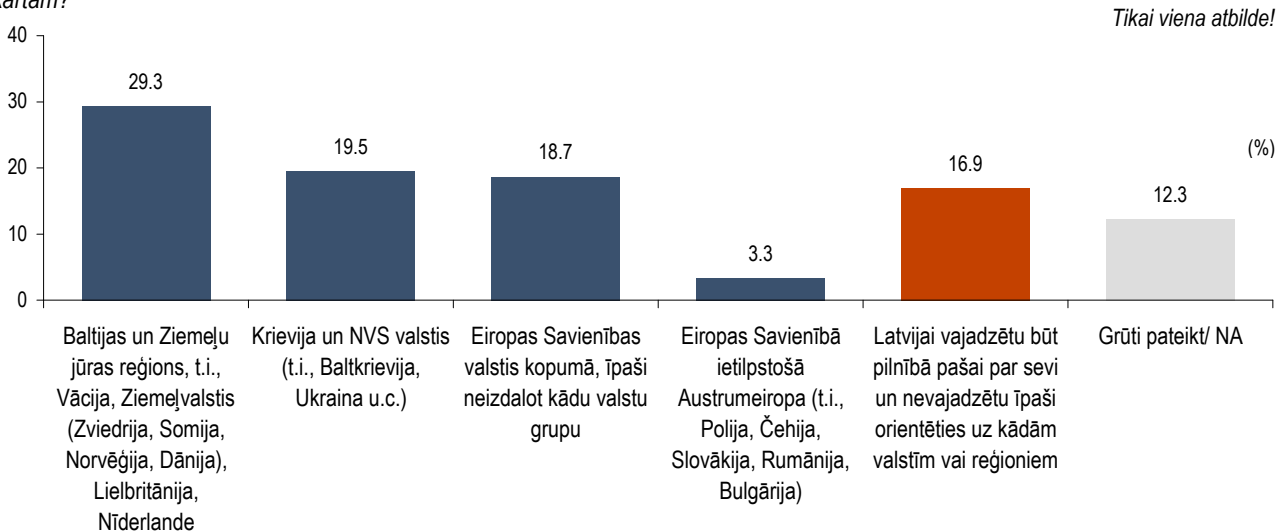
Arī vērtējot atbildes atkarībā no atbalsta atvērtai vai noslēgtai sabiedrībai, vērojams, ka abas grupas pāreju no lata uz eiro visbiežāk vērtēja noraidoši (attiecīgi 59% un 61%).

Analizējot respondentu atbildes atkarībā no viņu elektorālās izvēles, jāsecina, ka no 11.Saeimā pārstāvētajām partijām tikai VIENOTĪBAS elektorātā mazāk kā puse (46%) ir pret eiro ieviešanu Latvijā (citās: 53% - 63%). Tomēr atbalstu pārejai uz eiro pauda tikai 23% aptaujāto, kuri balsotu par VIENOTĪBU (salīdzinoši biežāk pārejai piekrita Reformu partijas (28%) un Nacionālās apvienības (24%) elektorāts).

6. Latvijas ģeopolitiskā orientācija

Latvijas ģeopolitiskā orientācija

"Domājot par to, kādai būtu jābūt Latvijas ģeopolitiskajai orientācijai (t.i., kādā virzienā Latvijai vajadzētu vispirmām kārtām censties veidot gan saimnieciskās, gan kultūras saites), uz kādām valstīm vai to grupām Latvijai vajadzētu orientēties vispirmām kārtām?"

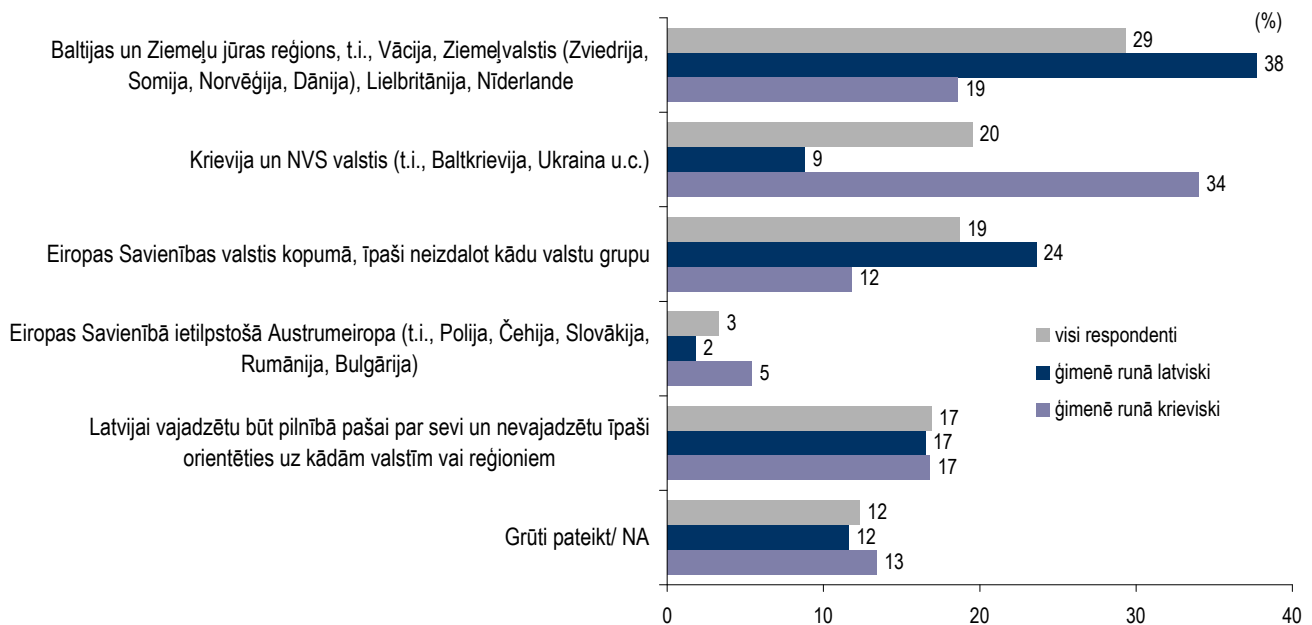

Bāze: visi respondenti, n=1018

SKDS dati

Latvijas ģeopolitiskā orientācija / atkarībā no sarunvalodas ģimenē

"Domājot par to, kādai būtu jābūt Latvijas ģeopolitiskajai orientācijai (t.i., kādā virzienā Latvijai vajadzētu vispirmām kārtām censties veidot gan saimnieciskās, gan kultūras saites), uz kādām valstīm vai to grupām Latvijai vajadzētu orientēties vispirmām kārtām?"

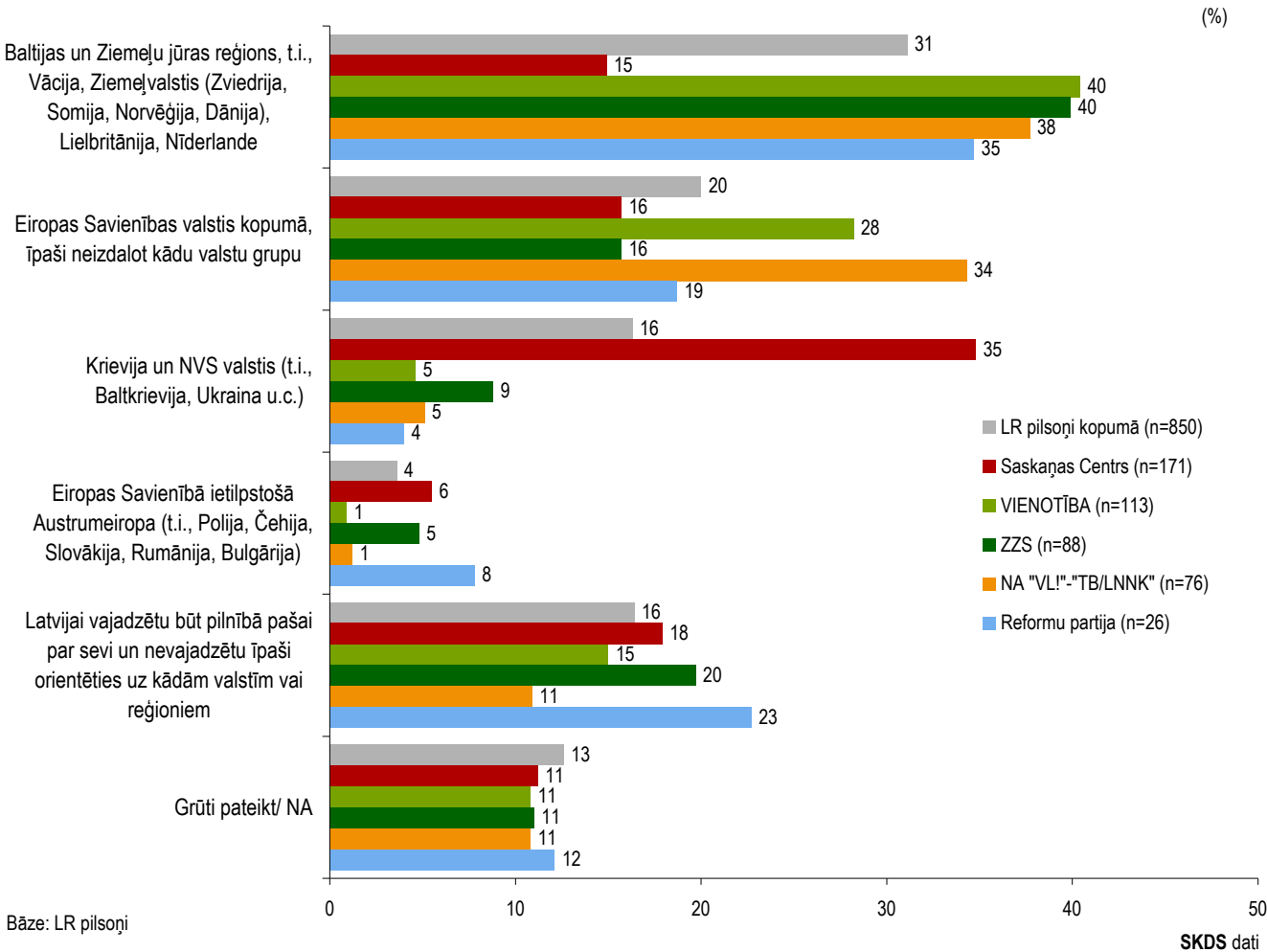

Bāze: visi respondenti, n - skaitļi respondentu soc. dem. profila aprakstu

SKDS dati

Latvijas ģeopolitiskā orientācija / dažādu partiju atbalstītāji

"Domājot par to, kādai būtu jābūt Latvijas ģeopolitiskajai orientācijai (t.i., kādā virzienā Latvijai vajadzētu vispirmām kārtām censties veidot gan saimnieciskās, gan kultūras saites), uz kādām valstīm vai to grupām Latvijai vajadzētu orientēties vispirmām kārtām?"

6.1. Eiropa vai bijusī PSRS

Latvijas ārpolitikas mērķis

"Kādam, Jūsaprāt, būtu jābūt Latvijas galvenajam mērķim...?"

Atbalsts idejai ir mērīts piecu punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka respondents pilnībā piekrīt vienai pozīcijai, bet 5 - ka otrai.

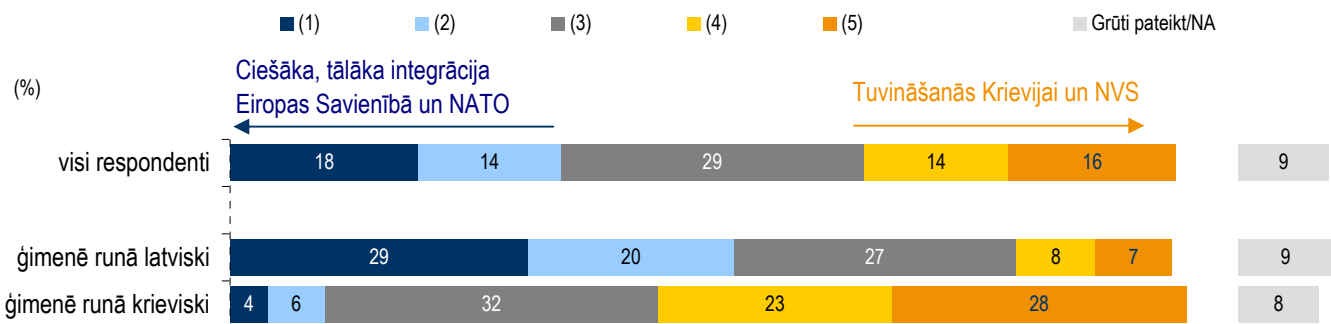
Bāze: visi respondenti, n=1018

SKDS dati

Latvijas ārpolitikas mērķis / atkarībā no sarunvalodas ģimenē

"Kādam, Jūsaprāt, būtu jābūt Latvijas galvenajam mērķim...?"

Atbalsts idejai ir mērīts piecu punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka respondents pilnībā piekrīt vienai pozīcijai, bet 5 - ka otrai.

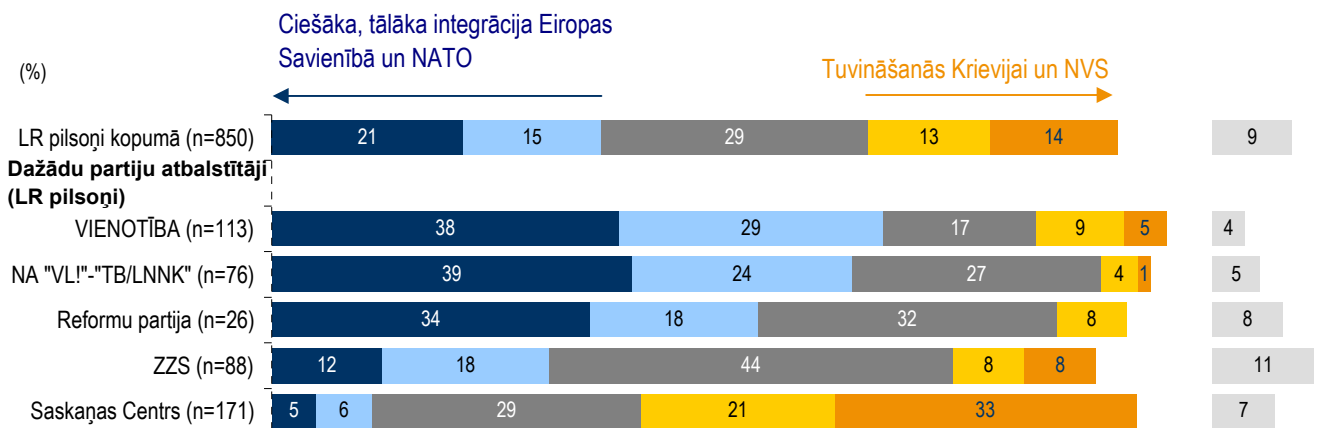
Bāze: visi respondenti, n - skatīt respondentu soc. dem. profila aprakstu

SKDS dati

Latvijas ārpolitikas mērķis / dažādu partiju atbalstītāji

"Kādam, Jūsaprāt, būtu jābūt Latvijas galvenajam mērķim...?"

Atbalsts idejai ir mērīts piecu punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka respondents pilnībā piekrīt vienai pozīcijai, bet 5 - ka otrai.

Bāze: LR pilsoņi

Atbalsts idejai ir mērīts piecu punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka respondents pilnībā piekrīt vienai pozīcijai, bet 5 - ka otrai.

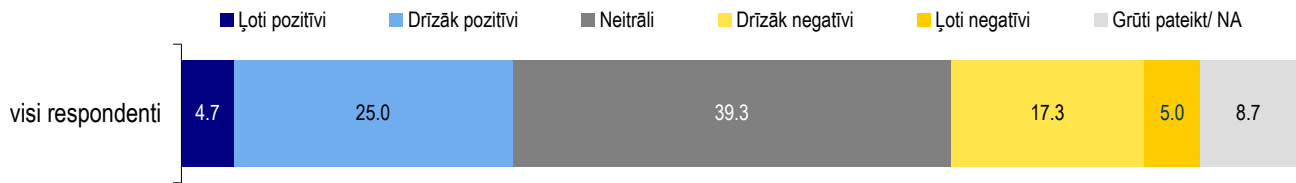
SKDS dati

6.2. Attieksme pret dziļāku integrāciju Eiropas Savienībā

Latvijas tuvināšanās Eiropas Savienībai vērtējums

(%)

"Domājot par latviešu tautas nākotnes perspektīvām, vai, Jūsaprāt, Latvijas tālāka integrācija Eiropas Savienībā un virzība uz iekļaušanos vienotā Eiropā būtu jāvērtē..."

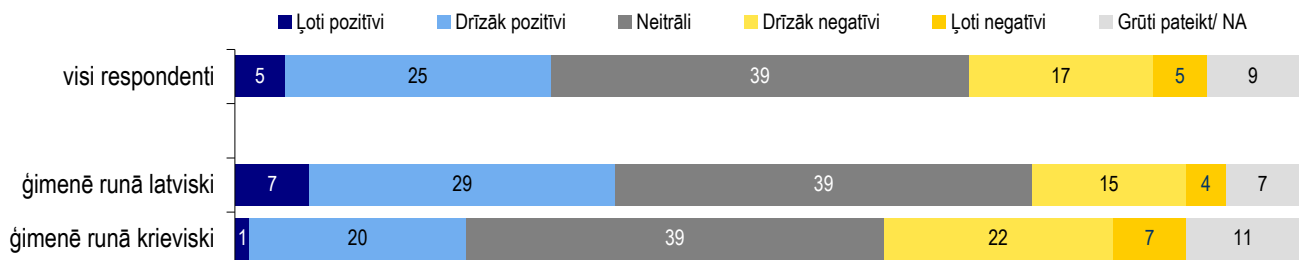
Bāze: visi respondenti, n=1018

SKDS dati

Latvijas tuvināšanās Eiropas Savienībai vērtējums / atkarībā no sarunvalodas ģimenē

(%)

"Domājot par latviešu tautas nākotnes perspektīvām, vai, Jūsaprāt, Latvijas tālāka integrācija Eiropas Savienībā un virzība uz iekļaušanos vienotā Eiropā būtu jāvērtē..."

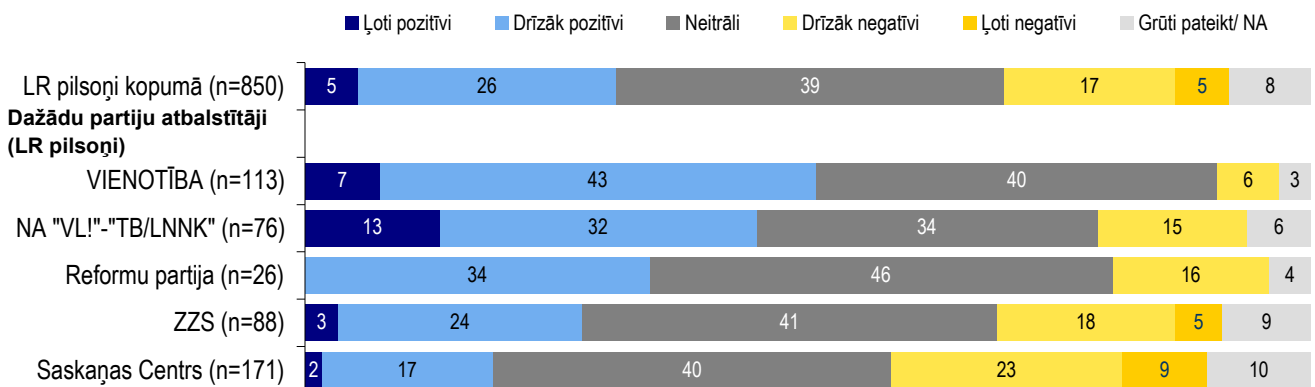
Bāze: visi respondenti, n - skatīt respondentu soc. dem. profila aprakstu

SKDS dati

Latvijas tuvināšanās Eiropas Savienībai vērtējums / dažādu partiju atbalstītāji

(%)

"Domājot par latviešu tautas nākotnes perspektīvām, vai, Jūsaprāt, Latvijas tālāka integrācija Eiropas Savienībā un virzība uz iekļaušanos vienotā Eiropā būtu jāvērtē..."

Bāze: LR pilsoņi

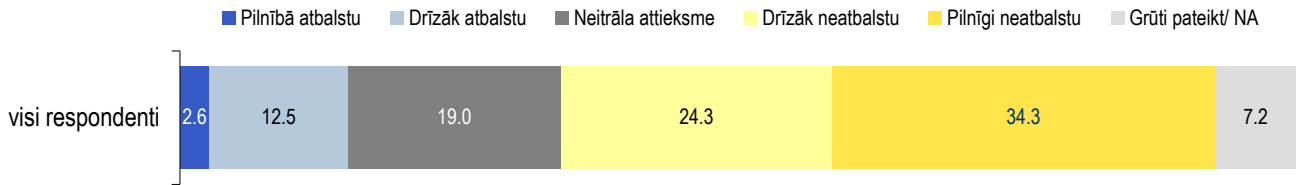
SKDS dati

6.3. Atbalsts pārejai no lata uz eiro Latvijā

Atbalsts pārejai no lata uz eiro Latvijā

(%)

"Vai Jūs atbalstāt pāreju no lata uz eiro Latvijā?"

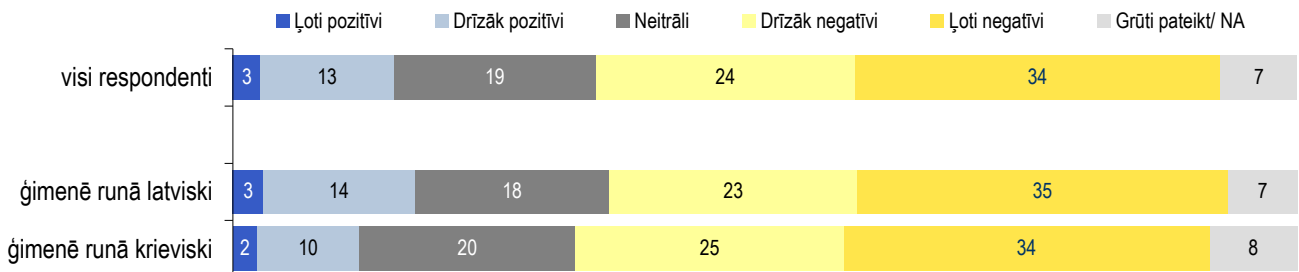
Bāze: visi respondenti, n=1018

SKDS dati

Atbalsts pārejai no lata uz eiro Latvijā / atkarībā no sarunvalodas ģimenē

(%)

"Vai Jūs atbalstāt pāreju no lata uz eiro Latvijā?"

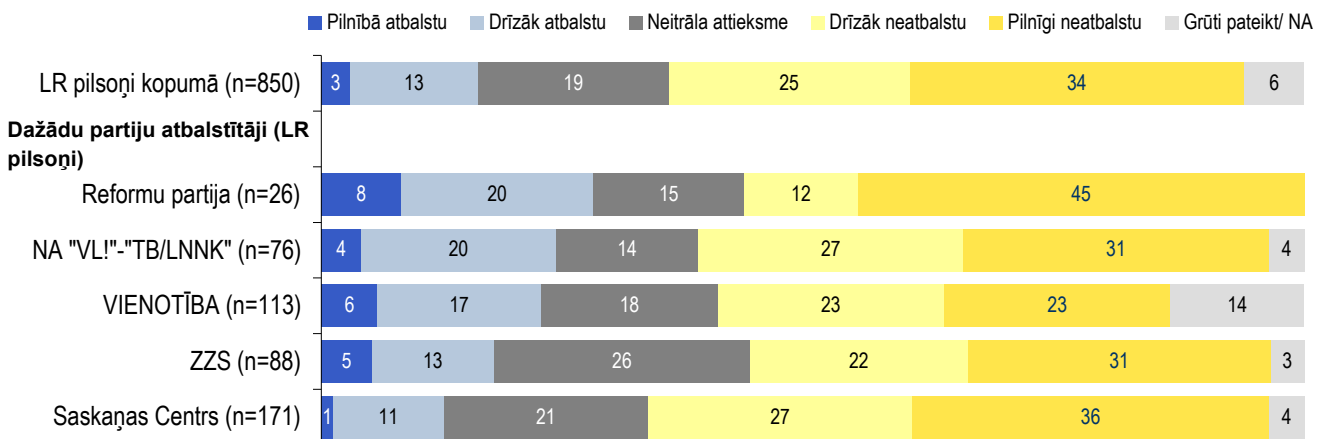
Bāze: visi respondenti, n - skatīt respondentu soc. dem. profila aprakstu

SKDS dati

Atbalsts pārejai no lata uz eiro Latvijā / dažādu partiju atbalstītāji

(%)

"Vai Jūs atbalstāt pāreju no lata uz eiro Latvijā?"

Bāze: LR pilsoņi

SKDS dati

7. Latvijas ekonomiski politiskā orientācija

7.1. Protekcionisms vai brīvais tirgus

Pētījuma ietvaros Latvijas iedzīvotājiem lūdza izvēlēties, kuru no nostādnēm par vēlamo valdības lomu tautsaimniecībā viņi atbalsta vairāk (tika izmantota 5 punktu skala):

- „Valdībai ar visiem līdzekļiem būtu jāatbalsta vietējie ražotāji un vietējās preces, tai ar visiem pieejamajiem līdzekļiem būtu jācensas aizsargāt Latvijas tirgu un vietējos ražotājus. Nacionālajam protekcionismam ir jābūt vienai no valdības prioritātēm pat, ja tas nozīmē, ka patērētājiem ir jāmaksā augstākas cenas un pieejams šaurāks piedāvājums” (1);
- „Lai patērētājiem būtu zemākas cenas un plašāks piedāvājums, valdībai būtu jādod vienādas iespējas visiem uzņēmējiem: gan vietējiem, gan ārzemju. Lai patērētāji paši izvēlas, kas tiem labāk patīk” (5).

Aptaujas rezultāti liecina, ka iedzīvotāji vairāk atbalsta protekcionisma idejas: 50% atzīmēja atbildes 1 un 2, atbalstot apgalvojumu, ka valdībai jāatbalsta vietējie ražotāji un jāaizsargā Latvijas tirgus. Turklāt jāpiebilst, ka šo apgalvojumu pilnībā atbalstīja (atbilde 1) gandrīz 1/3 Latvijas iedzīvotāju (31%). Brīvā tirgus idejas (apgalvojums, ka valdībai jādod vienādas iespējas gan vietējiem, gan ārzemju uzņēmējiem) kopumā atbalstīja tikai 23% aptaujāto.

Kaut arī latvieši biežāk nekā krievvalodīgie pauda atbalstu protekcionismam (attiecīgi 52% un 47%), abās grupās tas ir atbalstīts ievērojami biežāk nekā brīvais tirgus (21% un 26%).

Interesanti arī, ka atbalsts brīvā tirgus idejām būtiski neatšķiras atkarībā no attieksmes pret atvērtu vai noslēgtu sabiedrības modeli: no tiem, kas vairāk atbalsta noslēgtu sabiedrību, brīvo tirgu atbalstīja 20%, bet arī atvērtas sabiedrības atbalstītāju vidū šis rādītājs nav būtiski augstāks (24%). Protekcionisma atbalstītāju visās grupās ir ievērojami vairāk: 55% starp tiem, kas orientēti uz noslēgtu sabiedrību, 51% starp tiem, kas neatbalsta ne atvērtu, ne noslēgtu sabiedrību, un 46% starp atvērtas sabiedrības piekritējiem.

Savukārt, ja vērtē atbildes atkarībā no elektorālajām preferencēm, vērojams, ka nacionālo protekcionismu visbiežāk atbalstījuši tie LR pilsoņi, kuri balsotu par Reformu partiju (65%) un Nacionālo apvienību (65%). Citu partiju elektorātā šādi noskaņoti bija 48% - 53%. Brīvā tirgus atbalstītāju īpatsvars nevienas 11.Saeimā pārstāvētās partijas elektorātā nepārsniedz 1/4 (no 13% līdz 25%).

7.2. Lielo valsts uzņēmumu pārdošana

Lūgti paust savu attieksmi pret valsts īpašumā esošo lielo uzņēmumu pārdošanu, vairākums (62%) Latvijas iedzīvotāju pauda viedokli, ka tie nekādā gadījumā nedrīkst tikt pārdoti. To pārdošanu kopumā atbalstīja 30%: t.sk. visbiežāk uzskatīts, ka lielos uzņēmumus būtu pieļaujams pārdot vietējiem investoriem (24%). Ideja valsts īpašumā esošos lielos uzņēmumus pārdot ārvalstu investoriem atbalstīta ievērojami retāk, vienlīdz bieži pieļaujot to pārdošanu NVS (6%) un ES valstu investoriem (6%), bet retāk – Tuvo Austrumu (1%) un Āzijas valstu (1%) investoriem.

Gan latviešu valodā runājošie, gan krievvalodīgie visbiežāk pauduši viedokli, ka valsts īpašumā esošos lielos uzņēmumus nekādā gadījumā nedrīkst pārdot (63% un 61%). Tiesa, iespēju tos pārdot NVS valstu investoriem krievvalodīgie vērtējuši atzinīgāk (11%) nekā tie, kuri ģimenē

Nacionālo ideju popularitāte sabiedrībā

runā latviešu valodā (3%), kamēr ES valstu investorus latviešu valodā runājošie atbalstījuši biežāk nekā NVS (attiecīgi 8% un 3%).

Savukārt atbildes atkarībā no respondenta atbalsta atvērtai vai noslēgtai sabiedrībai liecina, ka noslēgtas sabiedrības piekritēji nedaudz biežāk (67%) sliekušies uzskatīt, ka valsts īpašumā esošos lielos uzņēmumus nedrīkst pārdot. Tiesa, arī no respondentiem, kuri atbalsta atvērtu sabiedrību vai kuri neatbalsta ne vienu, ne otru sabiedrības tipu, vairākums uzskatīja tāpat (61% abās grupās).

Atšķirības vērojamas, ja analizē datus atkarībā no respondentu elektorālās izvēles. Kaut arī visu 11.Saeimā pārstāvēto partiju atbalstītāji ideju par lielo uzņēmumu pārdošanu lielākoties vērtēja kritiski, visbiežāk to noraidījuši Nacionālās apvienības (72%) un ZZS (71%) elektorāts (no citu partiju atbalstītājiem: 56% - 65%).

Izvērtējot attieksmi pret iespējamajiem investoriem, jāsecina, ka visu 11.Saeimā pārstāvēto partiju atbalstītāji par pieņemamiem salīdzinoši biežāk atzinuši vietējos investorus (21%-31%). Runājot par citu valstu investoriem, viedokļi atšķiras: Reformu partijas (15%), Nacionālās apvienības (12%) un VIENOTĪBAS (10%) atbalstītāji priekšroku dotu ES dalībvalstu investoriem, bet Saskaņas Centra elektorāts - NVS valstu investoriem (12%).

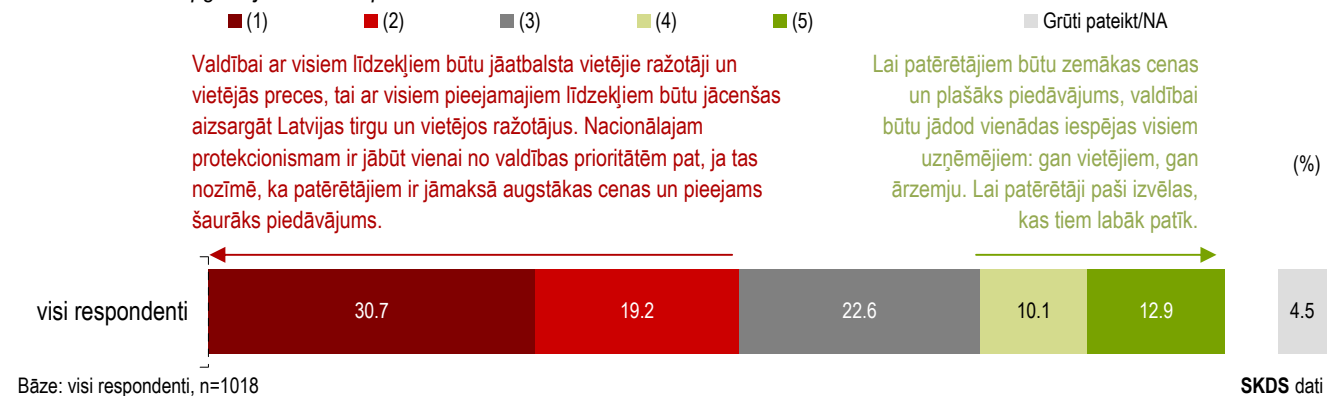
7. Latvijas ekonomiski politiskā orientācija

7.1. Protekcionisms vai brīvais tirgus

Protekcionisms vai brīvais tirgus

"Kuram no šiem apgalvojumiem Jūs piekrītat vairāk?"

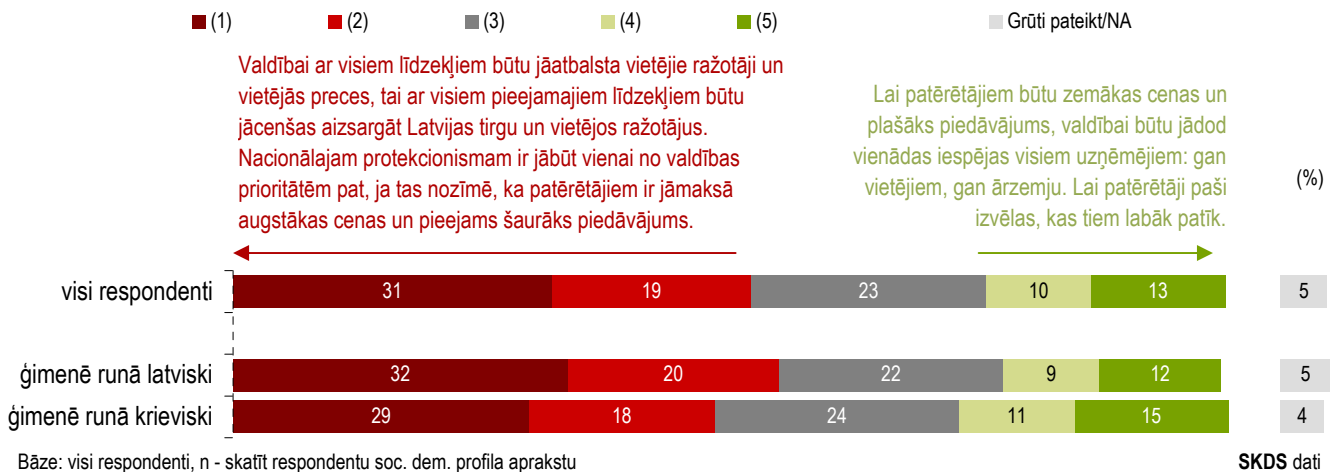
Atbalsts idejai ir mērīts piecu punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka respondents pilnībā piekrīt vienai pozīcijai, bet 5 - ka otram.

Protekcionisms vai brīvais tirgus / atkarībā no sarunvalodas ģimenē

"Kuram no šiem apgalvojumiem Jūs piekrītat vairāk?"

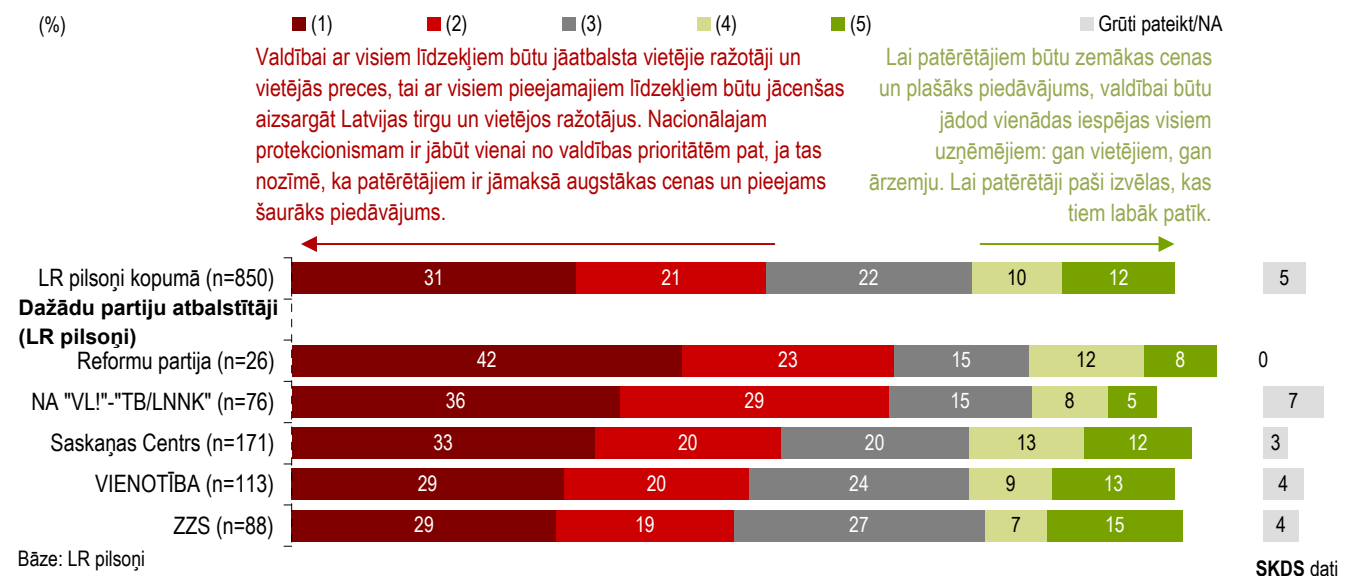
Atbalsts idejai ir mērīts piecu punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka respondents pilnībā piekrīt vienai pozīcijai, bet 5 - ka otram.

Protekcionisms vai brīvais tirgus / dažādu partiju atbalstītāji

"Kuram no šiem apgalvojumiem Jūs piekrītat vairāk?"

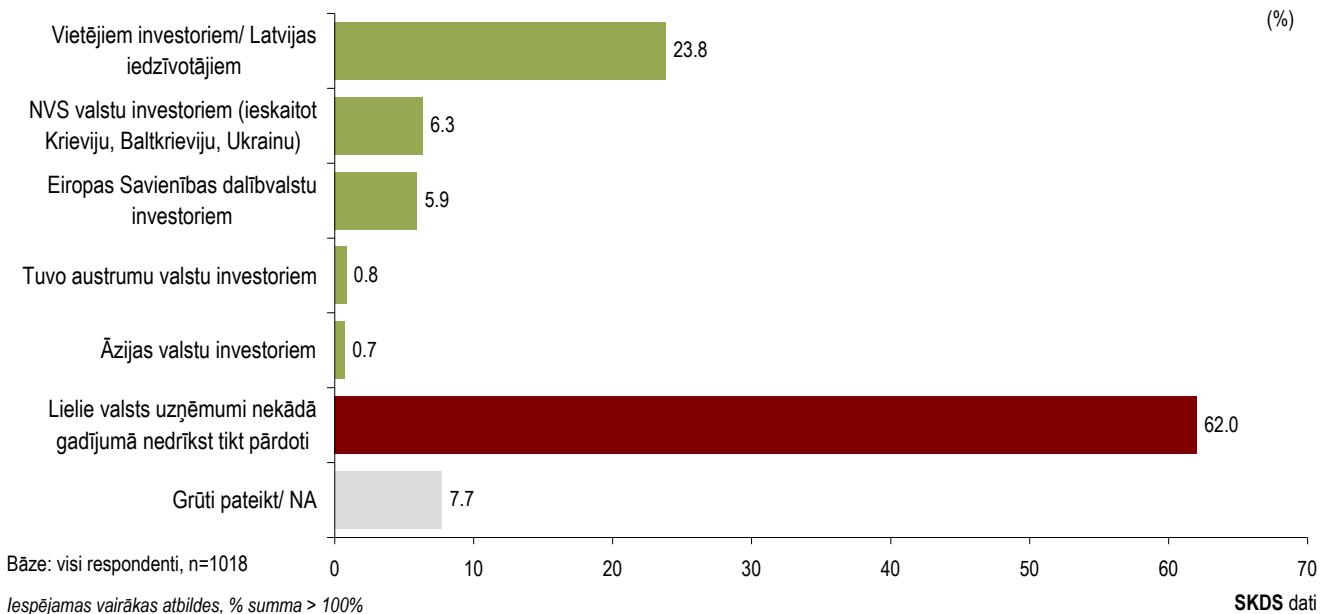
Atbalsts idejai ir mērīts piecu punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka respondents pilnībā piekrīt vienai pozīcijai, bet 5 - ka otram.

7.2. Lielo valsts uzņēmumu pārdošana

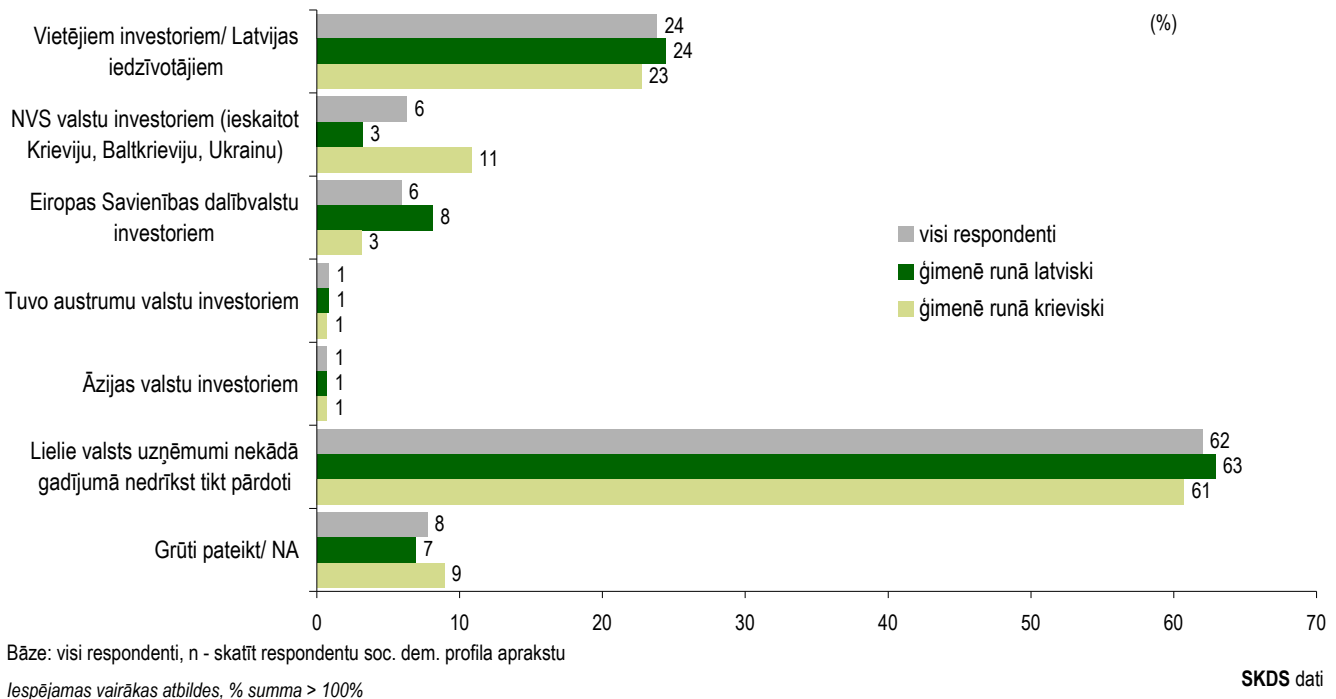
Lielo valsts uzņēmumu pārdošana

"Domājot par valsts īpašumā esošajiem lielajiem uzņēmumiem (piemēram, Latvijas dzelzceļš, Lattelekom valsts daļa, LMT valsts daļa u.tml.), kādu valstu investoriem, Jūsaprāt, tos būtu pieļaujams pārdot?"

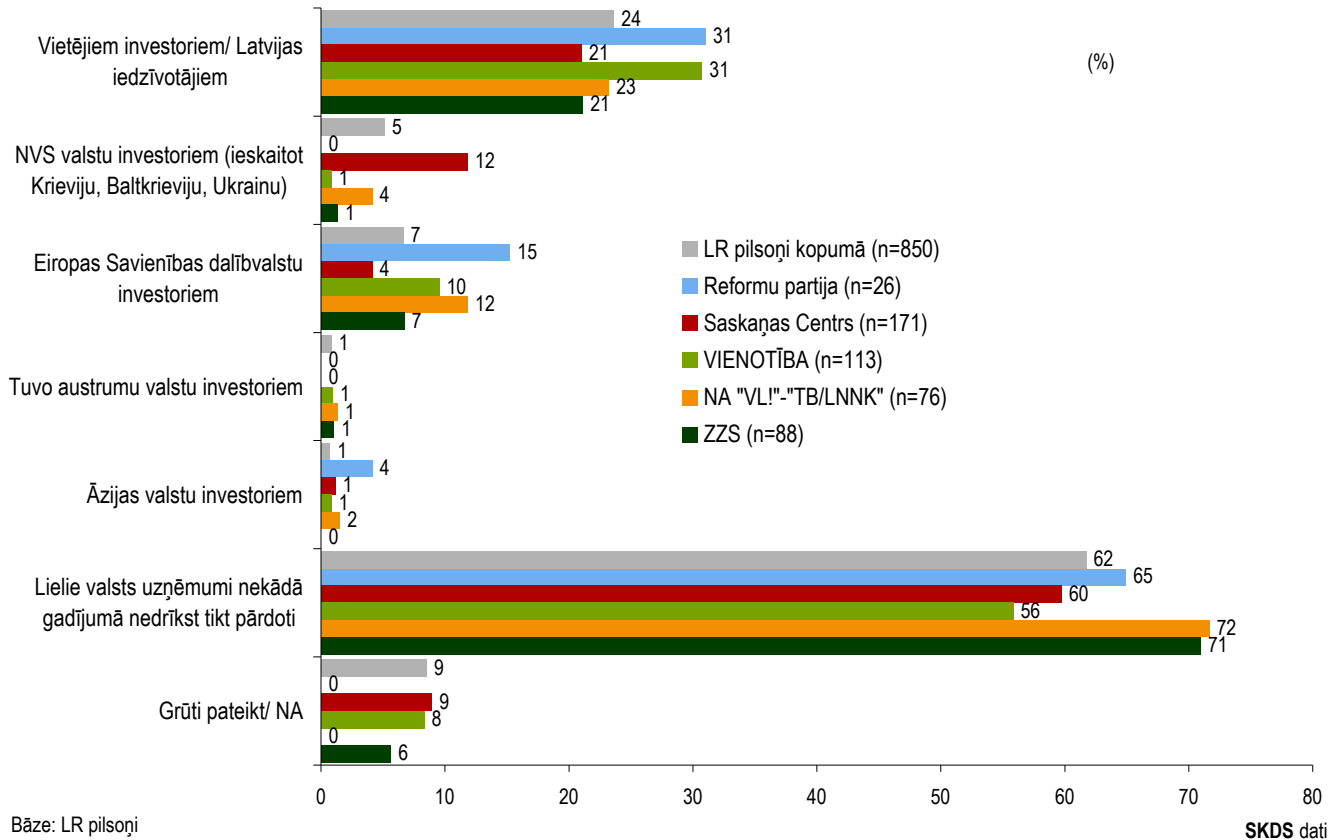
Lielo valsts uzņēmumu pārdošana / atkarībā no sarunvalodas ģimenē

"Domājot par valsts īpašumā esošajiem lielajiem uzņēmumiem (piemēram, Latvijas dzelzceļš, Lattelekom valsts daļa, LMT valsts daļa u.tml.), kādu valstu investoriem, Jūsaprāt, tos būtu pieļaujams pārdot?"

Lielo valsts uzņēmumu pārdošana / dažādu partiju atbalstītāji

"Domājot par valsts īpašumā esošajiem lielajiem uzņēmumiem (piemēram, Latvijas dzelzceļš, Lattelekom valsts daļa, LMT valsts daļa u.tml.), kādu valstu investoriem, Jūsaprāt, tos būtu pieļaujams pārdot?"

8. Vēlamā politika demogrāfijas problēmu risināšanai

8.1. Dzimstības veicināšana kā valsts prioritāte

Lai novērtētu, uz kādiem kompromisiem Latvijas sabiedrība ir gatava, lai valstī pieaugtu dzimstība, aptaujas ietvaros respondentiem lūdza atbildēt, cik lielā mērā viņi piekrīt tam, ka *dzimstības veicināšanas pasākumi Latvijā ir jāatbalsta arī tad, ja tam nepieciešams iesaldēt pensijas u.c. sociālos pabalstus uz ilgāku laiku.*

Neraugoties uz sabiedrībā izskanējušajiem aicinājumiem veicināt dzimstību, gadījumā, ja *cena* tam būtu citu grupu labklājības apdraudējums, to atbalstītu tikai 18%. Vairāk nekā puse iedzīvotāju šo soli neatbalstītu (55%), tai skaitā gandrīz 1/3 šādu ierosinājumu pilnībā noraidīja (atbilde *nemaz nepiekrītu*).

Ja salīdzina iedzīvotāju attieksmi atkarībā no sarunvalodas ģimenē, vērojams, ka krievvalodīgie minēto ierosinājumu noraidījuši nedaudz biežāk (60%) nekā respondenti ar latviešu sarunvalodu ģimenē (53%).

Analizējot aptaujas datus atkarībā no respondentu vecuma, jāsecina, ka ierosinājums nevienā no analizētajām grupām negūtu vairākuma atbalstu. Gados jaunāki iedzīvotāji gan to ir atbalstījuši biežāk nekā caurmērā (vecumgrupā 18-24 gadi tam piekrītu 22%, un vecumgrupā 25-34 gadi: 23%), tomēr arī šajās grupās aptuveni puse minēto ierosinājumu noraidīja (attieciņi 48% un 53%). Aptaujas dalībnieki vecumā no 55 līdz 74 gadiem šādu politiku noraidījuši nebūt ne daudz biežāk (58%).

Nav vērojamas arī būtiskas atšķirības starp atvērtas un noslēgtas sabiedrības atbalstītājiem šajā jautājumā – 16%-18% dzimstības veicināšanas pasākumus uzskatīja par prioritāti, bet 52%-58% noraidīja iespēju iesaldēt pensijas un pabalstus, lai iegūtu līdzekļus dzimstības veicināšanas pasākumiem.

Savukārt salīdzinot 11.Saeimā pārstāvēto partiju atbalstītāju uzskatus, vērojams, ka dzimstības veicināšanu kā prioritāti biežāk atbalstīja Reformu partijas (34%) un Nacionālās apvienības (26%) elektorāts.

8.2. Imigrācija kā demogrāfisko problēmu risinājums

Norādot uz gaidāmajām demogrāfijas problēmām un gaidāmo darbaspēka deficītu, aptaujas ietvaros respondentiem tika vaicāts, no kurām valstīm un to grupām būtu pieņemama imigrācija.

Saskaņā ar iegūtajiem datiem iedzīvotāji visbiežāk atbalstījuši imigrāciju no Eiropas Savienības dalībvalstīm (29%) un no Krievijas, Baltkrievijas, Ukrainas (26%). To, ka būtu pieņemami imigranti no citām NVS valstīm, atzīmēja 10%, bet salīdzinoši neliela daļa atbalstīja imigrāciju no Tuvo Austrumu valstīm (2%), Ķīnas (2%), Indijas (1%), Āfrikas valstīm (1%) vai citām valstīm (1%).

Jāuzsver, ka 43% iedzīvotāju bija pārliecināti, ka Latvijā ne pie kādiem apstākļiem nebūtu pieļaujama imigrantu ielaišana. Turklāt, ja salīdzina respondentu atbildes atkarībā no sarunvalodas ģimenē, vērojams, ka latviešu valodā runājošie bijuši kritiskāk noskaņoti pret iespējamo imigrāciju (53%) nekā respondenti, kuri ģimenē runā krieviski (30%). Krievvalodīgie biežāk nekā caurmērā pauduši viedokli, ka būtu vēlama imigrantu iebraukšana no NVS valstīm - Krievijas, Baltkrievijas, Ukrainas (43%) un citām NVS valstīm (17%).

Savukārt atvērtas sabiedrības atbalstītāji biežāk nekā caurmērā uzskatījuši, ka būtu pieņemami Latvijā ielaist imigrantus no ES (35%) un Krievijas, Baltkrievijas, Ukrainas (32%). Tiesa, tikai nedaudz retāk šajā grupā pausts arī viedoklis, ka Latvijā ne pie kādiem apstākļiem nebūtu pieļaujama imigrantu ielaišana (31%). No tiem, kas vairāk atbalsta noslēgtu sabiedrību, 54% uzskatīja, ka imigrantu iebraukšana būtu nevēlama, bet aptuveni 1/5 pieļāva iespēju, ka ir pieņemama imigrācija no ES (22%) vai Krievijas, Baltkrievijas, Ukrainas (20%).

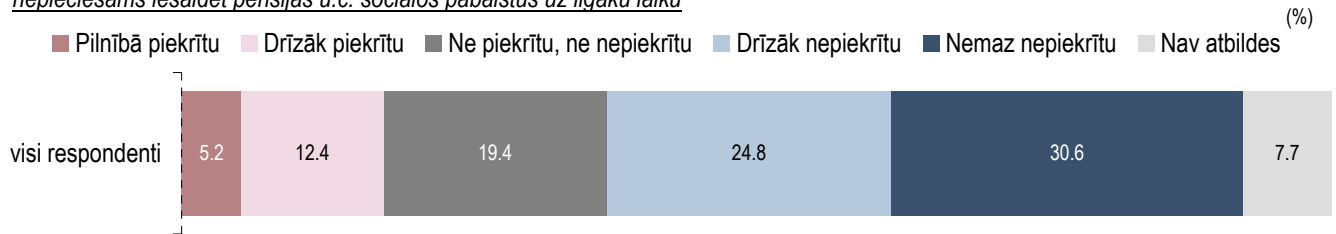
Starp dažādu partiju atbalstītājiem mazāk kritiski pret imigrantiem bijuši Saskaņas Centra un Reformu partijas elektorāts. Tiesa, SC atbalstītāji biežāk nekā caurmērā uzskatīja, ka vēlams ielaist iebraucējus no NVS valstīm (47% - Krievijas, Baltkrievijas, Ukrainas un 13% - citas NVS valstis, salīdzinājumam: no ES – 33%), bet RP elektorāts biežāk nekā caurmērā atbalstījis imigrāciju gan no ES (46%), gan NVS (Krievija, Baltkrievija, Ukraina: 28%, citas NVS valstis: 16%).

8. Vēlamā politika demogrāfijas problēmu risināšanai

8.1. Dzimstības veicināšana kā valsts prioritāte

Dzimstības veicināšana kā valsts prioritāte

"Lūdzu, novērtējiet katru no sekojošajiem apgalvojumiem: Dzimstības veicināšanas pasākumi Latvijā ir jāatbalsta arī tad, ja tam nepieciešams iesaldēt pensijas u.c. sociālos pabalstus uz ilgāku laiku"

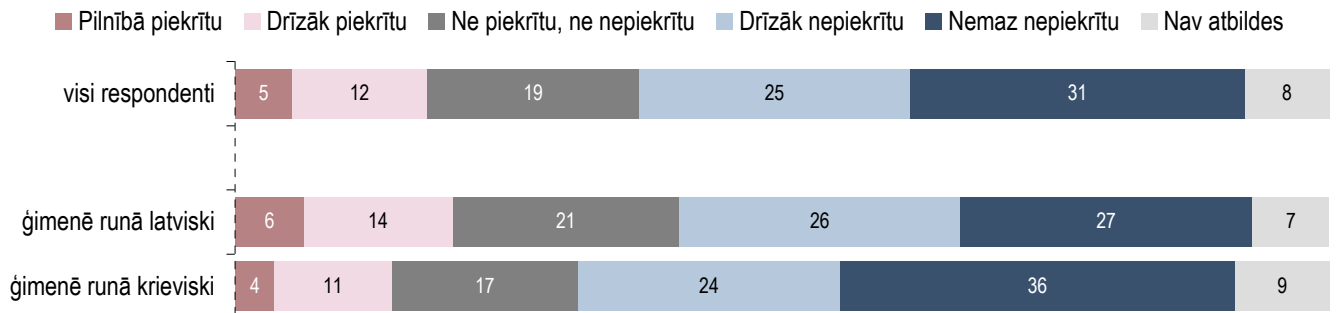

Bāze: visi respondenti, n=1018

SKDS dati

Dzimstības veicināšana kā valsts prioritāte / atkarībā no sarunvalodas ģimenē

"Lūdzu, novērtējiet katru no sekojošajiem apgalvojumiem: Dzimstības veicināšanas pasākumi Latvijā ir jāatbalsta arī tad, ja tam nepieciešams iesaldēt pensijas u.c. sociālos pabalstus uz ilgāku laiku"

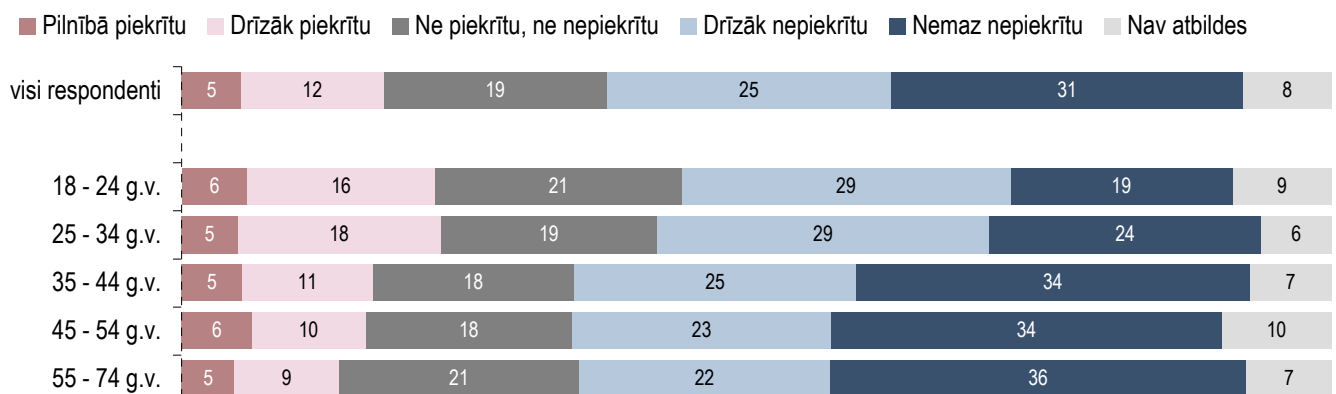

Bāze: visi respondenti, n - skatīt respondentu soc. dem. profila aprakstu

SKDS dati

Dzimstības veicināšana kā valsts prioritāte / atkarībā no vecuma

"Lūdzu, novērtējiet katru no sekojošajiem apgalvojumiem: Dzimstības veicināšanas pasākumi Latvijā ir jāatbalsta arī tad, ja tam nepieciešams iesaldēt pensijas u.c. sociālos pabalstus uz ilgāku laiku"

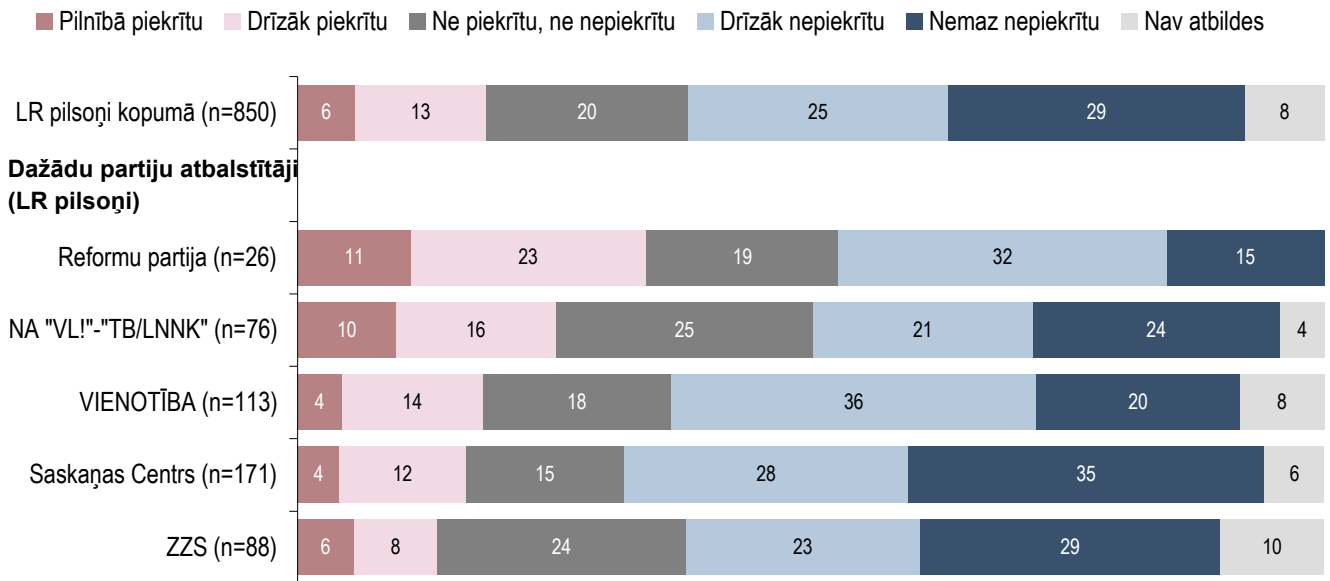
Bāze: visi respondenti, n - skatīt respondentu soc. dem. profila aprakstu

SKDS dati

Dzimstības veicināšana kā valsts prioritāte / dažādu partiju atbalstītāji

"Lūdzu, novērtējiet katru no sekojošajiem apgalvojumiem: Dzimstības veicināšanas pasākumi Latvijā ir jāatbalsta arī tad, ja tam nepieciešams iesaldēt pensijas u.c. sociālos pabalstus uz ilgāku laiku"

(%)

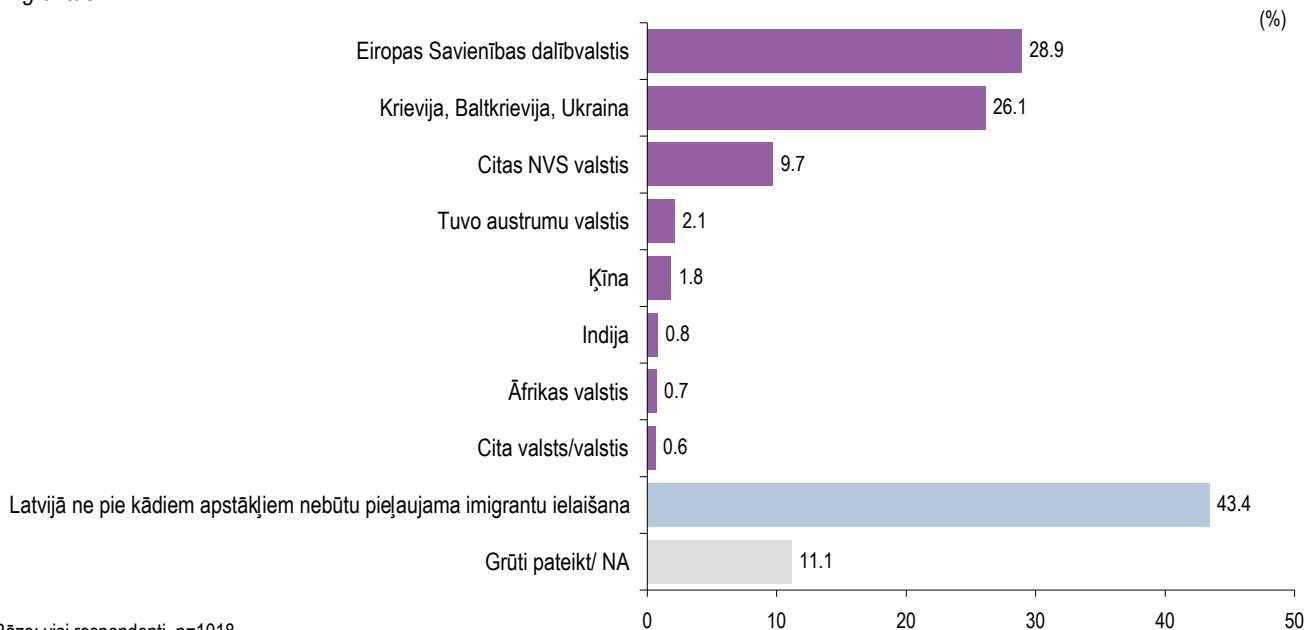
Bāze: LR pilsoņi

SKDS dati

8.2. Imigrācija kā demogrāfisko problēmu risinājums

Dažādu valstu imigrantu vēlamība

"Domājot par asajām demogrāfijas problēmām (zema dzimstība, iedzīvotāju aizplūšana, strauja kopskaita samazināšanās un sabiedrības novecošana) un gaidāmo darbaspēka deficītu, no kurām valstīm un to grupām, Jūsaprāt, būtu vēlams Latvijā ielaist imigrantus?"

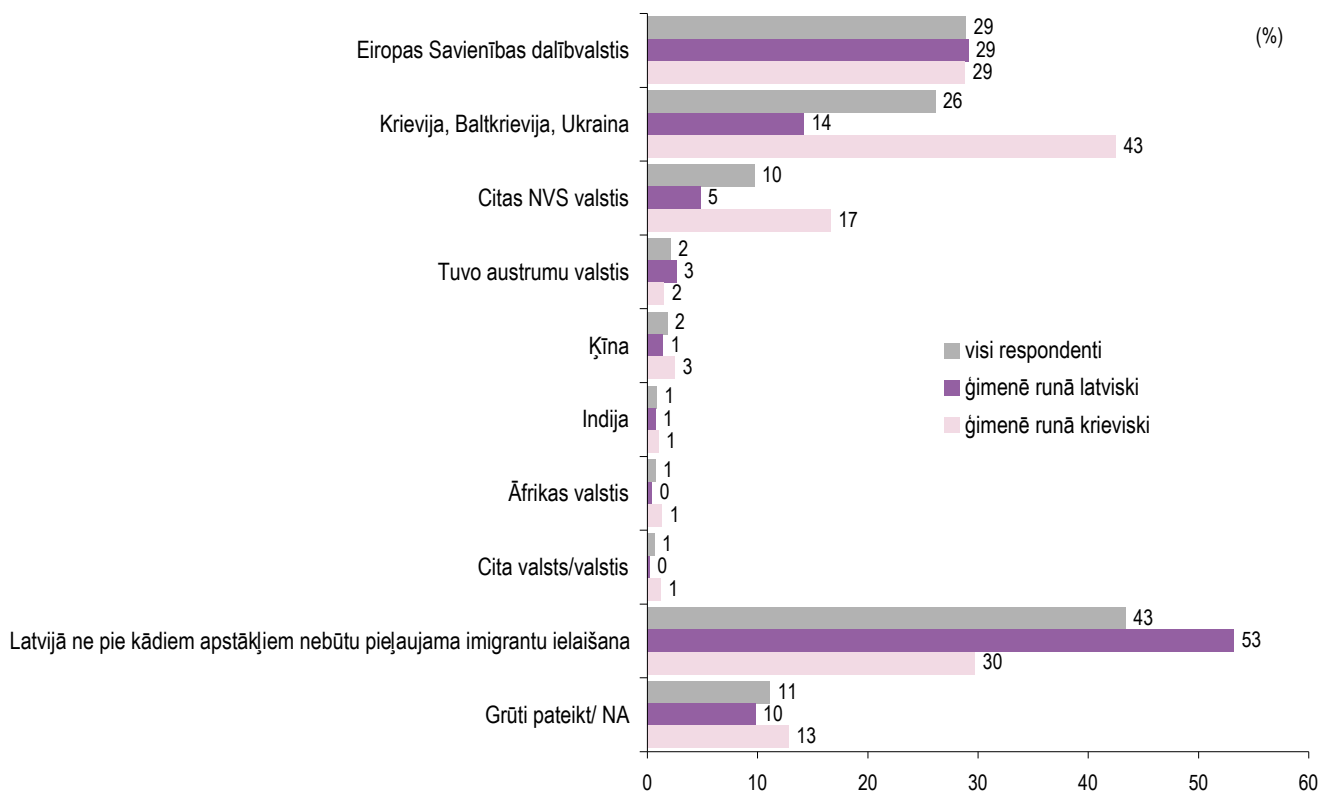
Bāze: visi respondenti, n=1018

Iespējamās vairākas atbildes, % summa > 100%

SKDS dati

Dažādu valstu imigrantu vēlamība / atkarībā no sarunvalodas ģimenē

"Domājot par asajām demogrāfijas problēmām (zema dzimstība, iedzīvotāju aizplūšana, strauja kopskaita samazināšanās un sabiedrības novecošana) un gaidāmo darbaspēka deficītu, no kurām valstīm un to grupām, Jūsaprāt, būtu vēlams Latvijā ielaist imigrantus?"

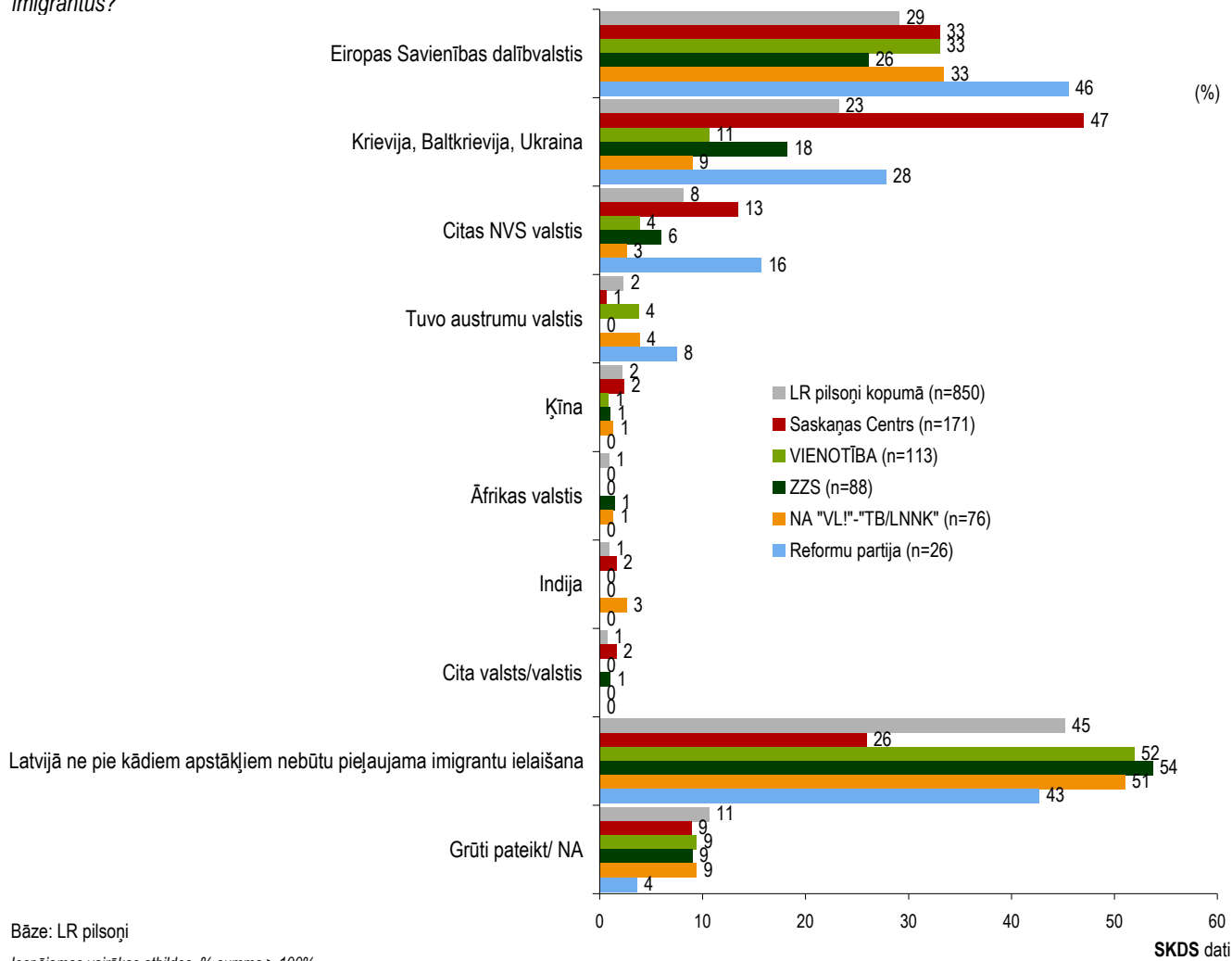
Bāze: visi respondenti, n - skatīt respondentu soc. dem. profila aprakstu

Iespējamās vairākas atbildes, % summa > 100%

SKDS dati

Dažādu valstu imigrantu vēlamība / dažādu partiju atbalstītāji

"Domājot par asajām demogrāfijas problēmām (zema dzimstība, iedzīvotāju aizplūšana, strauja kopskaita samazināšanās un sabiedrības novecošana) un gaidāmo darbaspēka deficītu, no kurām valstīm un to grupām, Jūsaprāt, būtu vēlams Latvijā ielaist imigrantus?"

9. Latvijai vēlamā reliģiskā virzība

Lūgti novērtēt, kāda reliģiskā kustība – kristīgā ticība vai dievturība un pagānisms – Latvijā būtu vairāk vēlama, vairākums (64%) iedzīvotāju deva priekšroku kristīgajai ticībai. Viedokli, ka visvēlamākā būtu dievturība, pagānisms, pauda tikai 2%, bet 7% par optimālo reliģisko kustību uzskatīja abu iepriekšminēto (kristīgās ticības un dievturības, pagānisma) sintēzi. Citu reliģiju par visvēlamāko Latvijā uzskatīja 3%.

Gan aptaujas dalībnieki, kuri ģimenē galvenokārt runā latviešu valodā, gan krievvalodīgie, izvēloties starp piedāvātajiem variantiem, ievērojami biežāk par vēlamāku atzina kristīgo ticību. Jāpiebilst gan, ka krievvalodīgie tā uzskatījuši nedaudz biežāk (70%) nekā iedzīvotāji ar latviešu sarunvalodu ģimenē (59%).

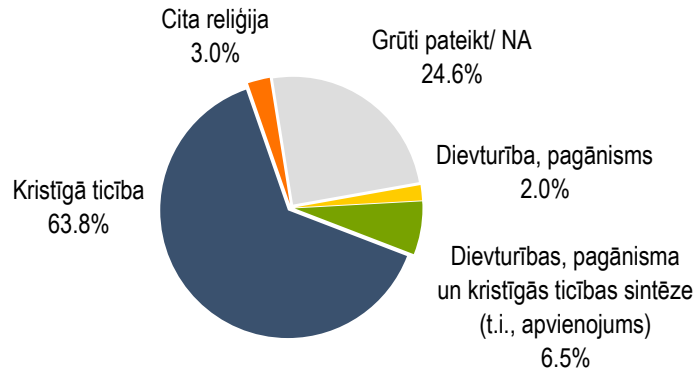
Arī analīze atkarībā no atbalsta atvērtai vai noslēgtai sabiedrībai neuzrāda būtiskas atšķirības – visās grupās vairākums par optimālo atzīst kristīgo ticību: 61% starp atvērtas sabiedrības atbalstītājiem, 67% starp noslēgtas sabiedrības piekritējiem un 65% starp tiem, kas neatbalsta ne vienu, ne otru.

Salīdzinoši biežāk viedokli, ka Latvijai visvēlamākā ir kristīgā ticība, pauduši LR pilsoņi, kuri balsotu par Saskaņas Centru (75%) vai ZZS (72%), bet retāk – Nacionālās apvienības (58%), Reformu partijas (61%) un VIENOTĪBAS (61%) elektorāts. Jāpiebilst, ka RP atbalstītāji biežāk nekā caurmērā par optimālo uzskatījuši dievturības, pagānisma un kristīgās ticības sintēzi (24%), tomēr arī šajā grupā visbiežāk atbalstīta kristīgā ticība.

9. Latvijai vēlamā reliģiskā virzība

Latvijā vēlamā ticība

"Domājot par dažādām ticībām, pie kurām patlaban pieturas Latvijas iedzīvotāji, kura no šīm reliģiskajām kustībām, Jūsaprāt, būtu Latvijā visvēlamākā?"

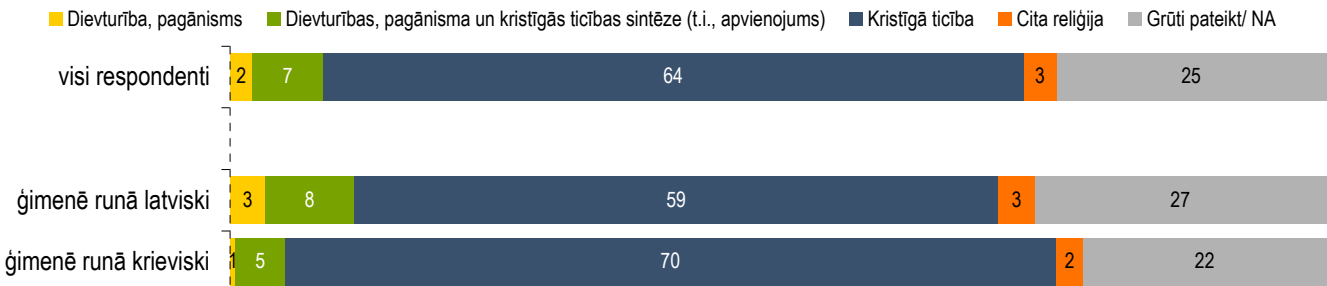

Bāze: visi respondenti, n=1018

SKDS dati

Latvijā vēlamā ticība / atkarībā no sarunvalodas ģimenē

"Domājot par dažādām ticībām, pie kurām patlaban pieturas Latvijas iedzīvotāji, kura no šīm reliģiskajām kustībām, Jūsaprāt, būtu Latvijā visvēlamākā?" (%)

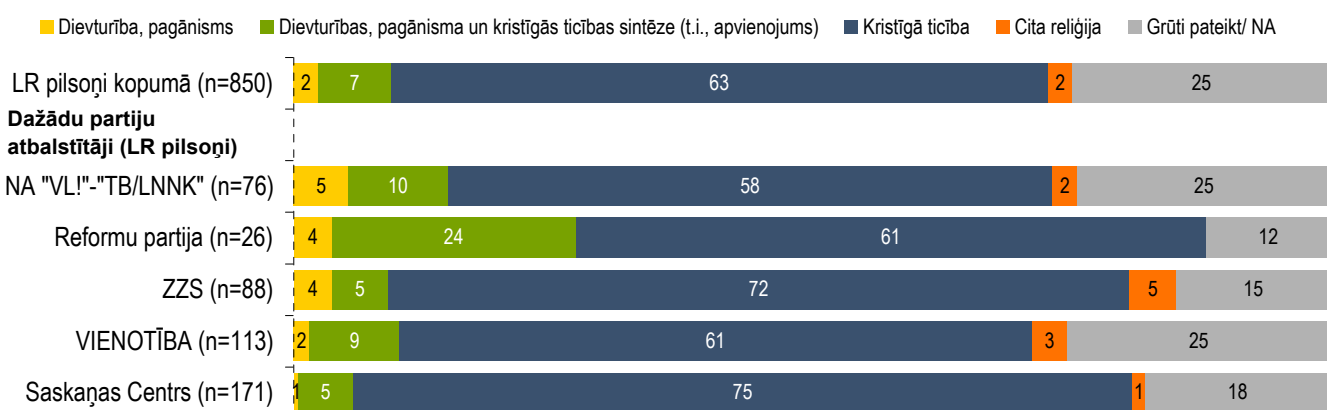

Bāze: visi respondenti, n - skaītī respondentu soc. dem. profila aprakstu

SKDS dati

Latvijā vēlamā ticība / dažādu partiju atbalstītāji

"Domājot par dažādām ticībām, pie kurām patlaban pieturas Latvijas iedzīvotāji, kura no šīm reliģiskajām kustībām, Jūsaprāt, būtu Latvijā visvēlamākā?" (%)

Bāze: LR pilsoņi

SKDS dati

PIELIKUMI**Aptaujas tehniskā informācija**

PĒTĪJUMA VEICĒJS	Pētījumu centrs SKDS
ĢENERĀLAIS KOPUMS	Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 74 gadiem
PLĀNOTĀS IZLASES APJOMS	1000 respondenti (ģenerālajam kopumam reprezentatīva izlase)
SASNIEGTĀS IZLASES APJOMS	1018 respondenti
IZLASES METODE	Stratificētā nejaušā izlase
STRATIFIKĀCIJAS PAZĪMES	Administratīvi teritoriālā
APTAUJAS VEIKŠANAS METODE	Tiešās intervijas respondentu dzīves vietās
ĢEOGRĀFISKAIS PĀRKLĀJUMS	Visi Latvijas reģioni (116 izlases punkti)
APTAUJAS VEIKŠANAS LAIKS	No 13.07.2012. līdz 24.07.2012.

SASNIEGTĀS IZLASES SALĪDZINĀJUMS AR STATISTIKU PAR IEDZĪVOTĀJIEM

	Respondentu skaits izlasē (%) pirms svēršanas	Respondentu skaits izlasē (%) pēc svēršanas	LR IeM PMLP Iedz. reģ. dati uz 07.09.2011.
KOPĀ	100.0	100.0	100.0

REĢIONS

Rīga	31.6	31.8	31.8
Pierīga	17.6	17.5	17.5
Vidzeme	9.5	10.3	10.3
Kurzeme	13.5	13.1	13.1
Zemgale	12.8	12.3	12.3
Latgale	15.0	15.0	15.0

DZIMUMS

Vīrieši	44.1	47.2	47.2
Sievietes	55.9	52.8	52.8

TAUTĪBA

Latvieši	58.7	57.9	57.9
Citi	41.3	42.1	42.1

VECUMS

18 - 24 g.v.	13.9	13.8	13.8
25 - 34 g.v.	17.4	19.7	19.7
35 - 44 g.v.	18.7	18.5	18.5
45 - 54 g.v.	19.6	19.2	19.2
55 - 74 g.v.	30.4	28.7	28.7

Dati tika svērti pēc pazīmēm: reģions, tautība, dzimums, vecums. Šajā materiālā norādīti svērti procenti un nesvērts skaits.

Terminu skaidrojums

REĢIONS (vēlēšanu apgabali)

- *Rīga* – Rīgas pilsēta
- *Vidzeme* – **Pilsētas:** Jūrmala, Valmiera. **Novadi:** Alojas, Alūksnes, Amatas, Apes, Ādažu, Babītes, Baldones, Beverīnas, Burtnieku, Carnikavas, Cesvaines, Cēsu, Ērgļu, Garkalnes, Gulbenes, Ikšķiles, Inčukalna, Jaunpiebalgas, Kocēnu, Krimuldas, Ķeguma, Ķekavas, Lielvārdes, Limbažu, Līgatnes, Lubānas, Madonas, Mazsalacas, Mālpils, Mārupes, Naukšēnu, Ogres, Olaines, Pārgaujas, Priekuļu, Raunas, Ropažu, Rūjienas, Salacgrīvas, Salaspils, Saulkrastu, Sējas, Siguldas, Smiltenes, Stopiņu, Strenču, Valkas, Varakļānu, Vecpiebalgas novads.
- *Kurzeme* – **Pilsētas:** Ventspils, Liepāja. **Novadi:** Aizputes, Alsungas, Brocēnu, Dundagas, Durbes, Grobiņas, Kuldīgas, Mērsraga, Nīcas, Pāvilostas, Priekules, Rojas, Rucavas, Saldus, Skrundas, Talsu, Vaiņodes, Ventspils novads.
- *Zemgale* – **Pilsētas:** Jelgava, Jēkabpils. **Novadi:** Aizkraukles, Aknīstes, Auces, Bauskas, Dobeles, Engures, Iecavas, Jaunjelgavas, Jaunpils, Jelgavas, Jēkabpils, Kandavas, Kokneses, Krustpils, Neretas, Ozolnieku, Pļaviņu, Rundāles, Salas, Skrīveru, Tērvetes, Tukuma, Vecumnieku, Viesītes novads.
- *Latgale* – **Pilsētas:** Daugavpils, Rēzekne. **Novadi:** Aglonas, Baltinavas, Balvu, Ciblas, Dagdas, Daugavpils, Ilūkstes, Kārsavas, Krāslavas, Līvānu, Ludzas, Preiļu, Rēzeknes, Riebiņu, Rugāju, Vārkavas, Viļakas, Viļānu, Zilupes novads.

APDZĪVOTĀS VIETAS TIPS

- *Rīga* - Rīgas pilsēta.
- *Cita pilsēta* - Daugavpils, Liepāja, Jelgava, Jūrmala, Ventspils, Rēzekne, Valmiera, Jēkabpils un citas pilsētas.
- *Lauki* - pagasti, lauku viensētas.

IZGLĪTĪBA

- *Pamatizglītība* – respondents ar pamata vai nepabeigtu vidējo izglītību.
- *Vidējā* – respondents ar vispārējo vidējo vai vidējo speciālo izglītību.
- *Augstākā* – respondents ar augstāko vai nepabeigtu augstāko izglītību.

NODARBINĀTĪBAS SEKTORS

- *Publiskais sektors* - respondenti, kuri strādā valsts vai pašvaldības iestādēs vai uzņēmumos ar valsts vai pašvaldības kapitālu.
- *Privātais sektors* - respondenti, kuri strādā uzņēmumos ar privāto kapitālu.
- *Nestrādā* - respondenti: māsaimnieces, pensionāri, skolēni, studenti, bezdarbnieki.

PAMATNODARBOŠANĀS

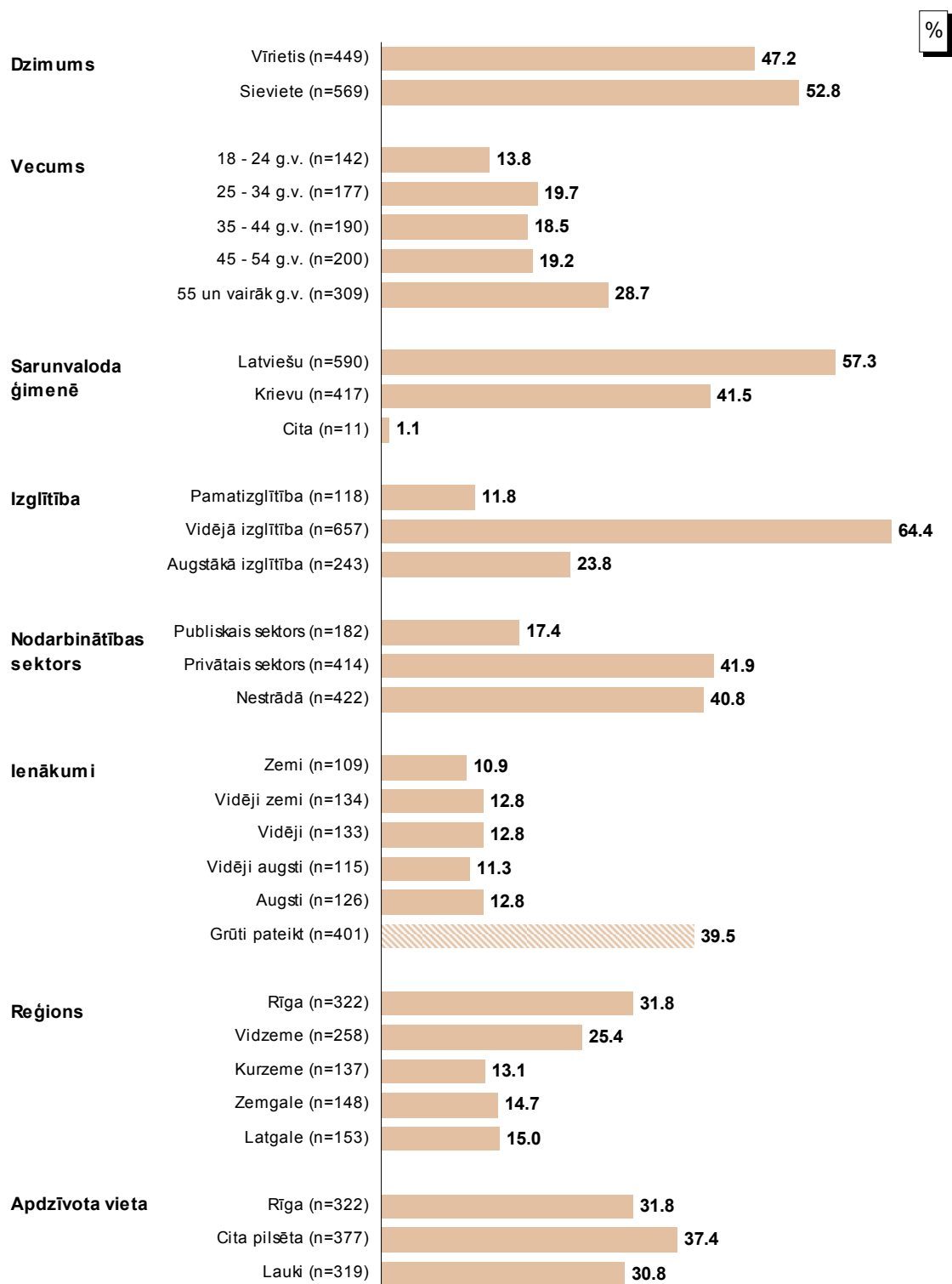
- *Vadītājs* - augstākā vai vidējā līmeņa vadītājs: uzņēmuma, firmas, organizācijas, nodaļas vadītājs, vadošais speciālists uzņēmumā, iestādē.
- *Speciālists, ierēdnis* - ierēdnis vai darbinieks valsts, pašvaldību iestādē vai privātā uzņēmumā; nestrādā fizisku darbu.
- *Strādnieks* - ierindas darbinieks rūpniecībā, celtniecībā, lauksaimniecībā, tirdzniecībā, apkalpojošajā sfērā, sabiedriskajā ēdināšanā; strādā fizisku darbu.
- *Zemnieks* - persona, kas strādā sev piederošā lauku saimniecībā.
- *Individuālais darbs* - pats sev darba devējs, arī profesionāls speciālists (advokāts, ārsts u.tml.), uzņēmuma īpašnieks.
- *Pensionārs* - persona, kas ir pensijā un nestrādā algotu darbu, arī invaliditātes pensionārs.
- *Skolnieks, students* - persona, kas mācās dienas nodaļā kādā no mācību iestādēm.
- *Māsaimniece* - persona, kas ir māsaimnieks vai māsaimniece un pašlaik nestrādā algotu darbu; arī ja atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā.
- *Bezdarbnieks* - persona, kas ir darba spējīgā vecumā un nekur nestrādā.

IENĀKUMU LĪMENIS

Ienākumi uz vienu ģimenes loekli mēnesī, ieskaitot visus ienākumus (algas, stipendijas, pabalstus, pensijas utt.) pēc nodokļu nomaksas. Ienākumi dalīti kvintilēs.

- *Zemi* – līdz Ls98
- *Vidēji zemi* – no Ls99 līdz Ls145
- *Vidēji* – no Ls146 līdz Ls171
- *Vidēji augsti* – no Ls172 līdz Ls240
- *Augsti* – Ls241 un vairāk

Respondentu sociāli demogrāfiskais profils

Mērķa grupa: visi respondenti, n=1018; 2012. gada jūlija aptaujas dati

Pētījumu rezultātu statistiskās kļūdas novērtēšanas tabula

Pētījuma rezultātos vienmēr pastāv zināma *statistiskās kļūdas* varbūtība. Analizējot un interpretējot pētījumā iegūtos rezultātus, to vajadzētu ņemt vērā. Tās atšķirības, kuras iekļaujas statistiskās kļūdas robežās jeb ir mazākas par to, var uzskatīt par *nenozīmīgām*.

Statistiskā kļūda tiek aprēķināta pēc sekojošas formulas:

$$SK = q \times \sqrt{\pi \times (100 - \pi) / n}$$

kur:

SK - statistiskā kļūda

q - koeficients, kas pie 95% varbūtības ir vienāds ar 1.96

π - pētījumā iegūtais respondentu atbilžu procentuālais sadalījums

n - respondentu skaits

Lai ērtāk un ātrāk noteiktu statistisko mērījuma kļūdu, ir lietderīgi izmantot statistiskās kļūdas novērtēšanas tabulu.

PĒTĪJUMA REZULTĀTU STATISTISKĀS KĻŪDAS NOVĒRTĒŠANAS TABULA (ar 95 % varbūtību)

Procentuālais atbilžu sadalījums (%)	Respondentu skaits [n] =															
	50	75	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000	1100	1200	1500	2000
1 vai 99	2.8	2.2	1.9	1.4	1.1	1.0	0.9	0.8	0.7	0.7	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.4
2 vai 98	3.9	3.2	2.7	1.9	1.6	1.4	1.2	1.1	1.0	1.0	0.9	0.9	0.8	0.8	0.7	0.6
4 vai 96	5.4	4.5	3.8	2.7	2.2	1.9	1.7	1.6	1.5	1.4	1.3	1.2	1.2	1.1	1.0	0.9
6 vai 94	6.6	5.4	4.7	3.3	2.7	2.3	2.0	1.9	1.8	1.7	1.6	1.5	1.4	1.3	1.2	1.0
8 vai 92	7.5	6.1	5.3	3.8	3.1	2.7	2.4	2.2	2.0	1.9	1.8	1.7	1.6	1.5	1.4	1.2
10 vai 90	8.3	6.8	5.9	4.2	3.4	2.9	2.6	2.4	2.2	2.0	2.0	1.9	1.8	1.7	1.5	1.3
12 vai 88	9.0	7.4	6.4	4.5	3.7	3.2	2.9	2.6	2.4	2.3	2.1	2.0	1.9	1.8	1.6	1.4
15 vai 85	9.9	8.0	7.0	5.0	4.0	3.5	3.1	2.9	2.6	2.5	2.3	2.2	2.1	2.0	1.8	1.6
18 vai 82	10.7	8.7	7.5	5.3	4.4	3.8	3.4	3.0	2.9	2.7	2.5	2.4	2.3	2.2	1.9	1.7
20 vai 80	11.1	9.1	7.8	5.5	4.5	3.9	3.5	3.2	3.0	2.8	2.6	2.5	2.4	2.3	2.0	1.8
22 vai 78	11.5	9.4	8.1	5.7	4.7	4.1	3.6	3.3	3.1	2.9	2.7	2.6	2.5	2.4	2.1	1.8
25 vai 75	12.0	9.8	8.5	6.0	4.9	4.2	3.8	3.5	3.2	3.0	2.8	2.7	2.6	2.5	2.2	1.9
28 vai 72	12.5	10.2	8.8	6.2	5.1	4.4	3.9	3.6	3.3	3.1	2.9	2.8	2.7	2.5	2.3	2.0
30 vai 70	12.7	10.4	9.0	6.4	5.2	4.5	4.0	3.7	3.4	3.2	3.0	2.8	2.7	2.6	2.3	2.0
32 vai 68	12.9	10.6	9.1	6.5	5.3	4.6	4.1	3.7	3.5	3.2	3.1	2.9	2.8	2.6	2.4	2.1
35 vai 65	13.2	10.8	9.4	6.6	5.4	4.7	4.2	3.8	3.5	3.3	3.1	3.0	2.8	2.7	2.4	2.1
40 vai 60	13.6	11.1	9.6	6.8	5.5	4.8	4.3	3.9	3.6	3.4	3.2	3.0	2.9	2.8	2.5	2.2
45 vai 55	13.8	11.3	9.8	6.9	5.6	4.9	4.4	4.0	3.7	3.5	3.3	3.1	2.9	2.8	2.5	2.2
50 vai 50	13.9	11.3	9.8	6.9	5.7	4.9	4.4	4.0	3.7	3.5	3.3	3.1	3.0	2.8	2.5	2.2

Lai noteiktu statistisko mērījuma kļūdu, ir jāzina nesvērts respondentu skaits attiecīgajā grupā un rezultāts procentos. Izmantojot šos lielumus, tabulas attiecīgajā iedaļā var atrast statistiskās mērījuma kļūdas robežas +/- procentos ar **95% varbūtību**.

Piemēram, ja pētījuma rezultātā no visiem aptaujātajiem Latvijas iedzīvotājiem (respondentu skaits n=1018) tiek iegūta mērķa grupa 10.0%, kas pauž apstiprinošu attieksmi pret spriedumu vai izteikumu "X", tad ar 95% varbūtību var teikt, ka statistiskā mērījuma kļūda šeit ir +/- 1.9% robežās. No tā izriet, ka mērķa grupa, kura identificē sevi ar spriedumu vai izteikumu "X", ir no 8.1% līdz 11.9%.

SKDS

---

sabiedriskās domas pētījumu centrs

Baznīcas iela 32-2, Rīga, Latvija, LV-1010

Tālr.: 67 312 876, fakss: 67 312 874

E-mail: skds@skds.lv

www.skds.lv